

**UCHWAŁA NR XXXI/321/2018
RADY MIEJSKIEJ W KAŃCZUDZE**

z dnia 24 stycznia 2018 r.

w sprawie przyjęcia Programu rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2017-2023

Na podstawie art. 18 ust 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1875 ze zm.) - **Rada Miejska w Kańczudze**

uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się **Programu rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2017-2023**, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2.

Traci moc uchwała XXVI/277/2017 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 29 czerwca 2017 roku w sprawie przyjęcia „Program rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2017-2023”

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Kańczuga.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Kańczudze

mgr Dariusz Dudek

Załącznik do uchwały Nr XXXI/321/2018

Rady Miejskiej w Kańczudze

z dnia 24 stycznia 2018 r.

Program rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2017-2023

Opracowany przez Zespół

WGS84 Polska Sp. z o.o.
ul. Warszawska 14 lok. 5
05-822 Milanówek
www.wgs84.pl

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	3
2. Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy.....	4
3. Diagnoza czynników zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych.....	8
3.1. Porównywalne jednostki przestrzenne	10
3.2. Wykorzystane źródła danych	12
3.3. Demografia	13
3.4. Bezrobocie	16
3.5. Ubóstwo.....	20
3.6. Bezpieczeństwo	23
3.7. Aktywność społeczna	24
3.8. Identyfikacja obszarów w stanie kryzysowym pod względem występowania negatywnych zjawisk społecznych	27
3.9. Sytuacja gospodarcza	29
3.10. Sytuacja środowiskowa.....	32
3.11. Sytuacja przestrzenno-funkcjonalna	35
3.12. Sytuacja techniczna.....	36
3.13. Delimitacja obszarów zdegradowanych	39
4. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji i zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji	43
5. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	54
6. Cele rewitalizacji i kierunki działań.....	55
7. Lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z harmonogramem realizacji	58
8. Uzupełniające rodzaje przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	70
9. Indykatywne ramy finansowe	72
10. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji.....	74
11. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów w proces rewitalizacji.....	80
12. System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji	89
13. System monitoringu skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu <i>Programu</i>	92
14. Ocena oddziaływania na środowisko	96
15. Wykorzystane źródła danych	97
16. Załączniki	99
17. Spis załączników, tabel, wykresów i map.....	102

1. Wprowadzenie

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie programu rewitalizacji.¹

Program rewitalizacji to inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 ze zm.), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.²

Kompleksowa rewitalizacja obszarów zdegradowanych powinna zmierzać do pobudzenia aktywności środowisk lokalnych i stymulowania współpracy na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego, a także prowadzić do przeciwdziałania zjawisku wykluczenia na obszarach zagrożonych patologiami społecznymi. Celem podejmowanych inicjatyw w obszarze rewitalizacji powinna być poprawa jakości życia mieszkańców, zwiększenie ich szans na zatrudnienie oraz ożywienie gospodarcze i społeczne obszaru. Realizacja działań infrastrukturalnych winna być narzędziem niwelowania negatywnych zjawisk związanych ze zdiagnozowanymi problemami społecznymi, a działania inwestycyjne służyć trwałej odnowie rewitalizowanego obszaru poprzez poprawę ładu przestrzennego, stanu środowiska i zabudowy, zastosowanie wysokiej jakości rozwiązań architektonicznych i urbanistycznych, a także wspierać powstawanie nowych miejsc pracy i inwestycji, w tym także możliwości spędzania wolnego czasu.³

Niniejszy dokument został sporządzony z uwzględnieniem zasad planowania rewitalizacji, wskazanych w „Wytycznych Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”.

¹ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, Dz.U. z 2017 r. poz. 1023.

² Wytyczne Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, dostępne: https://www.mr.gov.pl/media/23916/Wytyczne_dot_rewitalizacji_po_aktualizacji-zatwierdzone02082016clear.pdf

³ „Instrukcja przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020”, przyjęta uchwałą nr 296/5906/17 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 18 kwietnia 2017 r.

2. Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy

Działania wyznaczone w „Programie rewitalizacji Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2017-2023” są spójne z celami, kierunkami i działaniami, zapisanymi w gminnych dokumentach programowych, tj. „Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022”, „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Kańczuga”, „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022”, „Planem gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2021” oraz „Gminnym Programem Opieki nad Zabytkami Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2017-2020”.

Misją Miasta i Gminy, zawartą w „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022”⁴, jest **tworzenie warunków dla zrównoważonego rozwoju sfer gospodarczej, społecznej, infrastrukturalnej oraz środowiskowej w sposób efektywny służących mieszkańcom z poszanowaniem lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych**. Natomiast wizja rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga prezentuje Miasto i Gminę jako aktywny lokalny ośrodek gospodarczo-kulturalny wychodzący naprzeciw oczekiwaniom lokalnej społeczności, inwestorów, turystów oraz bezpieczne i ekologiczne miejsce do życia i rozwoju mieszkańców. Z perspektywy realizacji „Programu rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2017-2023”, istotne znaczenie mają następujące cele strategiczne:

Obszar strategiczny Gospodarka i Rolnictwo

- Cel strategiczny I. Tworzenie warunków dla wielofunkcyjnego rozwoju gospodarki i rolnictwa Miasta i Gminy Kańczuga.

Obszar strategiczny Turystyka i Rekreacja

- Cel strategiczny II. Wzrost konkurencyjności Miasta i Gminy Kańczuga w oparciu o lokalne dziedzictwo kulturowe i potencjał przyrodniczo-turystyczny.

Obszar strategiczny Infrastruktura Techniczna

- Cel strategiczny III. Poprawa jakości życia mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga poprzez inwestycje w infrastrukturę techniczną.

Obszar strategiczny Kapitał Społeczny

- Cel strategiczny IV. Kompleksowy rozwój kapitału społecznego umożliwiający pełne wykorzystanie potencjału mieszkańców.

Celom strategicznym zostały przypisane cele operacyjne, znajdujące swoje odzwierciedlenie we wdrażaniu programu rewitalizacji. Z punktu widzenia aspektów społecznych wśród istotnych należy wymienić następujące:

1. Cel operacyjny III.3 **Zwiększenie zasobów lokalowych dostosowanych do potrzeb mieszkańców gminy**, w którym jako zadania do realizacji wskazano m.in. rozbudowę

⁴ Uchwała Rady Miejskiej Uchwała Nr XIV/153/2016 z dnia 13 kwietnia 2016 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022.

infrastruktury mieszkaniowej wielorodzinnej, budowę infrastruktury opiekuńczej dla osób starszych, przygotowanie terenów pod inwestycje dla budownictwa jednorodzinnego i zagrodowego.

2. Cel operacyjny IV.1 **Wszechstronny rozwój kapitału społecznego** poprzez m.in. realizację projektów integracji w zakresie społecznym dla mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga, poszerzenie pozalekcyjnej oferty zajęć dla dzieci i młodzieży, rozwój (poszerzenie) kształcenia specjalnego dla uczniów niepełnosprawnych, poprawę jakości kształcenia ogólnego w tym (zwiększenie cyfryzacji w szkołach), wsparcie działalności kulturalnej Ochotniczej Straży Pożarnej.
3. Cel operacyjny IV.2. **Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich rodzin w Gminie**, tj. m.in. realizacja kompleksowych projektów aktywizacji zawodowej dla mieszkańców Gminy Kańczuga, tworzenie warunków do organizowania aktywnego wypoczynku dla rodzin.
4. Cel operacyjny IV.3 **Rozwój społeczeństwa informacyjnego**, w którym jako zadania do realizacji wskazano m.in. zmniejszenie „obszarów wykluczonych cyfrowo” w Gminie poprzez inicjowanie działań związanych z poprawą dostępności do Internetu bezprzewodowego, podnoszenie kompetencji osób dorosłych w obszarze TIK i języków obcych.
5. Cel operacyjny IV.4 **Poprawa dostępności i jakości usług medycznych** poprzez m.in. zapewnienie pełnej dostępności do podstawowych usług medycznych, zapewnienie dostępu mieszkańców do leczenia specjalistycznego, realizację projektów z zakresu prawidłowego odżywiania i aktywności ruchowej ludzi starszych.

Działania zaplanowane w „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022” dotyczą także sfer gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej i technicznej, gdzie jako cele operacyjne wskazane zostały następujące:

1. Cel operacyjny I.1 Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy.
2. Cel operacyjny I.2 Wspieranie powstawania nowych i kreowanie sprzyjających warunków dla rozwoju już istniejących gospodarstw ekologicznych i rolnych.
3. Cel operacyjny I.3 Rozwój gminy poprzez wsparcie rolnictwa i przetwórstwa miejscowych surowców rolnych oraz dostosowanie struktury ich produkcji do potrzeb rynku.
4. Cel operacyjny I.4 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości lokalnej i samozatrudnienia.
5. Cel operacyjny II.1 Rozwój oferty turystycznej dla mieszkańców i turystów.
6. Cel operacyjny II.2 Rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-turystycznej.
7. Cel operacyjny II.3 Promocja i rozwój atrakcji turystycznych gminy.
8. Cel operacyjny III.1 Modernizacja gminnej infrastruktury technicznej.
9. Cel operacyjny III.2 Rozbudowa gminnej infrastruktury transportowej usprawniającej poruszanie się i parkowanie.
10. Cel operacyjny III.4 Rozwój infrastruktury edukacyjno-kulturalnej.

W „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Kańczuga”⁵ główny cel strategiczny rozwoju gminy Kańczuga sformułowany został następująco: **„Utrzymanie wiodącej w mieście i gminie funkcji przemysłowej i rolniczej, ukształtowanie gminy czystej ekologicznie, otwartej na inwestorów, zapewniającej komfort życia mieszkańcom, dbającej o tradycje kulturowe i sprawiającej miłe wrażenie na odwiedzających”**. Sformułowano także najważniejsze zagadnienia strategiczne, tj.

- gospodarka (przemysł, usługi),
- rolnictwo-przetwórstwo rolne,
- środowisko kulturowe,
- zabudowa mieszkaniowa,
- środowisko przyrodnicze.

Jako zadania realizacyjne w „Studium” wskazano zadania wpisane do „Strategii rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga”. Kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Kańczuga, określone w „Studium”, honorują ciągłość historycznego rozwoju gminy i zapewniają stworzenie podstaw do skoordynowanego jej zagospodarowania przy realizacji potrzeb bieżących mieszkańców gminy. Cele polityki przestrzennej wskazane w „Studium” są bezpośrednio powiązane z celami strategicznymi ujętymi w ww. „Strategii” rozwoju, jak i kierunkami działań rewitalizacyjnych ujętych w niniejszym *Programie*.

W „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022”⁶ sformułowane zostały następujące cele strategiczne:

- **Zintegrowany system pomocy społecznej**, gdzie jako kierunki działań strategicznych wskazano m.in. diagnozowanie i monitorowanie problemów społecznych, system wsparcia na rzecz osób bezrobotnych, system wsparcia na rzecz osób ubogich i podlegających wykluczeniu społecznemu, kontynuowanie działań systemu wsparcia dla osób uzależnionych i doznających przemocy, rozwijanie form wsparcia i pomocy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, zintegrowany system pomocy rodzinie dysfunkcyjnej,
- **Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny**, tj. tworzenie systemu edukacji i wspierania rodziny, tworzenie warunków do organizowania aktywnego wypoczynku dla rodzin, budowanie systemu wsparcia materialnego dla rodzin,
- **Tworzenie warunków sprzyjających zdrowiu**, gdzie jako kierunki działań strategicznych wskazano: zapewnienie dostępu do stacjonarnej opieki zdrowotnej, rozwój lecznictwa specjalistycznego, realizacja programu w zakresie zdrowia psychicznego,
- **Tworzenie godnych warunków zamieszkania**, tj. zwiększenie zasobów lokalowych

⁵ Uchwała nr V/34/2000 z Rady Miejskiej w Kańczudzie z dnia 27 października 2000 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kańczuga, z późn. zm.

⁶ Uchwała Nr XIV/155/2016 z dnia 13 kwietnia 2016 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022.

dostosowanych do potrzeb mieszkańców,

- Tworzenie warunków dla **rozwoju kapitału kulturowego oraz edukacyjnego**, gdzie jako kierunek działań strategicznych wskazano zapewnienie dostępu dla mieszkańców miasta i gminy do oferty kulturalnej oraz edukacyjnej.

Zapisy „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2021”⁷ mają istotny wpływ na realizację działań rewitalizacyjnych w gminie, w szczególności w zakresie **efektywności energetycznej i termomodernizacji**. W dokumencie podkreślono, iż głównymi obszarami problemowymi są: brak centralnego systemu ogrzewania, kotły na paliwa stałe (węgiel, drewno, koks) jako główne nośniki energii w budownictwie mieszkaniowym, duża ilość nieocieplonych budynków mieszkalnych, niska efektywność energetyczna budynków mieszkalnych, niewielki odsetek ludności korzystającej z komunikacji publicznej, niedostateczny standard dróg, wysoki stopień wyeksploatowania oświetlenia ulicznego, niska świadomość ekologiczna mieszkańców, spalanie odpadów komunalnych, niski stopień wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz wyeksploatowane instalacje elektryczne, gazowe, grzewcze. Zaplanowane zadania obejmują głęboką modernizację energetyczną budynków użyteczności publicznej na terenie Miasta i Gminy Kańczuga, zastosowanie odnawialnych źródeł energii, poprawę standardu jakości części dróg na terenie Miasta i Gminy Kańczuga, zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy Kańczuga, promocję odnawialnych źródeł energii, stworzenie, koordynację i utrzymanie systemu organizacyjnego dla realizacji działań naprawczych, wspieranie produktów i usług efektywnych energetycznie, tzw. zielonych zamówień publicznych oraz uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego inwestycji efektywnych energetycznie. Tym samym Program pozostaje zgodny z założeniami planu gospodarki niskoemisyjnej, a także stanowi istotny wkład w osiągnięcie zdefiniowanych w Planie gospodarki niskoemisyjnej wskaźników monitorowania realizacji planu.

Zapisy „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2017-2020”⁸ mają istotny wpływ na realizację działań rewitalizacyjnych w gminie, w szczególności **w zakresie poprawy stanu zachowania zabytkowych obiektów i edukacji w zakresie dziedzictwa kulturowego**. Kierunki działań wyznaczone do realizacji obejmują: następujące zadania:

- ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego Miasta i Gminy Kańczuga,
- promocja dziedzictwa kulturowego gminy i edukacja, służąca budowaniu poczucia tożsamości jej mieszkańców,
- rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego Miasta i Gminy Kańczuga.

⁷ Uchwała Nr XV/168/2016 z dnia 30 maja 2016 roku w sprawie przyjęcia „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2021”.

⁸ Uchwała Nr XXIII/258/2017 Rady Miejskiej W Kańczudzie z dnia 20 marca 2017 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego programu opieki nad zabytkami Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2017-2020”.

3. Diagnoza czynników zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

Miasto i Gmina Kańczuga położone jest w środkowo-wschodniej części województwa podkarpackiego w powiecie przeworskim. Od północy graniczy z gminami Gać i Przeworsk (powiat przeworski), od wschodu z gminami Zarzecze (powiat przeworski) i Pruchnik (powiat jarosławski), od strony południowej z miastem i gminą Dubiecko (powiat przemyski) a od zachodu z gminą Jawornik Polski (powiat przeworski) i Markowa (powiat łańcucki). Powierzchnia gminy wynosi 104,93 km², a liczba mieszkańców – 12 981 osób.

Pod względem administracyjnym gminę tworzy miasto Kańczuga oraz 14 miejscowości: Krzczowice, Siedlecza, Sietesz, Rączyna, Medynia Kańczucka, Łopuszka Wielka, Łopuszka Mała, Lipnik, Żuklin, Bóbrka Kańczucka, Chodakówka, Niżatyce, Pantalowice i Wola Rzeplińska. Głównym centrum gminy i siedzibą samorządu jest miasto Kańczuga, pełniące rolę administracyjną, usługową i przemysłową dla okolicznych miejscowości. Miasto położone jest w centralnej części gminy nad rzeką Mleczką, 12 km od Przeworska (siedziby powiatu), 18 km od Łańcuta, 34 km od Rzeszowa (siedziby władz wojewódzkich) oraz 42 km od Przemysła.

Na terenie znajdują się obszary prawnie chronione. Należą do nich:

- Rezerwat „Husówka” znajdujący się w pobliżu Sieteszy, o powierzchni 71,96 ha. Rezerwat położony jest na terenie wsi Lipnik, kilka kilometrów od Kańczugi, utworzony w celu ochrony licznych, naturalnych stanowisk kłokoczki południowej.
- Specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Nad Husowem” (PLH180025) o powierzchni 3.347,7 ha. Obejmuje on fragment lasów, śródleśnych stawów i łąk. Lasy zajmują ponad 95% powierzchni, w tym lasy iglaste 2%, lasy liściaste 55%, a lasy mieszane 42%. Siedliska rolnicze zajmują tylko 1%. W obszarze kontynentalnym niewiele jest tak dobrze zachowanych żyznych buczyn karpaccich i tak dobrze zachowanych grądów, z ponad 20 gatunkami roślin chronionych. W obszarze stwierdzono występowanie jednego z krańcowych stanowisk kłokoczki południowej, przy północnej granicy zasięgu tego gatunku. Fragmenty łąk przylegające do lasu są miejscem występowania 3 gatunków motyli z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej.
- 2 pomniki przyrody, tj. aleja lipowa w Żuklinie złożona z 58 drzew oraz dęb szypułkowy w Kańczudze.

79,0% powierzchni gminy stanowią użytki rolne, obszary zabudowane to 4,3%, a grunty leśne stanowią 16,1%.

Metodyka prac

Zarys metodyki prac przedstawiono na poniższym schemacie.

Diagnoza stanu została przeprowadzona w trzech etapach. Najpierw przeanalizowano dokumenty strategiczne i planistyczne gminy, potem zebrano opinie interesariuszy, a następnie przeprowadzono analizę wskaźnikową zjawisk w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej na terenie Miasta i Gminy Kańczuga i w poszczególnych jednostkach urbanistycznych gminy. Na tej podstawie wyznaczono obszary w stanie kryzysowym i obszary zdegradowane, uwzględniając we wszystkich analizach potrzeby zgłaszane przez mieszkańców w ramach uspołecznienia procesu. W ostatnim etapie skoncentrowano się na wskazaniu obszaru rewitalizacji, istotnego z punktu widzenia rozwoju lokalnego gminy, charakteryzującego się niekorzystnymi zjawiskami zdiagnozowanymi w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej czy przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej oraz definiowanymi przez mieszkańców. Obszar zidentyfikowany w wyniku przeprowadzonej analizy stanowi najbardziej problemową część gminy, w granicach której podejmowane będą przedsięwzięcia rewitalizacyjne, dla którego przeprowadzono pogłębioną diagnozę stanu kryzysowego.

Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym

Jako **obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym** można uznać taki, w którym nastąpiła koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

Obszar zdegradowany

Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym pod względem występowania negatywnych zjawisk społecznych można wyznaczyć jako **obszar zdegradowany** w przypadku zaistnienia na nim co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

1. gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
2. środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
3. przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej niezadowalającego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
4. technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz przynajmniej jednego negatywnego zjawiska z obszaru gospodarczego, środowiskowego, przestrzenno-funkcjonalnego lub technicznego.

3.1. Porównywalne jednostki przestrzenne

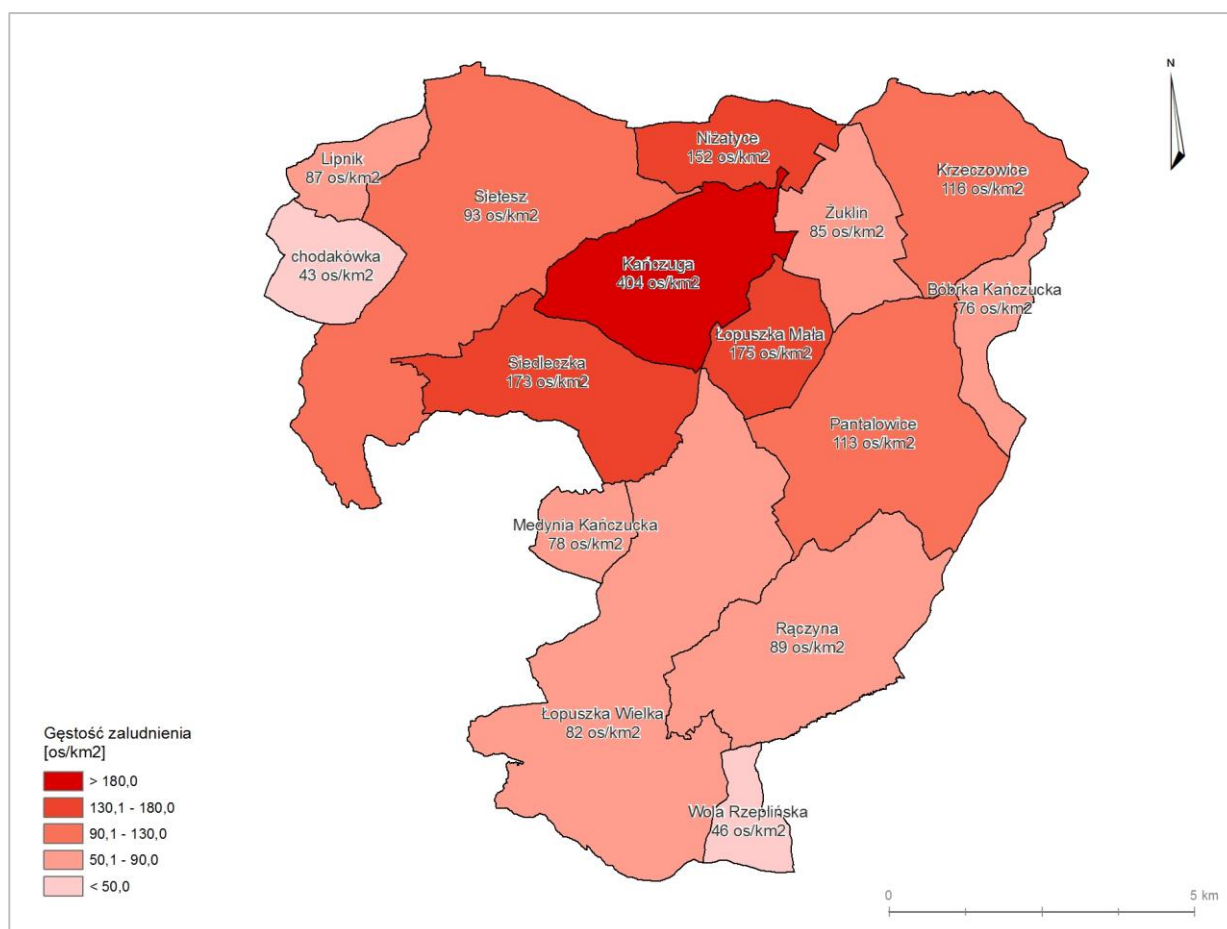
Uzyskanie porównywalności wyników diagnozy wymaga przetwarzania danych w ramach możliwie podobnych do siebie jednostek przestrzennych. Do diagnozy stanu przyjęto jednostki urbanistyczne, zgodnie ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kańczuga, przyjętym uchwałą nr V/34/2000 Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 27 października 2000 r. z późn. zm., obejmujące następujące miejscowości: Kańczuga, Bóbrka Kańczucka, Chodakówka, Krzeczowice, Lipnik, Łopuszka Mała, Łopuszka Wielka, Medynia Kańczucka, Niżatyce, Pantalowice, Rączyna, Siedlecza, Sietesz, Wola Rzeplińska i Żuklin.

Tabela nr 1 Jednostki urbanistyczne Miasta i Gminy Kańczuga

Lp.	Nazwa jednostki urbanistycznej	Symbol	liczba mieszkańców [os.]	powierzchnia [ha]
1	Bóbrka Kańczucka	I	199	263
2	Chodakówka	II	136	313
3	Kańczuga	III	3 034	751
4	Krzeczowice	IV	905	783
5	Lipnik	V	185	212
6	Łopuszka Mała	VI	597	342
7	Łopuszka Wielka	VII	1 589	1 934
8	Medynia Kańczucka	VIII	157	201
9	Niżatyce	IX	566	373
10	Pantalowice	X	1 290	1 141
11	Rączyna	XI	892	1 003
12	Siedlecza	XII	1 279	741
13	Sietesz	XIII	1 682	1 812
14	Wola Rzeplińska	XIV	85	184
15	Żuklin	XV	385	452
Razem			12 981	10 505

Zasięg wytypowanych jednostek urbanistycznych wraz z gęstością zaludnienia przedstawiono na mapie nr 1.

Mapa nr 1 Gęstość zaludnienia w jednostkach urbanistycznych Miasta i Gminy Kańczuga

Źródło danych: Opracowanie własne

3.2. Wykorzystane źródła danych

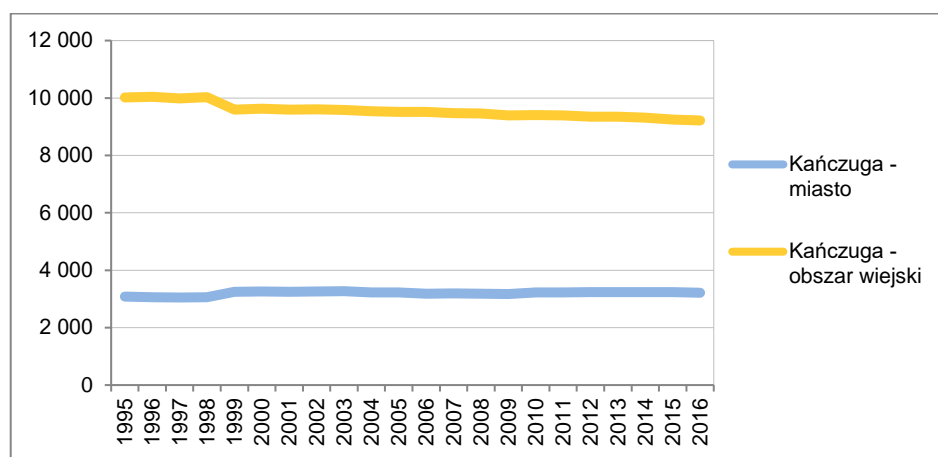
Do opracowania diagnozy stanu Miasta i Gminy Kańczuga, mającej na celu identyfikację potencjalnych obszarów gminy znajdujących się w stanie kryzysowym, wykorzystane zostały dane pozyskane z następujących źródeł:

- Urząd Miasta i Gminy w Kańczudze,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kańczudze,
- Powiatowy Urząd Pracy w Przeworsku,
- Komisariat Policji w Kańczudze,
- Krajowy Rejestr Sądowy,
- Narodowy Instytut Dziedzictwa,
- Podkarpacki Wojewódzki Konserwator Zabytków,
- Państwowa Komisja Wyborcza,
- Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego,
- wyniki partycypacji społecznej.

3.3. Demografia

W Mieście i Gminie Kańczuga według stanu na 31.12.2016 r. zameldowanych było 12 981 osób. Od 1995 r. obserwowana jest tendencja spadkowa liczby ludności, widoczna zwłaszcza w obszarach wiejskich gminy (wykres nr 1).

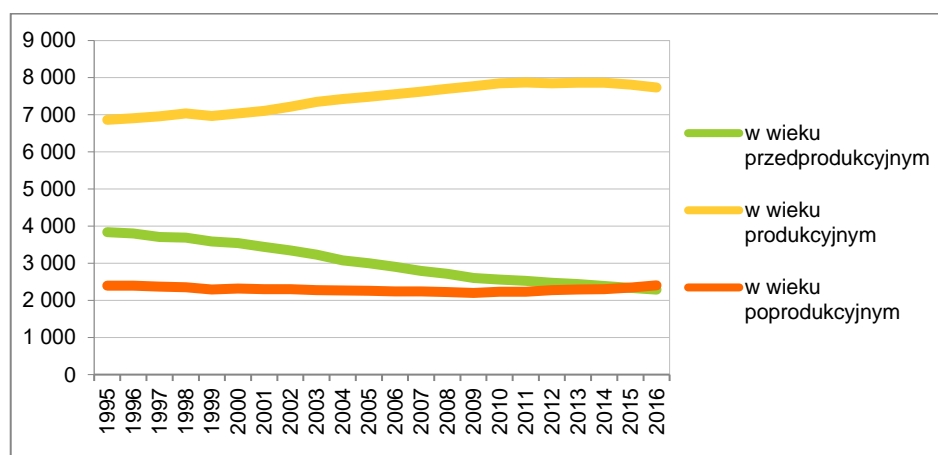
Wykres nr 1 Liczba ludności Miasta i Gminy Kańczuga w latach 1995-2016

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

Analizując strukturę wiekową mieszkańców gminy od 1995 r. maleje udział osób młodych w wieku przedprodukcyjnym do 17 roku życia, tendencja liczby osób w wieku produkcyjnym od 2011 r. jest malejąca, natomiast wzrasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym (wykres nr 2).

Wykres nr 2 Struktura wiekowa mieszkańców gminy

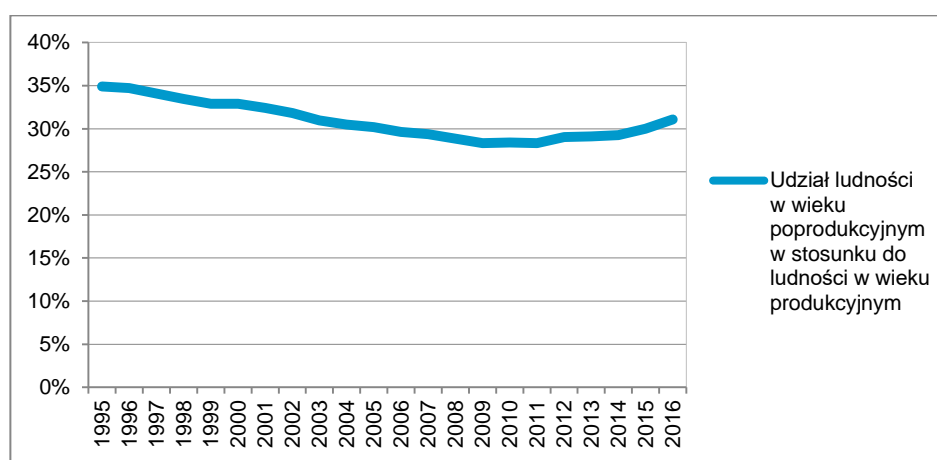
Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

Wiek przedprodukcyjny to wiek, w którym ludność nie osiągnęła jeszcze zdolności do pracy, tj. grupa wieku 0 - 17 lat. Wiek produkcyjny to okres zdolności do pracy, tj. dla mężczyzn grupa wieku 18-64 lata, dla kobiet - 18-59 lat, a wiek poprodukcyjny, w którym

osoby zazwyczaj kończą pracę zawodową, tj. dla mężczyzn - 65 lat i więcej oraz dla kobiet - 60 lat i więcej.

Wskaźnik obciążenia demograficznego, tj. wskaźnik liczby ludności w wieku poprodukcyjnym przypadającej na 100 osób w wieku produkcyjnym obrazuje wiek demograficzny ludności oraz przedstawia dostępne na rynku pracy zasoby siły roboczej. Udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym najwyższy współczynnik odnotowano dla 1995 r., następnie systematycznie spadał do 2011 r., a od 2012 r. rośnie, osiągając poziom ponad 31% w 2016 r.

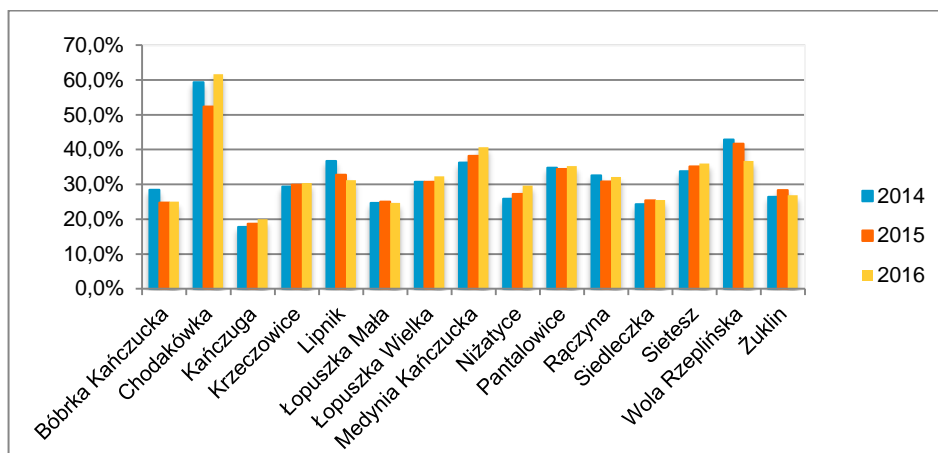
Wykres nr 3 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym w Mieście i Gminie Kańczuga w latach 1995-2016

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

Starzejące się społeczeństwo było wskazywane przez interesariuszy jako istotny problem społeczny, który powinien zostać rozwiązany. Wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym jest istotną przeszkodą w rozwoju gminy, a jednocześnie według interesariuszy wymaga podjęcia działań, mających na celu integrację mieszkańców. Najwyższy udział ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku produkcyjnym odnotowano dla Chodakówki, a wartości powyżej średniej są charakterystyczne dla Lipnika, Medyni Kańczuckiej, Pantalowic, Rączyny, Sietesz i Wola Rzeplińska.

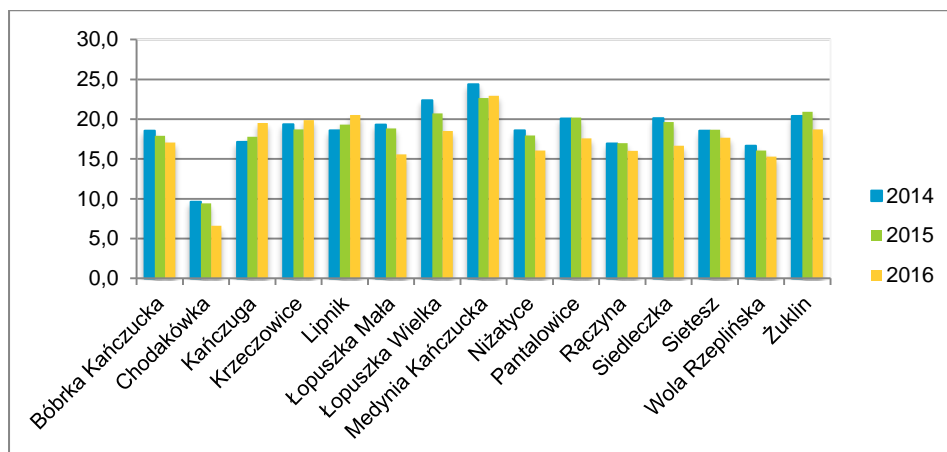
Wykres nr 4 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym w poszczególnych jednostkach urbanistycznych gminy

Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy w Kańczudze

Udział osób młodych do 17 roku życia w przeliczeniu na 100 mieszkańców maleje systematycznie we wszystkich jednostkach urbanistycznych gminy. Najmniej osób młodych mieszka w Chodakówce, a w 2016 r. w porównaniu z 2014 r. udział ten poniżej średniej został zaobserwowany w 9 spośród 15 miejscowości gminy, tj. Chodakówka, Kańczuga, Łopuszka Mała, Niżatyce, Pantalowice, Rączyna, Siedlecza, Sietesz, Wola Rzeplińska i Żuklin.

Wykres nr 5 Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców

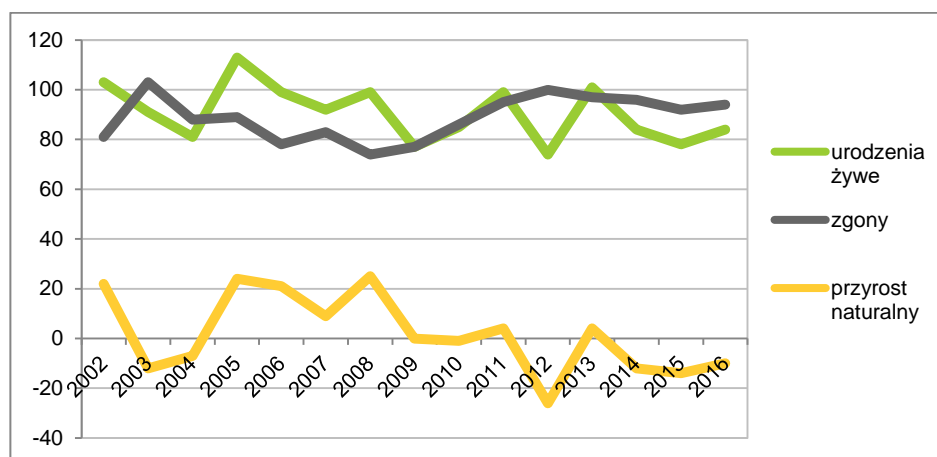

Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy w Kańczudze

W strukturze demograficznej Miasta i Gminy Kańczuga nieznacznie przeważają kobiety. Współczynnik feminizacji, określający wzajemne relacje między liczbą kobiet i mężczyzn, tj. liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn, od 2005 r. maleje od 110 osób do 102 dla obszaru całej gminy, w tym dla obszaru miejskiego od 109 do 104, a dla obszaru wiejskiego od 110 do 101.

Od 2012 r. przyrost naturalny w Mieście i Gminie Kańczuga jest ujemny, tj. liczba urodzeń jest mniejsza niż liczba zgonów. W 2016 r. przyrost naturalny wyniósł -8 osób.

Wykres nr 6 Przyrost naturalny w latach 2005-2015

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

3.4. Bezrobocie

Brak zatrudnienia albo wykonywania pracy zarobkowej, zwłaszcza w perspektywie długoterminowej może być przyczyną problemów na płaszczyźnie ekonomicznej, ale także prowadzić do szeregu negatywnych zjawisk prowadzących do degradacji społecznej. Do tego rodzaju zjawisk można zaliczyć utrwalanie niekorzystnych wzorców postaw społecznych, tj. bierność, beczynność czy bezradność i dziedziczenie ich przez kolejne pokolenia. Brak pracy może także prowadzić do wzrostu przestępczości na danym terenie, albo rodzić innego rodzaju negatywne czy patologiczne zachowania, tj. niewywiązywanie się z obowiązków rodzicielskich, zaniedbanie kwestii edukacji dzieci i młodzieży.⁹ W statystyce urzędów pracy **osobą bezrobotną** jest osoba niezatrudniona i niewykonywająca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia, zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukująca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, natomiast **stopa bezrobocia** jest to procentowy udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).¹⁰

Udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym

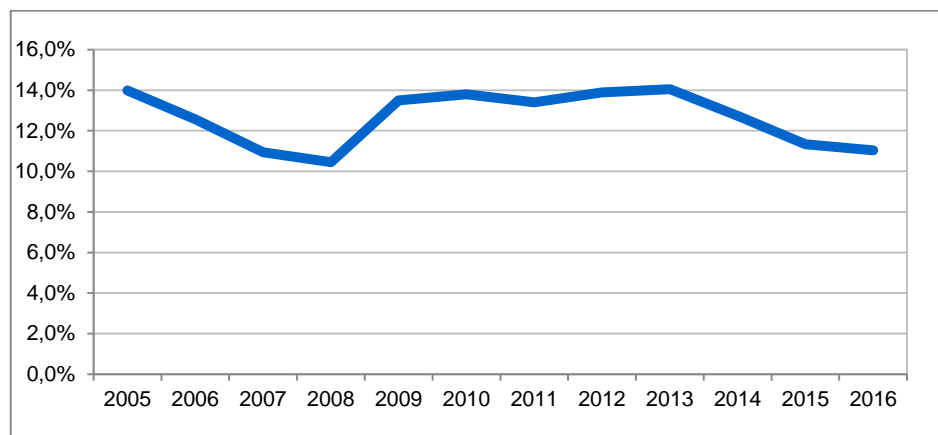
Na koniec czerwca 2016 r. liczba osób bezrobotnych z terenu Miasta i Gminy Kańczuga zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Przeworsku wynosiła 854 osoby. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego od 2005 r. udział zarejestrowanych

⁹ Demograficzne i społeczne uwarunkowania rewitalizacji miast w Polsce, praca pod red. Andrzeja Zborowskiego, Instytut Rozwoju Miast, tom 5, Kraków, 2009.

¹⁰ Zasady metodyczne statystyki rynku pracy i wynagrodzeń, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, 2008 [dostępne: <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/zasady-metodyczne-rocznik-pracy/zasady-metodyczne-statystyki-ryнку-pracy-i-wynagrodzen,1,1.html>]

bezrobotnych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym spada do roku 2008, następnie wzrasta, osiągając poziom 14,1% w 2013 r., potem spada do wartości 11,1% w 2016 r.

Wykres nr 7 Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga w wieku produkcyjnym w latach 2005-2016

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

W poszczególnych miejscowościach Miasta i Gminy Kańczuga wskaźnik przyjmuje dla lat 2014-2016 wartości od 6,4% do 35,9%.

Tabela nr 2 Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie mieszkańców jednostek urbanistycznych Miasta i Gminy Kańczuga w wieku produkcyjnym w latach 2014-2016

Nazwa jednostki urbanistycznej	2014	2015	2016
Bóbrka Kańczucka	15,4%	6,4%	6,5%
Chodakówka	31,3%	17,5%	18,3%
Kańczuga	15,7%	11,5%	11,3%
Krzeczowice	18,8%	11,0%	11,8%
Lipnik	18,9%	16,4%	9,8%
Łopuszka Mała	17,0%	9,3%	7,7%
Łopuszka Wielka	23,1%	12,3%	12,7%
Medynia Kańczucka	35,9%	21,3%	17,4%
Niżatyce	15,2%	11,2%	9,7%
Pantalowice	16,0%	6,9%	7,8%
Rączyna	19,4%	11,2%	11,8%
Siedlecza	16,7%	10,2%	10,1%
Sietesz	21,1%	12,1%	11,9%
Wola Rzeplińska	13,2%	12,5%	11,9%
Żuklin	16,9%	10,7%	9,7%
średnia dla gminy	19,6%	12,0%	11,2%

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Przeworsku

Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem

Istotne znaczenie w diagnozie społecznej sytuacji gminy posiada poziom natężenia i przestrzennej koncentracji wskaźnika, ukazującego odsetek osób długotrwale pozostających bez pracy. **Długotrwale bezrobotny** to bezrobotny, pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.¹¹

Udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych w poszczególnych miejscowościach wskaźnik przyjmuje dla lat 2014-2016 wartości od 21,4% do 70,0%. Wskaźniki powyżej średniej dla gminy w poszczególnych latach odnotowano dla miejscowości: Chodakówka, Kańczuga, Krzeczowice, Lipnik, Łopuszka Wielka, Medynia Kańczucka, Niżatyce, Rączyna, Siedlecza, Sietesz i Wola Rzeplińska.

Tabela nr 3 Odsetek długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych

Nazwa jednostki urbanistycznej	2014	2015	2016
Bóbrka Kańczucka	42,9%	50,0%	25,0%
Chodakówka	70,0%	63,6%	54,5%
Kańczuga	45,2%	45,9%	49,3%
Krzeczowice	42,5%	42,4%	47,9%
Lipnik	21,4%	38,9%	63,6%
Łopuszka Mała	34,2%	46,7%	40,7%
Łopuszka Wielka	50,7%	54,1%	35,2%
Medynia Kańczucka	39,1%	52,6%	66,7%
Niżatyce	40,5%	52,5%	41,2%
Pantalowice	31,6%	34,5%	31,5%
Rączyna	51,3%	44,9%	44,8%
Siedlecza	48,8%	55,3%	48,0%
Sietesz	55,6%	52,4%	54,7%
Wola Rzeplińska	20,0%	50,0%	57,1%
Żuklin	36,0%	43,5%	46,2%
średnia dla gminy	42,0%	48,5%	47,1%

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Przeworsku

Aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych wymaga podjęcia szeregu działań i jest przedsięwzięciem bardzo skomplikowanym, gdyż brak doświadczenia zawodowego jest istotnym czynnikiem utrudniającym znalezienie zatrudnienia bądź podjęcia pracy zarobkowej.

¹¹ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, Dz.U. 2004 r., Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.

Problem osób długotrwale bezrobotnych w kolejnych latach został odnotowywany w miejscowościach: Chodakówka, Siedlecza, Sietesz w całym analizowanym okresie, w dwóch okresach w miejscowościach: Bóbrka Kańczucka, Kańczuga, Krzczowice, Łopuszka Wielka, Medynia Kańczucka, Wola Rzeplińska oraz w miejscowościach: Lipnik, Niżatyce i Rączyna. Wskaźnik ten wzrósł dla ostatniego badanego roku w miejscowościach: **Kańczuga, Krzczowice, Lipnik, Medynia Kańczucka i Wola Rzeplińska.**

Istotnym problemem jest odsetek osób powyżej 55 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych, gdyż mają one największe problemy z powrotem na rynek pracy, czego efektem jest znacznie dłuższy niż w przypadku pozostałych grup wiekowych okres pozostawania bezrobotnymi. Problem osób powyżej 55 roku życia zarejestrowanych jako bezrobotnych w kolejnych latach jest odnotowywany dla Kańczugi, Niżatyce, Pantalowice, Siedlecza i Sietesz, w całym badanym okresie oraz w latach 2015-2016 w Krzczowicach, Łopuszce Małej, Łopuszce Wielkiej, Medynie Kańczuckiej ora w latach 2014 i 2016 w Rączynie. Wskaźniki ten wzrósł w roku 2016 w miejscowościach: **Kańczuga, Krzczowice, Łopuszka Mała, Medynia Kańczucka, Pantalowice i Sietesz.**

Tabela nr 4 Odsetek osób powyżej 55 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych

Nazwa jednostki urbanistycznej	2014	2015	2016
Bóbrka Kańczucka	7,1%	12,5%	0,0%
Chodakówka	0,0%	0,0%	0,0%
Kańczuga	15,2%	12,6%	12,8%
Krzczowice	6,3%	9,1%	9,9%
Lipnik	0,0%	5,6%	0,0%
Łopuszka Mała	7,9%	13,3%	14,8%
Łopuszka Wielka	8,5%	13,1%	11,5%
Medynia Kańczucka	4,3%	10,5%	13,3%
Niżatyce	16,2%	12,5%	11,8%
Pantalowice	10,1%	9,1%	13,0%
Rączyna	11,8%	5,8%	9,0%
Siedlecza	10,7%	13,2%	10,7%
Sietesz	11,8%	10,5%	12,0%
Wola Rzeplińska	20,0%	0,0%	0,0%
Żuklin	8,0%	8,7%	7,7%
średnia dla gminy	9,2%	9,1%	8,4%

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Przeworsku

Istotnym zjawiskiem jest bezrobocie wśród kobiet, które są w większym stopniu narażone na utratę pracy i trudność w jej znalezieniu. W 2014 r. średni poziom odsetka kobiet

w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 46,7%, ale w 2016 r. osiągnął wartość 52,3%. W latach 2014-2016 poziom bezrobocia wśród kobiet utrzymywał się na poziomie powyżej 50% w Kańczudze, Lipniku i Łopuszy Wielkiej. W trakcie partycypacji społecznej mieszkańcy podnosili kwestie bezrobocia, w szczególności wśród kobiet, jako problem do rozwiązania.

Tabela nr 5 Odsetek kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych

Nazwa jednostki urbanistycznej	2014	2015	2016
Bóbrka Kańczucka	42,9%	50,0%	75,0%
Chodakówka	50,0%	45,5%	45,5%
Kańczuga	54,3%	56,8%	53,2%
Krzeczowice	46,3%	50,0%	54,9%
Lipnik	71,4%	55,6%	63,6%
Łopuszka Mała	36,8%	40,0%	40,7%
Łopuszka Wielka	53,5%	61,5%	64,6%
Medynia Kańczucka	39,1%	36,8%	46,7%
Niżatyce	64,9%	55,0%	55,9%
Pantalowice	45,6%	63,6%	51,9%
Rączyna	47,4%	40,6%	46,3%
Siedlecza	45,2%	46,1%	42,7%
Sietesz	47,2%	44,4%	51,3%
Wola Rzeplińska	20,0%	33,3%	42,9%
Żuklin	36,0%	47,8%	50,0%
średnia dla gminy	46,7%	48,5%	52,3%

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Przeworsku

3.5. Ubóstwo

Ubóstwo to pojęcie, które z jednej strony określa warunki życia jednostki, a z drugiej strony wskazuje na nierówności i sprzeczności występujące w społeczeństwie. Jest zjawiskiem wielowymiarowym, a dla polityki społecznej podstawowe znaczenie mają informacje dotyczące zasięgu ubóstwa ekonomicznego.¹² Czynnikiem istotnie decydującym o sytuacji materialnej jednostki i jej rodziny, jest miejsce zajmowane na rynku pracy. Ubóstwem zagrożone są przede wszystkim osoby bezrobotne i rodziny osób bezrobotnych. Zasięg ubóstwa jest zróżnicowany w zależności od grupy społeczno-ekonomicznej, określanej na podstawie przeważającego źródła dochodów. W najtrudniejszej sytuacji znajdowały się

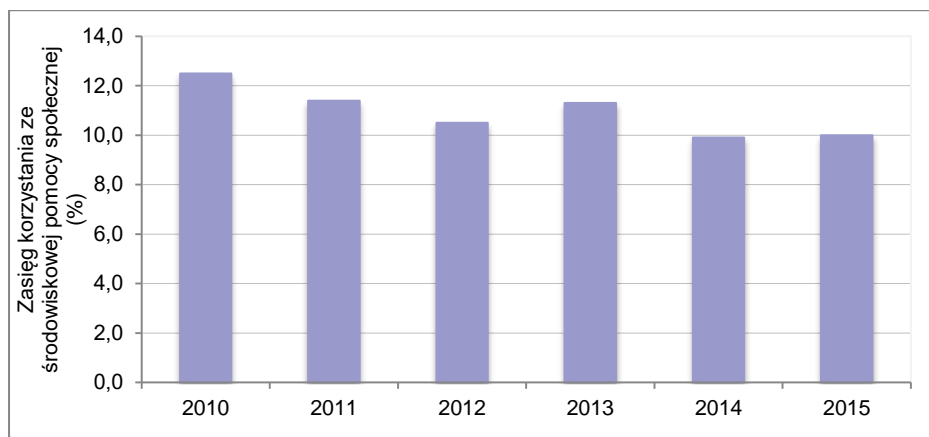
¹² Ubóstwo w Polsce w latach 2013 i 2014, 2015, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa [dostępne: <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/warunki-zycia/ubostwo-pomoc-spoeczna/ubostwo-w-polsce-w-latach-2013-i-2014,1,6.html>]

osoby żyjące w gospodarstwach domowych utrzymujących się z tzw. innych niezarobkowych źródeł, w tym przede wszystkim w gospodarstwach, których podstawę utrzymania stanowiły świadczenia społeczne inne niż renty i emerytury. Obniżaniu się stopy życiowej sprzyja także wykonywanie nisko płatnej pracy, a dotyczy to głównie osób o niskim poziomie wykształcenia, pracujących na stanowiskach robotniczych. Wykształcenie jest jednym z najważniejszych czynników różnicujących zagrożenie ubóstwem.¹³

Liczba osób korzystających z pomocy społecznej

Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej to udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem. Począwszy od 2010 r. obserwowany jest nieznaczny spadek wartości wskaźnika w gminie, niemniej jednak wartości wskaźnika w poszczególnych latach utrzymują się na stosunkowo wysokim poziomie.

Wykres nr 8 Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej mieszkańców w latach 2010-2015

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

Według danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kańczudze w 2016 r. z pomocy świadczonej przez ośrodek skorzystało 651 osób. Głównym powodem przyznawania świadczeń z pomocy społecznej mieszkańcom gminy były uciążliwości wynikające z ubóstwa (41%), a następnie bezrobocia (33%), długotrwałej choroby (19%) i niepełnosprawności (7%). Problem bezrobocia i ubóstwa był także wskazywany przez mieszkańców w ramach partycypacji społecznej jako istotna przeszkoda w rozwoju gminy, która wymaga podjęcia działań naprawczych.

¹³ Tamże

Tabela nr 6 Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców w latach 2014-2016

Nazwa jednostki urbanistycznej	2014	2015	2016
Bóbrka Kańczucka	3,6	3,7	2,5
Chodakówka	4,8	3,8	2,2
Kańczuga	3,6	2,9	3,1
Krzeczowice	5,2	5,6	6,5
Lipnik	10,9	11,0	11,9
Łopuszka Mała	3,6	2,2	3,7
Łopuszka Wielka	8,2	6,0	7,8
Medynia Kańczucka	10,4	10,7	10,2
Niżatyce	3,6	3,1	3,4
Pantalowice	2,6	2,5	2,6
Rączyna	7,9	8,4	7,8
Siedlecza	6,5	5,9	3,8
Sietesz	7,3	7,8	6,3
Wola Rzeplińska	13,1	12,3	16,5
Żuklin	4,7	5,2	3,9
średnia dla gminy	6,4	6,1	6,1

Źródło danych: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kańczudze

Najwyższą liczbą osób korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób charakteryzują się miejscowości: Wola Rzeplińska, Lipnik i Medynia Kańczucka.

Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności

Osoby niepełnosprawne wymagają szczególnej uwagi ze strony pomocy społecznej. Na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, niepełnosprawność to trwała lub okresowa niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Tabela nr 7 Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 mieszkańców w latach 2014-2016

Nazwa jednostki urbanistycznej	2014	2015	2016
Bóbrka Kańczucka	0,52	0,53	0,50
Chodakówka	0,00	0,00	0,00
Kańczuga	0,61	0,61	0,69
Krzeczowice	0,10	0,10	0,11
Lipnik	0,00	0,55	1,08

Nazwa jednostki urbanistycznej	2014	2015	2016
Łopuszka Mała	0,20	0,20	0,50
Łopuszka Wielka	0,54	0,61	0,82
Medynia Kańczucka	0,61	0,63	0,64
Niżatyce	0,36	0,36	0,71
Pantalowice	0,51	0,68	0,54
Rączyna	0,44	0,78	1,01
Siedlecza	0,37	0,46	0,47
Sietesz	0,43	0,37	0,24
Wola Rzeplińska	1,19	1,23	1,18
Żuklin	0,87	1,15	1,56
średnia dla gminy	0,47	0,53	0,67

Źródło danych: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kańczudze

Niepełnosprawność jest przyczyną przyznawania 7% świadczeń z tytułu pomocy społecznej w gminie.

3.6. Bezpieczeństwo

Kolejnym zjawiskiem, umożliwiającym zdefiniowanie obszaru w stanie kryzysowym, jest przestępczość. Często jest powiązana z innymi problemami społecznymi, tj. bezrobocie czy ubóstwo. Mieszkańcy w ramach partycypacji wskazywali, iż poczucie bezpieczeństwa jest istotną kwestią w odniesieniu do wyprowadzania obszarów ze stanów kryzysowych. W 2016 r. na terenie Miasta i Gminy Kańczuga popełnionych zostało łącznie 108 przestępstw, co po przeliczeniu na 100 mieszkańców gminy, daje wskaźnik wynoszący 0,86, przy wartości referencyjnej dla województwa o wartości 1,32. Z danych Komisariatu Policji w Kańczudze wynika, iż najbardziej liczną grupę przestępstw stanowią wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji. Jednym z wniosków wynikających z partycypacji społecznej była poprawa oznakowania ulic jako czynnika, mogącego mieć wpływ na poprawę bezpieczeństwa publicznego oraz rozbudowa monitoringu miejskiego. Ponadto istotnym dla mieszkańców było zapewnienie bezpieczeństwa w ruchu pieszym i rowerowym poprzez budowę chodników i ścieżek rowerowych, odpowiednio oznakowanych i umożliwiających mieszkańcom swobodną komunikację.

Społecznie istotnym problemem jest przemoc w rodzinie. W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2005 nr 180 poz. 1493 z późn. zm.) wskazano, iż przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności.

Tabela nr 8 Liczba osób objętych procedurą „Niebieskiej karty”¹⁴ w przeliczeniu na 100 osób w latach 2014-2016

Nazwa jednostki urbanistycznej	2014	2015	2016
Bóbrka Kańczucka	0,00	0,00	0,00
Chodakówka	0,96	0,94	0,00
Kańczuga	0,21	0,15	0,20
Krzeczowice	0,00	0,10	0,22
Lipnik	0,00	0,55	0,00
Łopuszka Mała	0,20	0,00	0,00
Łopuszka Wielka	0,47	0,07	0,19
Medynia Kańczucka	0,00	0,00	0,64
Niżatyce	0,18	0,00	0,18
Pantalowice	0,00	0,00	0,08
Rączyna	0,22	0,34	0,00
Siedlecza	0,28	0,09	0,08
Sietesz	0,25	0,49	0,12
Wola Rzeplińska	0,00	0,00	0,00
Żuklin	0,00	0,57	0,26
średnia dla gminy	0,18	0,22	0,13

Źródło danych: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kańczudze

3.7. Aktywność społeczna

Aktywność społeczna to wszystkie unormowane społecznie działania jednostek, wykonywane w ramach określonych ról społecznych.¹⁵ Aktywność mieszkańców przejawia się w działalności organizacji pozarządowych, tj. ochotnicze straże pożarne, kluby sportowe, stowarzyszenia społeczno-kulturalne, koła gospodyń wiejskich, zrzeszone w ramach Stowarzyszenia Aktywnych Kobiet. W latach 2014-2016 liczba organizacji nie ulegała zmianom.

Tabela nr 9 Liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 100 osób

Nazwa jednostki urbanistycznej	2016
Bóbrka Kańczucka	1,01
Chodakówka	0,74
Kańczuga	0,20

¹⁴ Na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, Dz.U 2011, nr 209, poz. 1245.

¹⁵ Definicja za encyklopedią PWN.

Nazwa jednostki urbanistycznej	2016
Krzeczowice	0,22
Lipnik	0,54
Łopuszka Mała	0,34
Łopuszka Wielka	0,06
Medynia Kańczucka	0,00
Niżatyce	0,35
Pantalowice	0,08
Rączyna	0,11
Siedlecza	0,08
Sietesz	0,00
Wola Rzeplińska	0,00
Żuklin	0,26
średnia dla gminy	0,27

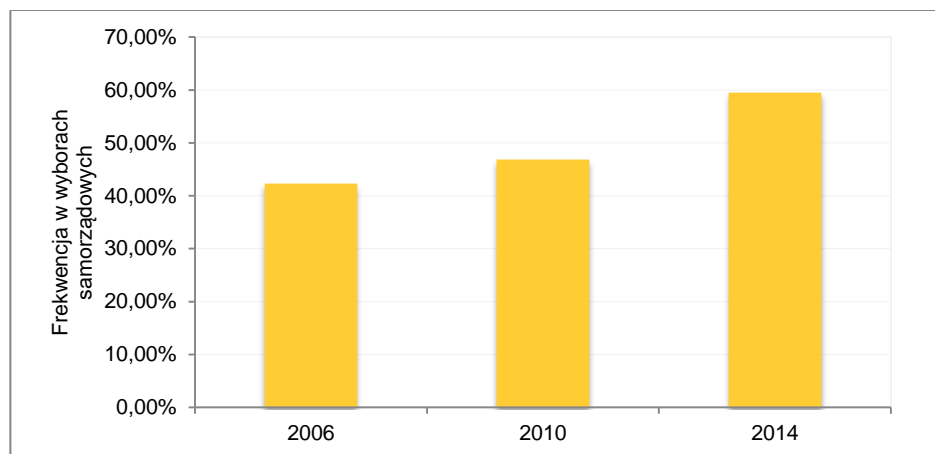
Źródło danych: Rejestr Stowarzyszeń Krajowego Rejestru Sądowego

W trakcie partycypacji społecznej mieszkańcy podnosili, iż pożądanym kierunkiem byłaby bardziej aktywna działalność organizacji pozarządowych. Zwracali także uwagę na fakt, iż w obliczu braku przestrzeni wspólnych i miejsc do spotkań, nie jest możliwe ich działanie w zamierzonym zakresie. W opinii mieszkańców brakuje ofert i miejsc, umożliwiających integrację mieszkańców i wzmacnianie spójności społecznej, zajęć kulturalnych, imprez, festynów czy spotkań, w trakcie których starsi mieszkańcy mogliby budować więzi społeczne i przekazywać wiedzę i doświadczenie młodszemu pokoleniu, a także zajęć sportowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, stanowiących ofertę aktywnego sposobu spędzania wolnego czasu. Zajęcia sportowe, jak również miejsca do ich realizacji stanowiły istotny wniosek z partycypacji społecznej. Dążenie do uporządkowania przestrzeni wspólnej i zagospodarowania przestrzeni publicznej, a także odnowa i modernizacja obiektów, w których mogłyby się odbywać zajęcia zarówno dla dzieci, jak i dorosłych, w tym osób starszych, stanowiły dla mieszkańców istotny aspekt prowadzenia procesu rewitalizacji. Należy podkreślić, iż mieszkańcy wskazywali na istotny problem w dostępie do placówek kultury i wydarzeń kulturalnych, a także dbałość o zabytki, w tym zabytkową linię Przeworskiej Kolei Dojazdowej. Pożądanym kierunkiem zmian jest więc modernizacja istniejących budynków czy też budowa nowych obiektów, w których takowe działania mogłyby być prowadzone, a także zagospodarowanie przestrzeni do wspólnego spędzania czasu w trakcie organizowanych przez Urząd Gminy czy też organizacje pozarządowe wydarzeniach kulturalnych, artystycznych, sportowych, edukacyjnych i innych, które będą wspierały integrację społeczną, dążącą do zmniejszenia poziomu wykluczenia społecznego.

Istotnym aspektem aktywności społecznej mieszkańców jest także frekwencja wyborcza w wyborach lokalnych. W 2006 r. wyniosła ona nieco ponad 42%, w 2010 r. była wyższa o prawie 4 punkty procentowe, a w kolejnych wyborach wynosiła 59,47%. Frekwencja

wyborcza w gminie jest wyższa niż w skali województwa czy powiatu. Może to świadczyć o zainteresowaniu mieszkańców sprawami lokalnymi, przy jednoczesnym zwracaniu przez nich uwagi w ramach partycypacji społecznej na konieczności podejmowania działań na rzecz lokalnej społeczności.

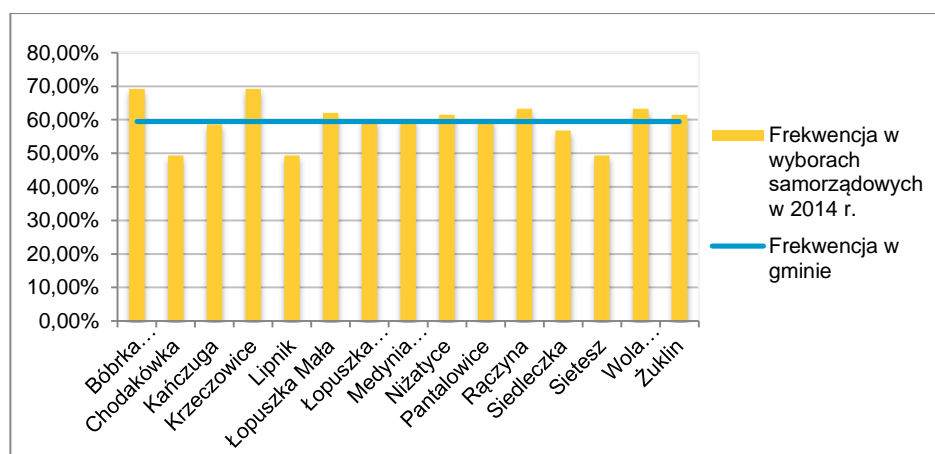
Wykres nr 9 Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w latach 2006-2014 w Mieście i Gminie Kańczuga

Źródło danych: Państwowa Komisja Wyborcza

Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w poszczególnych obwodach wyborczych wynosiła od 49,36% w Sieteszu i Lipniku do 69,17% w Bóbrce Kańczuckiej i Krzeczowicach.

Wykres nr 10 Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w 2014 r. w poszczególnych jednostkach urbanistycznych

Źródło danych: Państwowa Komisja Wyborcza

3.8. Identyfikacja obszarów w stanie kryzysowym pod względem występowania negatywnych zjawisk społecznych

Jako **obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym pod względem występowania negatywnych zjawisk społecznych** można uznać taki, w którym nastąpiła koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Do oceny sytuacji społecznej przyjęto wyniki i wnioski z partycypacji społecznej oraz wartości wskaźników delimitacyjnych.

Tabela nr 10 Zestawienie wskaźników delimitacyjnych wykorzystanych do diagnozy stanu w sferze społecznej

Symbol wskaźnika	Nazwa wskaźnika
WS1	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym
WS2	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców
WS3	Udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym
WS4	Odsetek długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych
WS5	Odsetek osób powyżej 55 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych
WS6	Odsetek kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych
WS7	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców
WS8	Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 mieszkańców
WS9	Liczba osób objętych procedurą „Niebieskiej karty” w przeliczeniu na 100 osób
WS10	Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób
WS11	Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 r.

Każdy wskaźnik podlegał analizie w poszczególnych jednostkach urbanistycznych gminy. Jako sytuację kryzysową traktowano taką, w której wartość wskaźnika w danej jednostce urbanistycznej była wyższa od średniej dla wskaźników od W1 W3-W9 oraz niższa od średniej dla wskaźników WS2, WS10 i WS11 (wyróżnione w tabeli nr 11). Im więcej wskaźników osiągnęło wartości odpowiednio wyższe lub niższe od średniej, tym większe natężenie problemów społecznych w jednostkach urbanistycznych gminy.

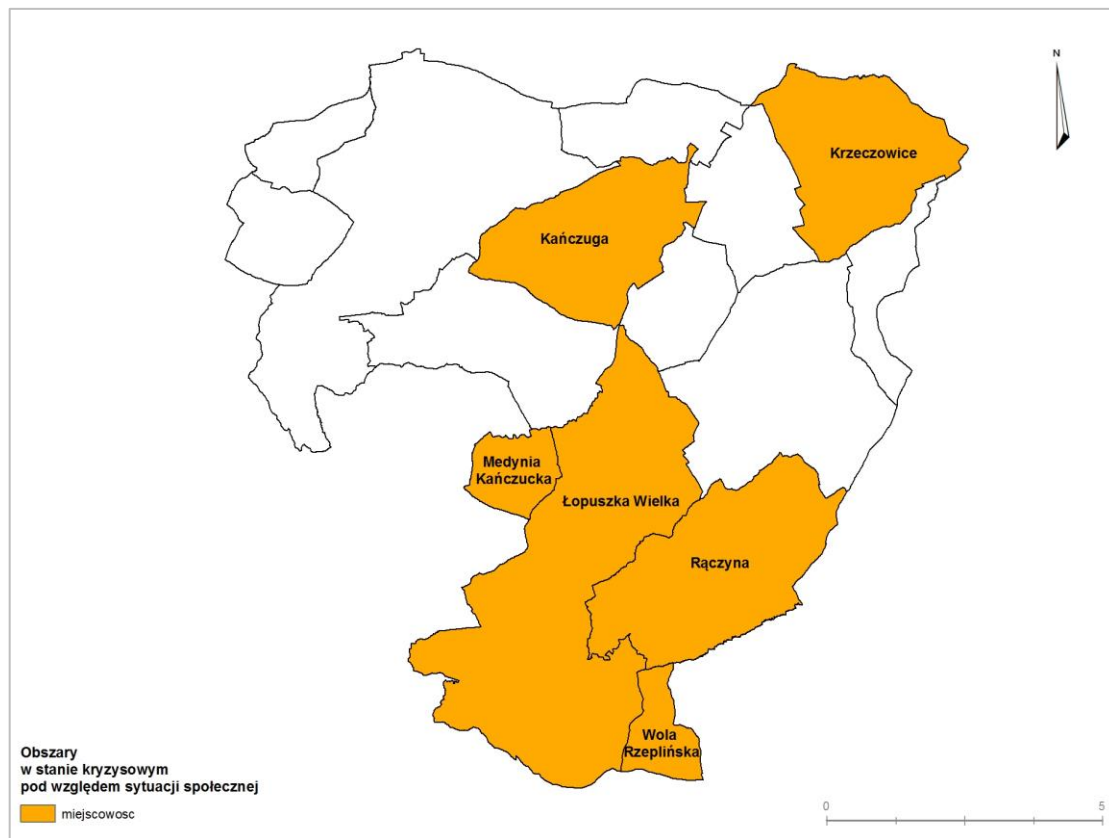
Tabela nr 11 Wartości wskaźników delimitacyjnych, charakteryzujących sferę społeczną Miasta i Gminy Kańczuga

Nazwa jednostki urbanistycznej	WS1	WS2	WS3	WS4	WS5	WS6	WS7	WS8	WS9	WS10	WS11
Bóbrka Kańczucka	25,0%	17,1	6,5%	25,0%	0,0%	75,0%	2,5	0,5	0,0	1,01	69,2%
Chodakówka	61,7%	6,6	18,3%	54,5%	0,0%	45,5%	2,2	0,0	0,0	0,74	49,4%
Kańczuga	20,0%	19,5	11,3%	49,3%	12,8%	53,2%	3,1	0,7	0,2	0,20	58,7%
Krzeczowice	30,4%	19,9	11,8%	47,9%	9,9%	54,9%	6,5	0,1	0,2	0,22	69,2%
Lipnik	31,3%	20,5	9,8%	63,6%	0,0%	63,6%	11,9	1,1	0,0	0,54	49,4%
Łopuszka Mała	24,7%	15,6	7,7%	40,7%	14,8%	40,7%	3,7	0,5	0,0	0,34	62,0%
Łopuszka Wielka	32,3%	18,5	12,7%	35,2%	11,5%	64,6%	7,8	0,8	0,2	0,06	59,8%
Medynia Kańczucka	40,7%	22,9	17,4%	66,7%	13,3%	46,7%	10,2	0,6	0,6	0,00	59,8%
Niżatyce	29,6%	16,1	9,7%	41,2%	11,8%	55,9%	3,4	0,7	0,2	0,35	61,5%
Pantalowice	35,2%	17,6	7,8%	31,5%	13,0%	51,9%	2,6	0,5	0,1	0,08	60,0%
Rączyna	32,1%	16,0	11,8%	44,8%	9,0%	46,3%	7,8	1,0	0,0	0,11	63,3%
Siedlecza	25,5%	16,7	10,1%	48,0%	10,7%	42,7%	3,8	0,5	0,1	0,08	56,8%
Sietesz	36,0%	17,7	11,9%	54,7%	12,0%	51,3%	6,3	0,2	0,1	0,00	49,4%
Wola Rzeplińska	36,7%	15,3	11,9%	57,1%	0,0%	42,9%	16,5	1,2	0,0	0,00	63,3%
Żuklin	26,9%	18,7	9,7%	46,2%	7,7%	50,0%	3,9	1,6	0,3	0,26	61,5%
średnia dla gminy	32,5%	17,2	11,2%	47,1%	8,4%	52,3%	6,1	0,7	0,1	0,3	59,6%

Źródło danych: Opracowanie własne

Obszary w stanie kryzysowym pod względem występowania negatywnych zjawisk społecznych, zdiagnozowano w jednostkach urbanistycznych, w których przekroczone zostały wartości więcej niż 6 wskaźników, opisujących sytuację społeczną gminy, tj. Kańczuga, Krzeczowice, Łopuszka Wielka, Medynia Kańczucka, Rączyna, Sietesz i Wola Rzeplińska (mapa nr 2).

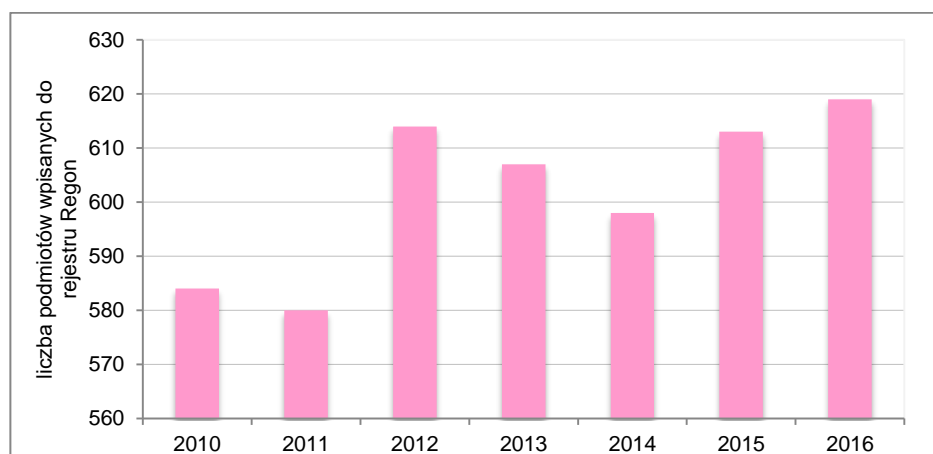
Mapa nr 2 Obszary w stanie kryzysowym pod względem występowania negatywnych zjawisk społecznych na terenie Miasta i Gminy Kańczuga

3.9. Sytuacja gospodarcza

Niski poziom przedsiębiorczości na danym terenie może stanowić jedną z przyczyn stanu kryzysowego. Dobrze rozwinięta sfera działalności gospodarczej jest związana z potencjałem kapitału ludzkiego w zakresie podejmowania ryzyka działalności na własny rachunek, ale także jest wypadkową takich zmiennych jak lokalizacja czy wsparcie władz lokalnych w sferze rozwoju przedsiębiorczości.

Wykres nr 11 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru Regon w latach 2010-2016

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie w 2010 r. wynosiła 584 i zmalała do 580 w 2011 r. W kolejnych latach ulegała wahaniom od 614 w 2012 r., spadek w 2014 r. do poziomu 598, a następnie wzrostu do 619 w 2016 r.

Tabela nr 12 Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze Regon w przeliczeniu na 100 osób w latach 2014-2016

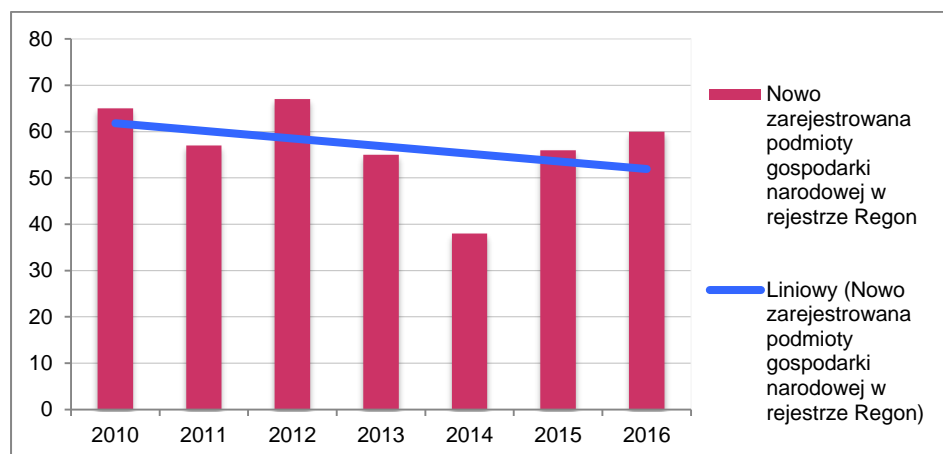
Nazwa jednostki urbanistycznej	2014	2015	2016
Bóbrka Kańczucka	3,1	4,7	4,0
Chodakówka	2,9	2,8	2,9
Kańczuga	7,1	7,1	7,4
Krzeczowice	4,1	4,0	4,8
Lipnik	3,8	3,9	2,7
Łopuszka Mała	3,2	3,4	2,8
Łopuszka Wielka	2,8	3,1	2,8
Medynia Kańczucka	1,2	3,8	2,5
Niżatyce	4,7	4,9	5,3
Pantalowice	2,5	2,6	2,4
Rączyna	2,2	2,1	2,2
Siedlecza	4,8	4,6	4,1
Sietesz	4,6	4,8	4,9
Wola Rzeplińska	3,6	3,7	3,5
Żuklin	5,0	4,9	3,6
średnia dla gminy	3,7	4,0	3,7

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w gminie wykazuje trend

spadkowy, począwszy od 2010 r.

Wykres nr 12 Nowo zarejestrowane podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru Regon w latach 2010-2016

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w gminie w 2014 wynosiła 0,3, następnie wzrosła do 0,6, aby w 2016 r. osiągnąć poziom 0,4.

Tabela nr 13 Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze Regon w przeliczeniu na 100 osób w latach 2014-2016

Nazwa jednostki urbanistycznej	2014	2015	2016
Bóbrka Kańczucka	0,5	1,6	0,5
Chodakówka	1,0	0,0	0,7
Kańczuga	1,2	1,7	2,0
Krzeczowice	0,2	0,0	0,4
Lipnik	0,0	0,0	0,0
Łopuszka Mała	0,4	0,4	0,2
Łopuszka Wielka	0,1	0,5	0,2
Medynia Kańczucka	0,0	1,3	0,0
Niżatyce	0,4	0,9	0,4
Pantalowice	0,1	0,3	0,3
Rączyna	0,0	0,3	0,2
Siedlecza	0,6	0,3	0,6
Sietesz	0,1	0,6	0,7
Wola Rzeplińska	0,0	1,2	0,0
Żuklin	0,6	0,3	0,3
średnia dla gminy	0,3	0,6	0,4

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

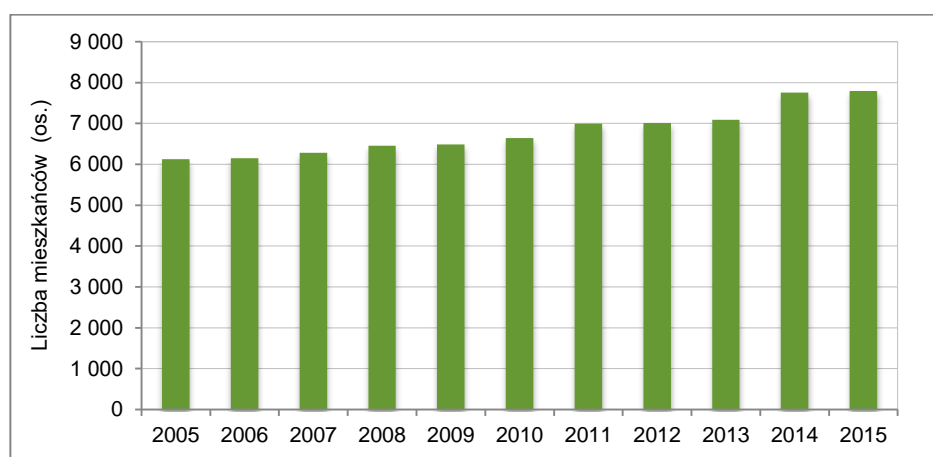
Poziom przedsiębiorczości mieszkańców gminy ma istotny wpływ na ożywienie rozwoju społeczno-gospodarczego, a także pozwala na przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia na obszarach zagrożonych patologiami społecznymi. W ramach partycypacji społecznej interesariusze podnosili na konieczność podejmowania działań w zakresie ułatwiania zakładania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej. W tym celu, poza działalnością edukacyjną i szkoleniową, wskazywano przede wszystkim na rozważenie możliwości uzbrajania terenów niezagospodarowanych pod przyszłe działania inwestycyjne na obszarze gminy oraz na zagospodarowanie targowiska miejskiego, który także mógłby stanowić zachętę do podjęcia działań zarobkowych przez mieszkańców, a tym samym umożliwić pokonanie problemu doskwierającego im ubóstwa.

3.10. Sytuacja środowiskowa

Stan środowiska przyrodniczego jest istotnym czynnikiem, mającym wpływ na jakość życia mieszkańców. W 2015 r. 99% mieszkańców Kańczugi korzystało z sieci wodociągowej, a dla części wiejskiej gminy wskaźnik przyjmuje wartość terenie gminy ten wskaźnik wynosi 77,5%.¹⁶ Na terenie gminy funkcjonują dwie oczyszczalnie ścieków:

- Oczyszczalnia ścieków w Krzeczowicach
Zdolność przerobowa wynosi 676 m³ na dobę.
Obsługuje miejscowości: Krzeczowice, Bóbrka Kańczucka, Pantalowice.
- Oczyszczalnia ścieków w Kańczudze.
Zdolność przerobowa wynosi 500 m³ na dobę.
Obsługuje miejscowości: Kańczuga, Niżatyce, Siedlecza, Łopuszka Wielka, Łopuszka Mała i Żuklin.

Wykres nr 13 Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w latach 2005-2015

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

W ramach partycypacji społecznej mieszkańcy podnosili, iż istnieje konieczność

¹⁶ Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

dalszej rozbudowy sieci kanalizacyjnej w celu zapewnienia możliwości korzystania z niej wszystkim mieszkańcom gminy.

Tabela nr 14 Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w latach 2014-2016

Nazwa jednostki urbanistycznej	2014	2015	2016
Bóbrka Kańczucka	40%	42%	46%
Chodakówka	0%	0%	0%
Kańczuga	80%	83%	99%
Krzeczowice	86%	88%	98%
Lipnik	0%	0%	0%
Łopuszka Mała	107%	110%	95%
Łopuszka Wielka	55%	56%	54%
Medynia Kańczucka	0%	0%	0%
Niżatyce	81%	83%	85%
Pantalowice	65%	67%	65%
Rączyna	0%	0%	0%
Siedlecza	61%	64%	60%
Sietesz	46%	48%	51%
Wola Rzeplińska	0%	0%	0%
Żuklin	75%	77%	74%
średnia dla gminy	46%	48%	48%

Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy w Kańczudze

Ocena jakości powietrza atmosferycznego na terenie Gminy Kańczuga opiera się na pomiarach stężeń zanieczyszczeń występujących w powietrzu. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) w Rzeszowie wykonywał pomiary okresowo. Wyniki „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie podkarpackim” za 2015 r. wskazują, iż zanotowano przekroczenie dopuszczalnych normy stężenia zanieczyszczenia pyłem zawieszonym o średnicy ziaren poniżej 2,5 μm (PM_{2,5}), B(a)P oraz (co utrzymuje się już od kilku lat) znacząco pyłem zawieszonym o średnicy ziaren poniżej 10 μm (PM₁₀). **Problem stanowi niska emisja**, a największe stężenie pojawia się w okresie zimowym, sezonie grzewczym.

Zanieczyszczenie środowiska było wskazywane przez mieszkańców jako istotny problem, warunkujący jakość życia w gminie. Interesariusze w ramach partycypacji społecznej wskazywali na konieczność dążenia w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie wykorzystujące zasoby, co jest związane z wymianą starych, nieekologicznych źródeł ciepła na energooszczędne, wykorzystujące przyjazne dla środowiska nośniki energii, a także termomodernizację budynków i wykorzystywanie rowerów jako środków komunikacji między miejscowościami gminy, aby zużycie energii finalnej było jak najniższe i powodowało jak najniższe emisje gazów cieplarnianych do atmosfery. Wpłyne to pozytywnie na poprawę

jakości powietrza w gminie, a tym samym obniży poziom emisji dwutlenku węgla. Jednocześnie mieszkańcy podnosili, iż problemem jest niska świadomość ekologiczna, co w połączeniu z problemami z zakresu ochrony środowiska, stanowi istotny aspekt rewitalizacji gminy.

Wskaźnikiem uzupełniającym diagnozę w sferze środowiskowej jest udział powierzchni zielonych w powierzchni jednostek urbanistycznych.

Tabela nr 15 Udział obszarów zielonych w powierzchni jednostki

Nazwa jednostki urbanistycznej	2016
Bóbrka Kańczucka	8,67%
Chodakówka	51,16%
Kańczuga	3,86%
Krzeczowice	0,81%
Lipnik	18,63%
Łopuszka Mała	3,71%
Łopuszka Wielka	47,91%
Medynia Kańczucka	15,02%
Niżatyce	2,20%
Pantalowice	1,86%
Rączyna	4,95%
Siedlecza	7,76%
Sietesz	24,72%
Wola Rzeplińska	70,57%
Żuklin	2,65%
średnia dla gminy	17,63%

Powierzchnie zielone w gminie to głównie obszary zieleni niezagospodarowanej, wymagające uporządkowania. W trakcie partycypacji społecznej mieszkańcy zwracali uwagę na kwestię niewystarczającego zagospodarowanie terenów publicznych, w tym zielonych, a także na niską estetykę przestrzeni publicznych i konieczność ich zagospodarowania (ławki, mała architektura i in.), co mogłyby w istotny sposób wpłynąć na poziom integracji społecznej i umożliwienie osobom młodym i starszym wspólnego spędzania wolnego czasu, także poprzez organizację spotkań i zajęć w zagospodarowanych częściach zabytkowego parku w Krzeczowicach i Kańczudze, rynku w Kańczudze czy przy zbiorniku wodnym Landa, utworzonym przez spiętrzenie wody groblą na małym cieku wodnym w Kańczudze, tuż przed jego ujściem do rzeki Mlecзки. Wśród aspektów, które wymagają poprawy mieszkańcy wskazywali na brak miejsc do rekreacji i spędzania wolnego czasu. Interesariusze podnosili także konieczność tworzenia przestrzeni wspólnych, zagospodarowania zieleni i miejsc do spotkań, umożliwiających integrację mieszkańców i wzmacnianie spójności społecznej.

3.11. Sytuacja przestrzenno-funkcjonalna

Sfera przestrzenno-funkcjonalna odgrywa istotną rolę w ocenie komfortu jakości życia mieszkańców danego obszaru. Obszary przestrzeni publicznej to obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne.¹⁷

Jednym z zadań samorządu gminy jest zaspokojenie potrzeb lokalnej społeczności. Rozwój gminy zależy także od umiejętności gospodarowania zasobami i od tego, jak władze gminy będą wykorzystywały swoje mocne strony w tym zakresie. Infrastruktura społeczna obejmuje zadania z zakresu oświaty, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, kultury i sportu, niezbędne do funkcjonowania lokalnej społeczności.

Życie kulturalne mieszkańców gminy organizują lokalne instytucje kultury, tj. Ośrodek Kultury Miasta i Gminy Kańczuga, Biblioteka Publiczna. Ośrodek Kultury Miasta i Gminy Kańczuga prowadzi działalność kulturalną szczególnie koncentrując się na pracy z dziećmi i młodzieżą, która zdobywa wiedzę i umiejętności w różnych formach pracy. Prowadzone są zajęcia z zakresu wychowania artystycznego, edukacji kulturalnej, edukacji pozaszkolnej dzieci i wychowania społecznego, a także z zakresu sportu rekreacji i turystyki.

Na terenie gminy działają zespoły artystyczne, tj. Zespół Śpiewaczy Krzeczowiczanki, Zespół Pieśni i Tańca Sieteszanie, Chór Michael, Orkiestra Dęta z Kańczugi, Orkiestra Dęta OSP z Łopuszki Wielkiej, Orkiestra Dęta OSP z Sieteszy, Kapela Kańczucka, Zespół Wokalno-Kabaretowy „Ala Babki, Ala Dziadki”.

Potrzeby edukacyjne mieszkańców w zakresie szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego realizowane są przez następujące placówki:

- Gimnazjum w Kańczudze,
- Szkoła Podstawowa w Kańczudze,
- Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Krzeczowicach,
- Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Łopuszce Wielkiej,
- Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Pantalowicach,
- Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Rączynie,
- Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Siedleczce,
- Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Sieteszy¹⁸,
- Miejsko-Gminne Przedszkole,
- Szkoła Muzyczna I stopnia w Kańczudze.

¹⁷ Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, Dz.U. 2012 r., poz. 647 ze zm.

¹⁸ Proces wygaszania gimnazjów rozpoczął się od roku szkolnego 2017/2018.

Kultura sportowa jest rozwijana przez Miejski Klub Sportowy Kańczuga, Ludowy Klub Sportowy Kańczuga, a także Cresovia Krzeczowice, Sobol Niżatyce, Sokół Sietesz, Lechia Pantalowice, Alabaster Łopuszka Wielka i Uczniowski Klub Sportowy „Feniks” przy Szkole Podstawowej w Krzeczowicach. W Kańczudze działa hala sportowa. Stadion sportowy w Kańczudze nie jest wyposażony w zadaszoną trybunę sportową. Kwestia ta była także omawiana w ramach partycypacji społecznej i zgłoszona jako projekt przedsięwzięcia rewitalizacyjnego w gminie. Odpowiada to na zidentyfikowaną potrzebę dodatkowych zajęć sportowych oraz niewystarczającej liczby zorganizowanych imprez kulturalnych i sportowych, co w znacznym stopniu ułatwi ich organizację i może się jednocześnie przyczynić do likwidacji zjawisk kryzysowych w sferze społecznej.

Stworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny jest również jednym z celów polityki społecznej realizowanej przez Miasto i Gminę Kańczuga. Kierunki działania, spójne z zaplanowanymi w ramach programu rewitalizacji, obejmują:

- pomoc w zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży,
- tworzenie systemu edukacji i wspierania rodziny,
- tworzenie warunków do organizowania aktywnego wypoczynku dla rodzin.

Dostępność komunikacyjna stanowi jeden z podstawowych warunków skutecznego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy. W trakcie partycypacji społecznej mieszkańcy wskazywali na niezadowolający stan dróg gminnych, które wymagają ulepszeń i remontów, także z rozbudową o ścieżki rowerowe czy ciągi komunikacji pieszej. Podnoszono także kwestie niezadowolającego stanu technicznego części odcinków dróg powiatowych i mostów na tych drogach, zbyt małą liczbę przejść dla pieszych oraz brak oświetlenia części dróg.

3.12. Sytuacja techniczna

Stan techniczny budynków jest związany z datą budowy budynków, obowiązujących wówczas norm i przepisów, a także z prowadzonymi pracami remontowymi czy termomodernizacyjnymi. Ponad 80% budynków zostało wzniesione po 1989 r.¹⁹ Istnieje wobec tego konieczność przeglądu technicznego stanu budynków i bieżących remontów, konserwacji i prowadzenia procesów kompleksowej termomodernizacji. W trakcie spotkań mieszkańcy podkreślali konieczność poprawy stanu technicznego zarówno budynków mieszkalnych, jak i gospodarczych, a także użyteczności publicznej i zabytkowych. Niezadowolający stan techniczny budynków jest w opinii mieszkańców przyczyną zanieczyszczenia środowiska zwłaszcza w obliczu wykorzystywania starych pieców jako źródeł ogrzewania i azbestowo-cementowych pokryć dachowych.

¹⁹ Dane Banku Danych Lokalnych, www.stat.gov.pl

Tabela nr 16 Liczba budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1989 r. w relacji do ogólnej liczby budynków mieszkalnych

Nazwa jednostki urbanistycznej	2016
Bóbrka Kańczucka	74,6%
Chodakówka	73,9%
Kańczuga	80,5%
Krzeczowice	81,4%
Lipnik	78,6%
Łopuszka Mała	75,5%
Łopuszka Wielka	81,8%
Medynia Kańczucka	84,5%
Niżatyce	81,1%
Pantalowice	84,2%
Rączyna	80,3%
Siedlecza	83,6%
Sietesz	79,9%
Wola Rzeplińska	80,0%
Żuklin	86,6%
średnia dla gminy	80,4%

Źródło danych: Urząd Miasta i Gminy w Kańczudze

W zasobach komunalnych Miasta i Gminy Kańczuga znajduje się 19 budynków. Lokale komunalne zlokalizowane są w następujących miejscowościach: Chodakówka, Łopuszka Mała, Łopuszka Wielka, Krzeczowice, Pantalowice, Rączyna, Siedlecza, Sietesz, Wola Rzeplińska i Kańczuga. Łączna liczba lokali mieszkalnych wynosi 39. Lokale wyposażone są w instalację elektryczną (100%), wodociągową (80%), kanalizacyjną (80%) i gazową (50%) oraz CO (21%). Należy podkreślić niezadowalający stan techniczny lokali komunalnych, które wymagają podjęcia działań modernizacyjnych. Zwiększenie zasobów lokalowych dostosowanych do potrzeb mieszkańców jest jednym z celów realizowanej przez gminę polityki społecznej.

Zużycie energii na potrzeby ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej w budynkach jest istotną częścią łącznego zużycia energii finalnej w gminie. W związku z powyższym istnieje znaczny potencjał zaoszczędzenia energii cieplnej w budownictwie poprzez zastosowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska. Jednym z możliwych działań do podjęcia jest termomodernizacja, prowadząca do zwiększenia efektywności wykorzystania energii finalnej, a co za tym idzie do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych. Przedsięwzięcia termomodernizacyjne obejmują:

- ulepszenia, w wyniku których następuje zmniejszenie zapotrzebowania na energię dostarczaną na potrzeby ogrzewania i podgrzewania wody użytkowej oraz ogrzewania do budynków,
- ulepszenia, w wyniku których następuje zmniejszenie strat energii pierwotnej w lokalnych sieciach ciepłowniczych oraz zasilających je lokalnych źródłach ciepła,
- wykonanie przyłącza technicznego do scentralizowanego źródła ciepła, w związku z likwidacją lokalnego źródła ciepła, w wyniku czego następuje zmniejszenie kosztów pozyskania ciepła dostarczanego do budynków,
- całkowita lub częściowa zamiana źródeł energii na źródła odnawialne lub zastosowanie wysokosprawnej kogeneracji.²⁰

Na terenie Miasta i Gminy Kańczuga znajdują się obiekty dziedzictwa kulturowego. Do rejestru zabytków nieruchomych prowadzonego przez Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemyślu wpisane zostały następujące zabytki:

- Kańczuga:
 - ✓ kościół par. pw. św. Michała Archanioła., nr rej.: A-304 z 27.11.1952 - plebania, 1866, nr rej.: A-726 z 19.01.2012,
 - ✓ cerkiew greko-kat. pw. Opieki NMP i dzwonnica, nr rej.: A-625 z 16.01.1984,
 - ✓ kaplica pw. św. Barbary, nr rej.: A-1414 z 5.08.2016,
 - ✓ cmentarz rzym.-kat., nr rej.: A-358 z 4.06.1990,
 - ✓ dom, tzw. „kamienica Kellermanów”, Rynek 21, nr rej.: A-1097 z 25.02.2013,
 - ✓ budynek stacyjny kolejki wąskotorowej, wieża ciśnień i magazyn, nr rej.: A-463 z 30.09.1991.
- Krzeczowice
 - ✓ cerkiew greko-kat., ob. kościół rzym.-kat., nr rej.: A-228 z 12.06.1987,
 - ✓ zespół dworski, XVIII-XIX, nr rej.: 913 z 29.04.1975:
 - ✓ aleja klonowa przy drodze dojazdowej z Urzejowic do zespołu dworskiego, nr rej.: A-1269 z 12.08.2014.
- Lipnik:
 - ✓ zespół dworski, dwór i park, nr rej.: A-257 z 30.09.1987,
 - ✓ aleja dojazdowa, nr rej.: A-517 z 23.03.2011
- Łopuszka Mała:
 - ✓ zespół dworski, nr rej.: A-172 z 14.01.1987.
- Łopuszka Wielka:
 - ✓ kaplica grobowa rodziny Scipio del Campo, przy głównej drodze wiejskiej, nr rej.: A-848 z 28.02.1997.
- Niżatyce:
 - ✓ kaplica grobowa rodziny Kellermanów z otoczeniem, przy głównej drodze wiejskiej, nr rej.: A-1405 z 10.06.2016.

²⁰ Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów, Dz.U. 2008, nr 223, poz. 1549 z późn. zm.

- Pantalowice:
 - ✓ zespół kościoła parafialnego, nr rej.: A-761 z 17.02.2012, tj. kościół pw. Niepokalanego Poczęcia NMP, dzwonnica, kapliczka i cmentarz kościelny.
- Siedlecza:
 - ✓ cmentarz żydowski, nr rej.: A-350 z 5.02.1990,
- Sietesz:
 - ✓ kościół par. pw. św. Antoniego Padewskiego, nr rej.: A-416 z 21.05.2010,
 - ✓ kaplica grobowa rodziny Łastowieckich, na cmentarzu par., nr rej.: A-1389 z 26.02.2016,
 - ✓ zespół dworski, nr rej.: A-924 z 31.05.1975.
- Żuklin
 - ✓ zespół pałacowy, nr rej.: A-57 z 27.11.1952.

Dziedzictwo kulturowe jest istotne dla mieszkańców, a dbałość o zabytki stanowi jeden z celów strategicznych rozwoju gminy. Mieszkańcy podkreślali, iż istnieje potrzeba renowacji przydrożnych kapliczek. Interesariusze wskazali także na konieczność remontu zabytkowej Przeworskiej Kolei Dojazdowej. Potrzeba zachowania dziedzictwa kulturowego była podnoszona przez interesariuszy w ramach partycypacji społecznej oraz została wskazana jako istotne zagadnienie w „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022”.

3.13. Delimitacja obszarów zdegradowanych

Stan kryzysowy to stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Wydzielając obszar zdegradowany brano pod uwagę najważniejsze aspekty społeczne, jak również charakterystyczne uwarunkowania i specyfikę Miasta i Gminy Kańczuga. Jednostką badawczą były sołectwa w obrębach geodezyjnych, dla których zebrane zostały dane i policzone wskaźniki społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne dla każdego sołectwa w gminie. Tym samym zbadana została cała gmina.

Tabela nr 17 Zestawienie wskaźników wykorzystanych do diagnozy stanu w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej

Symbol wskaźnika	Nazwa wskaźnika
WG1	Liczba podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób
WG2	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze Regon w przeliczeniu na 100 osób
WP1	Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej

Symbol wskaźnika	Nazwa wskaźnika
WP2	Udział obszarów zielonych w powierzchni jednostki
WF1	Liczba budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1989 r. w relacji do ogólnej liczby budynków mieszkalnych

Na podstawie przeprowadzonych analiz i partycypacji społecznej wyznaczono **obszar zdegradowany** na terenie Miasta i Gminy Kańczuga, w których oprócz negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), zdiagnozowano występowanie negatywnych zjawisk w co najmniej jednej ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Wykorzystano w tym celu następujące, dodatkowe wskaźniki delimitacyjne dla pozostałych sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej (tabela nr 18).

Tabela nr 18 Wartości wskaźników, charakteryzujących sferę gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną Miasta i Gminy Kańczuga

Nazwa jednostki urbanistycznej	Symbol	WG1	WG2	WP1	WP2	WF1
Bóbrka Kańczucka	I	4,0	0,5	46,3%	8,7%	74,6%
Chodakówka	II	2,9	0,7	0,0%	51,2%	73,9%
Kańczuga	III	7,4	2,0	98,6%	3,9%	80,5%
Krzeczowice	IV	4,8	0,4	98,5%	0,8%	81,4%
Lipnik	V	2,7	0,0	0,0%	18,6%	78,6%
Łopuszka Mała	VI	2,8	0,2	95,4%	3,7%	75,5%
Łopuszka Wielka	VII	2,8	0,2	54,2%	47,9%	81,8%
Medynia Kańczucka	VIII	2,5	0,0	0,0%	15,0%	84,5%
Niżatyce	IX	5,3	0,4	84,6%	2,2%	81,1%
Pantalowice	X	2,4	0,3	64,8%	1,9%	84,2%
Rączyna	XI	2,2	0,2	0,0%	4,9%	80,3%
Siedlecza	XII	4,1	0,6	59,7%	7,8%	83,6%
Sietesz	XIII	4,9	0,7	51,0%	24,7%	79,9%
Wola Rzeplińska	XIV	3,5	0,0	0,0%	70,6%	80,0%
Żuklin	XV	3,6	0,3	73,9%	2,7%	86,6%
średnia dla gminy		3,8	0,4	48,5%	17,6%	80,4%

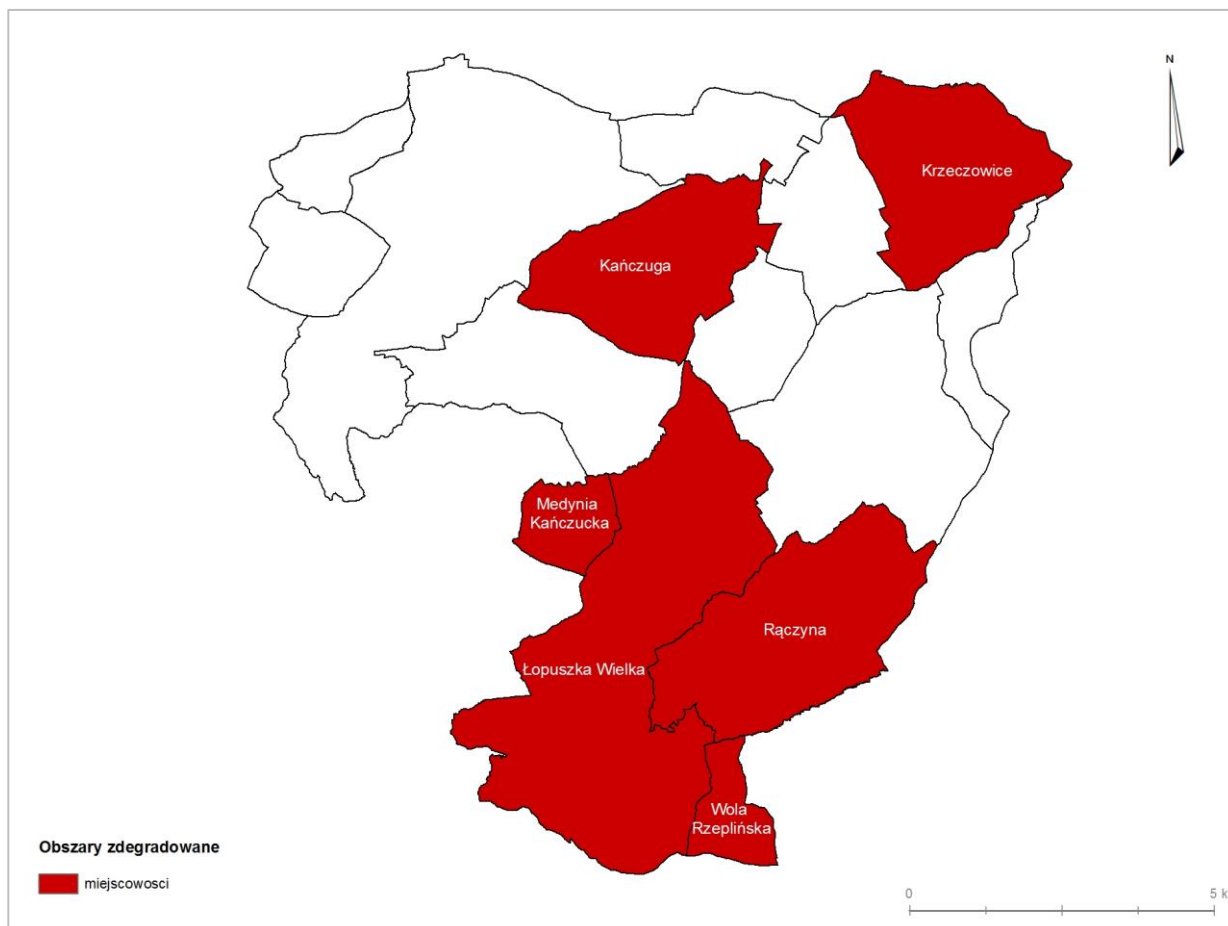
Negatywne zjawiska w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, zdiagnozowano we wszystkich jednostkach urbanistycznych, poza miejscowością Sietesz.

Tabela nr 19a Jednostki urbanistyczne w stanie kryzysowym pod względem współwystępowania negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej

Nazwa jednostki urbanistycznej	Symbol	Obszar w stanie kryzysowym	Negatywne zjawiska w innych sferach	Obszar zdegradowany
Kańczuga	III	tak	tak	tak
Krzeczowice	IV	tak	tak	tak
Łopuszka Wielka	VII	tak	tak	tak
Medynia Kańczucka	VIII	tak	tak	tak
Rączyna	XI	tak	tak	tak
Wola Rzeplińska	XIV	tak	tak	tak

Obszar zdegradowany to obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy, tj. Kańczuga, Krzeczowice, Łopuszka Wielka, Medynia Kańczucka, Rączyna i Wola Rzeplińska, gdzie negatywne zjawiska w sferze społecznej występują wspólnie z negatywnymi zjawiskami w pozostałych sferach. Rozmieszczenie przestrzenne obszarów zdegradowanych na terenie Miasta i Gminy Kańczuga zostało przedstawione na mapie nr 3.

Mapa nr 3 Obszary zdegradowane na terenie Miasta i Gminy Kańczuga

Diagnoza stanu i wyniki partycypacji społecznej posłużyły do wyznaczenia obszarów zdegradowanych w Mieście i Gminie Kańczuga, które mają zostać objęte „Programem rewitalizacji Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2017-2023”. Łączna liczba mieszkańców obszarów zdegradowanych wynosi 6662 osób, a powierzchnia 4856 ha.

Tabela nr 19b Liczba mieszkańców i powierzchnia wyznaczonego obszaru zdegradowanego

Lp.	Symbol	Nazwa jednostki urbanistycznej	Liczba mieszkańców [os.]	Powierzchnia [ha]
1	III	Kańczuga	3 034	751
2	IV	Krzeczowice	905	783
3	VII	Łopuszka Wielka	1 589	1 934
4	VIII	Medynia Kańczucka	157	201
5	XI	Rączyna	892	1 003
6	XIV	Wola Rzeplińska	85	184
	Razem		6 662	4 856

Obszar zdegradowany w Mieście i Gminie Kańczuga zajmuje powierzchnię 4856 ha (46% powierzchni gminy) i jest zamieszkanym przez 6662 osoby (51% mieszkańców gminy).

4. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji i zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji

Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako **obszar rewitalizacji**. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy; może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

Wydzielając obszar rewitalizacji z obszaru zdegradowanego wzięto pod uwagę:

- ✓ możliwość realizacji zadań/projektów wpływających na eliminację przyczyn powstawania i występowania negatywnych zjawisk,
- ✓ dobór jednostek w których koncentrują się negatywne zjawiska, pod kątem ich oddziaływania na obszar rewitalizacji i całego obszaru zdegradowanego,
- ✓ istotne znaczenie z punktu widzenia rozwoju lokalnego gminy,
- ✓ zasięg oddziaływania realizowanych projektów na społeczność lokalną,
- ✓ możliwość utrzymania spodziewanych efektów, tj. mechanizmów naprawczych także po zakończeniu bezpośredniej interwencji.

Wydzielenie obszaru rewitalizacji z obszaru zdegradowanego powinno się odbyć poprzez dogłębną analizę, w której uwzględniono poza badaniem wskaźników i poszukiwaniem kumulacji negatywnych zjawisk obszaru zdegradowanego, partycypację społeczną oraz czynniki wskazane powyżej, z uwagi na fakt, iż jest to proces znacznie bardziej złożony, a jego skuteczna realizacja możliwa jedynie pod warunkiem spełnienia ich wszystkich razem. **Obszar rewitalizacji został wyznaczony zgodnie z przyjętymi kryteriami.**

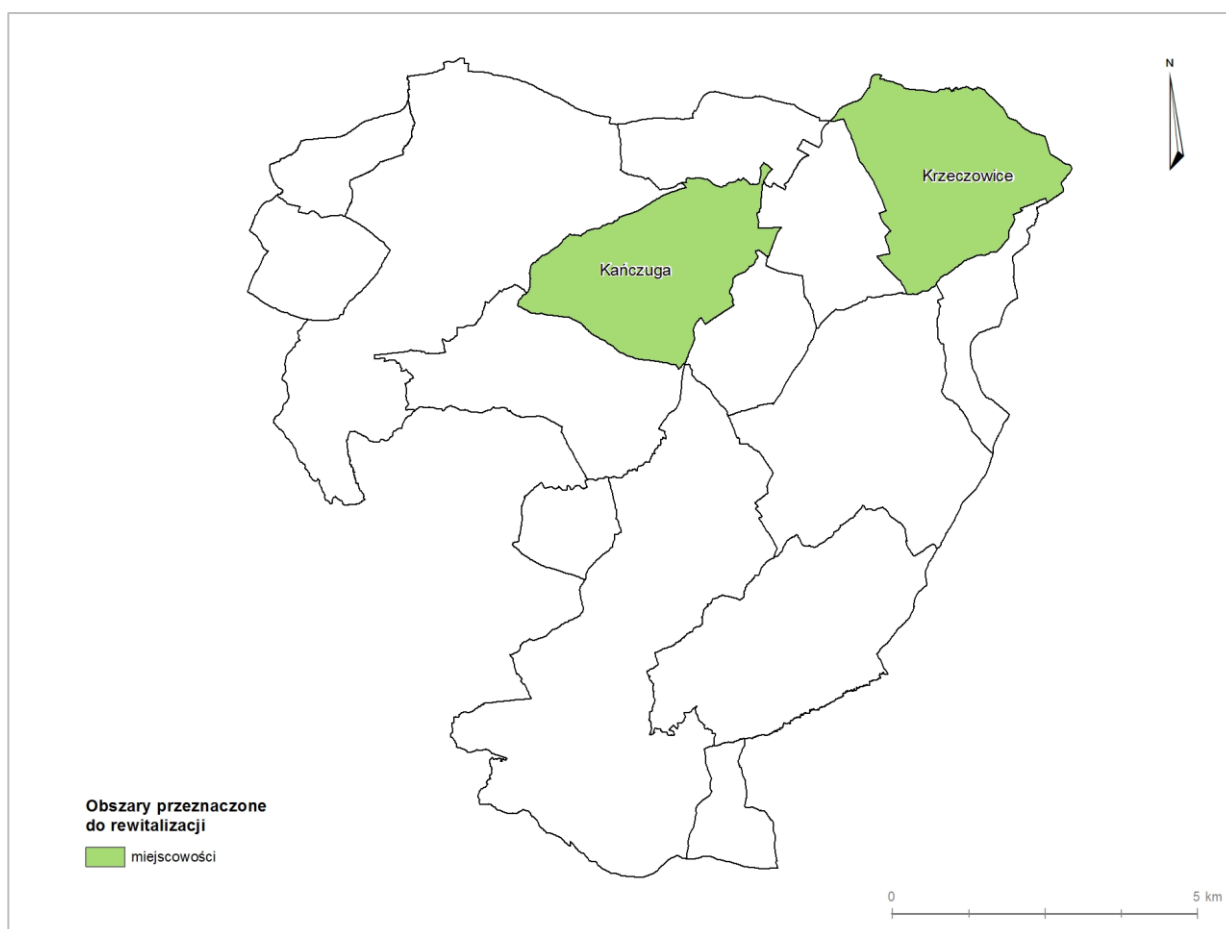
Na wyznaczonym obszarze zdegradowanym Miasta i Gminy Kańczuga mieszka 51% ludności, a ich powierzchnia stanowi 46% łącznej powierzchni gminy. Synteza wyników uzyskanych z przeprowadzonej diagnozy stanu oraz badań ilościowych i jakościowych sytuacji społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej w gminie, a także oczekiwania i potrzeby lokalnej społeczności wyrażone w trakcie konsultacji społecznych oraz zamierzenia strategiczne rozwoju gminy, wyrażone w „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022”, pozwoliły na wyodrębnienie obszaru rewitalizacji na terenie gminy, który cechuje się **największą kumulacją negatywnych zjawisk i problemów, a także jest najbardziej istotny dla rozwoju lokalnego gminy.**

Tabela nr 20 Liczba mieszkańców i powierzchnia obszaru rewitalizacji

Lp.	Symbol	Nazwa jednostki urbanistycznej	Liczba mieszkańców [os.]	Powierzchnia [ha]
1	III	Kańczuga	3 034	751
2	IV	Krzeczowice	905	783
Razem			3 939	1 534
udział			29,8%	14,6%

Obszar rewitalizacji obejmuje następujące podobszary: Kańczuga i Krzeczowice. Stanowi nie więcej niż 20% powierzchni gminy oraz jest zamieszkały przez nie więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy, tj. odpowiednio jest to 14,6% powierzchni gminy, zamieszkiwane przez 29,8% ludności. Został on wybrany jako najbardziej istotny dla rozwoju lokalnego gminy, a jednocześnie wskazywany w ramach partycypacji społecznej przez mieszkańców w perspektywie ograniczania sytuacji kryzysowych w gminie i mający największy potencjał ożywienia społeczno-gospodarczego. Przestrzenne rozmieszczenie obszaru rewitalizacji zostało przedstawione na mapie nr 4.

Mapa nr 4 Obszar rewitalizacji

Wydzielenie obszaru rewitalizacji ma na celu dotarcie z projektami rewitalizacyjnymi do grupy i obszaru, który tego najbardziej wymaga. Wyniki partycypacji społecznej wskazywały na konieczność podjęcia działań w Kańczudze i Krzeczowicach. Wyznaczony obszar rewitalizacji charakteryzuje się kumulacją problemów społecznych, którym towarzyszą także problemy w innych sferach życia gminy.

Sytuacja demograficzna w obszarze rewitalizacji

Wyznaczony obszar rewitalizacji charakteryzuje się największą liczbą przekroczeń w sferze społecznej tj. 7 wskaźników, podobnie jak w miejscowościach: Łopuszka Wielka, Sietesz i Wola Rzeplińska. Kańczuga oraz Krzeczowice nie zostały zaliczone do grupy miejscowości „najstarszych”, tj. z niekorzystnym wskaźnikiem udziału ludności w wieku poprodukcyjnym do ludności w wieku produkcyjnym, gdyż liczba osób w wieku produkcyjnym w tych miejscowościach jest najwyższa w gminie: w Kańczudze (71% w roku 2012, 70% w roku 2014 i 74% w roku 2016), w Krzeczowicach (62% w roku 2012, 63% w roku 2014 i 67% w roku 2016)²¹, co w perspektywie najbliższych lat spowoduje wzrost obciążenia demograficznego w tych miejscowościach. W miejscowościach: Łopuszka Wielka, Sietesz i Wola Rzeplińska nie odnotowano tego zjawiska. Liczba mieszkańców Kańczugi nieznacznie spada, przy jednoczesnym wzroście liczby osób po 65 roku życia. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym w Kańczudze wzrasta od 2014 r. Podobnie jak w Kańczudze obserwowany jest wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym (wskaźnik wyniósł 30,4%). Realizując cel nadrzędny, jakim jest wsparcie rodzin, należy zapewnić miejsca aktywnej rekreacji i wypoczynku, a także reintegrację społeczną dla osób w wieku produkcyjnym, którzy chcą wracać na rynek pracy. Jednocześnie w obszarze rewitalizacji obserwowana jest tendencja wzrostu liczby osób starszych w populacji mieszkańców. Osoby powyżej 65 r.ż. stanowią prawie 16% wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji. Należy więc podjąć także działania skierowane do tej grupy, ponieważ często są to osoby samotne, nieaktywne zawodowo, które po zakończeniu pracy zawodowej powinny otrzymać ofertę wsparcia od Gminy. W tym celu należy zaplanować działania mające na celu integrację społeczną mieszkańców poprzez zapewnienie miejsc integracji i dedykowaną ofertę dla osób starszych, wykorzystującą potencjał gminy.

Problemowy obszar tematyczny: starzejąca się społeczność, stosunkowo wysoki wskaźnik obciążenia demograficznego, reintegracja społeczna, oferta dla starszych mieszkańców

²¹ Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2020 i dane z UMiG Kańczuga_

Bezrobocie w obszarze rewitalizacji

Na wyznaczonym obszarze rewitalizacji mieszka 32% łącznej liczby bezrobotnych. 16% bezrobotnych z obszaru rewitalizacji nie ukończyło 24 r.ż. 13% spośród wszystkich bezrobotnych w obszarze rewitalizacji ma ukończony 55 r.ż. Prawie 42% łącznej liczby bezrobotnych mieszkających w granicach obszaru rewitalizacji to osoby długotrwale pozostające bez pracy. Wśród osób pozostających bez pracy 13% stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym, co może świadczyć, iż grupę stanowią osoby, którym w rodzinie przekazane zostały wzorce bierności. Ma to istotne znaczenie w procesie ponownego wchodzenia na rynek pracy, gdyż im dłuższy okres pozostawania bez zatrudnienia, tym trudniej jest ponownie rozpocząć pracę i zdobywać doświadczenia zawodowe. Problem bezrobocia, w tym długotrwałego, był podnoszony przez mieszkańców obszaru rewitalizacji jako istotny do rozwiązania, zwłaszcza w perspektywie stosunkowo niskiego poziomu przedsiębiorczości wśród mieszkańców. Jednocześnie mieszkańcy wskazywali na małą atrakcyjność istniejących miejsc pracy, więc młodzi ludzie coraz częściej opuszczają gminę w poszukiwaniu lepszych warunków zatrudnienia i poprawy jakości życia. Efektem tego jest spadek liczby mieszkańców i starzejące się społeczeństwo. Z kolei przedsiębiorcy odnotowują brak pracowników o odpowiadających im kwalifikacjach, co w znacznym stopniu utrudnia rozwijanie działalności gospodarczej. W Kańczudze i Krzeczowicach przekroczone są wskaźniki WS3, WS4 i WS5 dotyczące bezrobocia. W ramach programu rewitalizacji konieczne jest podjęcie działań wspierających rozwój przedsiębiorczości, stworzenie warunków do zakładania nowych firm oraz zakładów produkcyjnych i usługowych, a także wsparcie zawodowe osób przede wszystkim długotrwale bezrobotnych. Z bezrobociem związana jest ubóstwo i korzystanie z pomocy społecznej.

Problemowy obszar tematyczny: długotrwale bezrobotni, brak miejsc pracy

Ubóstwo w obszarze rewitalizacji

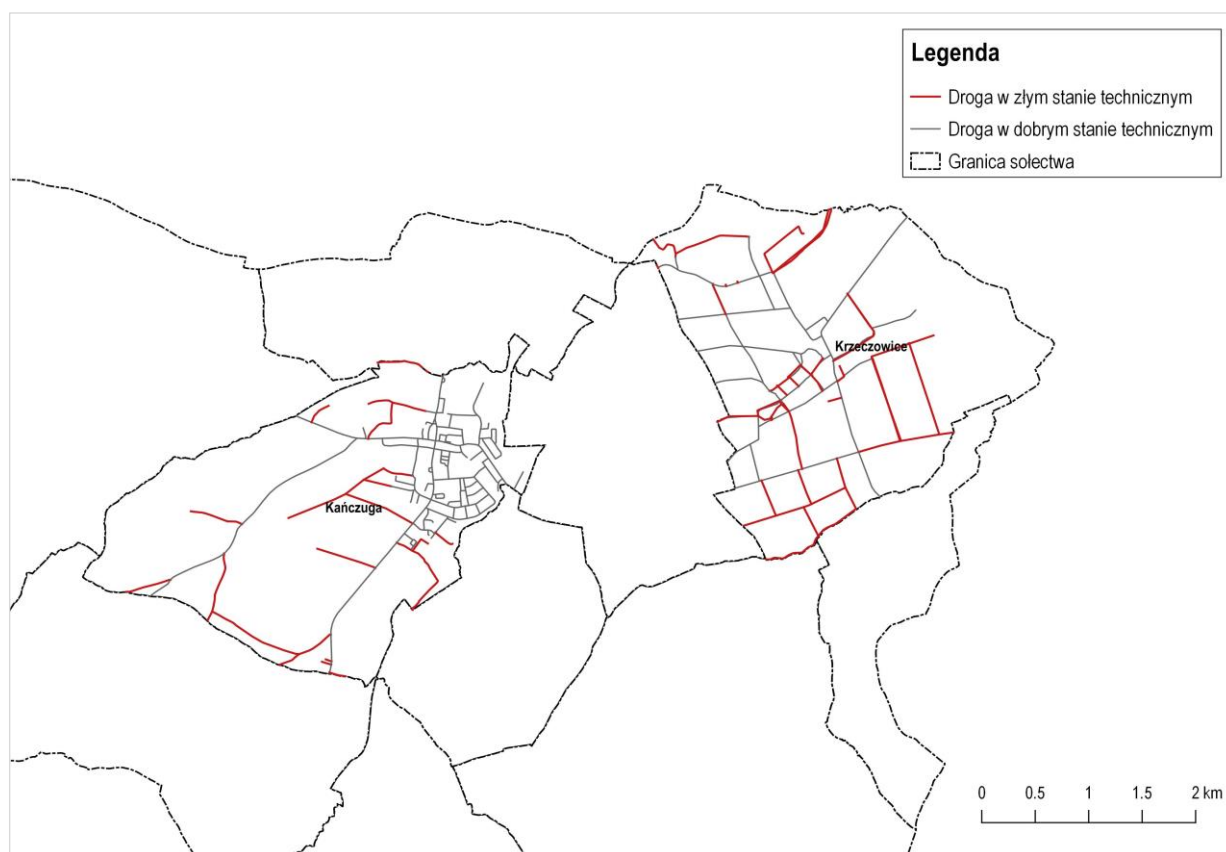
W Krzeczowicach udział osób, korzystających z pomocy społecznej jest wyższy aniżeli średnia wartość dla całej gminy w przeliczeniu na 100 mieszkańców i wynosi 6,5, a wartość wskaźnika dla Kańczugi to 3,1. Głównym powodem przyznawania wsparcia z pomocy społecznej dla mieszkańców Kańczugi jest bezrobocie (32%) i ubóstwo (30%), a następnie długotrwała choroba (27%) i niepełnosprawność (11%). W Krzeczowicach bezrobocie było przyczyną przyznania 40% świadczeń, a ubóstwo i długotrwała choroba - odpowiednio 32% i 27%. Wśród osób korzystających z pomocy społecznej przeważającą część stanowią osoby z wykształceniem podstawowym, co w istotny sposób może wpływać na ich sytuację na rynku pracy. Zarówno Kańczuga, jak i Krzeczowice charakteryzują się wyższym niż średni w gminie poziomem przemocy w rodzinie, tj. 0,2 przypadki w przeliczeniu na 100 osób, podczas gdy dla całej gminy wskaźnik wynosi 0,1. Przy występowaniu negatywnych zjawisk z zakresu demografii, bezrobocia, ubóstwa i poziomu przemocy w rodzinie.

Problemowy obszar tematyczny: bezrobocie, zasiłki z pomocy społecznej z tytułu braku źródeł zarobków, brak miejsc pracy

Bezpieczeństwo w obszarze rewitalizacji

Dodatkowo analizie poddano kwestie bezpieczeństwa publicznego, które podczas wywiadów były zgłaszane jako w związku z wykroczeniami dotyczącymi spokojowi i porządkowi publicznego i bezpieczeństwu w ruchu drogowym w roku 2014 największy udział procentowy przypadła na Kańczugę 42 i 46%, oraz w Krzeczowicach przeciw spokojowi i porządkowi publicznego 18%.²² Dodatkowo roku 2016 ogólna liczba wykroczeń w stosunku do roku 2014 wzrosła do 881²³. W ramach ankietyzacji mieszkańcy podnosili kwestie braku ciągów komunikacyjnych pieszo-rowerowych. Analiza jakości nawierzchni drogowych, ścieżek i chodników w obszarze rewitalizacji wskazuje na konieczność poprawy jakości zarówno chodników, jak i ścieżek spacerowych i rowerowych. 8% dróg w Kańczudze to drogi gruntowe i w złym stanie technicznym oraz 35% w Krzeczowicach. Na obszarze rewitalizacji odnotowano 19 % dróg gruntowych i w złym stanie.

Mapa nr 5 Stan dróg na obszarze rewitalizacji

Problemowy obszar tematyczny: stosunkowo niski poziom bezpieczeństwa ruchu

²² Tamże

²³ Dane z komisariatu Policji w Kańczudze

drogowego, brak ciągów pieszo-rowerowych, konieczność modernizacji chodników i ścieżek

Aktywność społeczna w obszarze rewitalizacji

Kańczuga i Krzeczowice są jednostkami, charakteryzującymi się niższym niż średni w gminie poziomem aktywności społecznej, przejawiającym się działalnością organizacji pozarządowych, a w Kańczudze dodatkowo niższą frekwencją wyborczą w wyborach lokalnych. Powoduje to konieczność aktywnej integracji mieszkańców zarówno poprzez organizowanie zajęć dodatkowych, jak i urządzanie miejsc integracji społecznej, tj. place zabaw, siłownie zewnętrzne czy zagospodarowanie parków i rynku. Wszystkie te działania powinny sprzyjać reintegracji społecznej.

Problemowy obszar tematyczny: stosunkowo niski poziom aktywności społecznej, konieczność reintegracji społecznej, potrzeba nowych miejsc integracji społecznej

Sfera gospodarcza w obszarze rewitalizacji

Problem bezrobocia w obszarze rewitalizacji jest powiązany z niskim poziomem przedsiębiorczości wśród mieszkańców, przejawiającym się chęcią prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób w Krzeczowicach jest nieco niższa niż średnia dla gminy (0,4). Powoduje to konieczność podjęcia działań, zmierzających do zwiększenia zatrudnienia, tworzenia nowych miejsc pracy i możliwości rozwoju dla mieszkańców. Stosunkowo niski poziom aktywności gospodarczej wynika także z braku odpowiedniej infrastruktury do prowadzenia działalności gospodarczej.

Problemowy obszar tematyczny: stosunkowo niski poziom aktywności gospodarczej mieszkańców, brak odpowiedniej infrastruktury do prowadzenia do działalności gospodarczej

Sfera techniczna w obszarze rewitalizacji

W sferze technicznej na obszarze rewitalizacji znajdują się drogi bez nawierzchni asfaltowych, budynki komunalne należą do jednych ze starszych budynków, które wymagają remontu w celu zwiększenia efektywności energetycznej. Dodatkowo centra obszaru rewitalizacji wymagają uporządkowania i poprawy stanu budynków, które są w większości w stanie średnim, które wymagają podjęcia prac remontowych.

Problemowy obszar tematyczny: poprawa stanu technicznego budynków i nawierzchni drogowych

Sfera środowiskowa w obszarze rewitalizacji

Na obszarze rewitalizacji znajduje się niewiele obszarów zielonych, kilka skwerów oraz zbiornik wodny. W ramach rewitalizacji należy zwrócić uwagę na zabytkowy park w Krzczowicach oraz park miejski w Kańczudze największe tereny zielone na terenie rewitalizacji, które wymagają odnowienia, oczyszczenia, uporządkowania i zagospodarowania, które kryją duży potencjał dla działań rewitalizacyjnych. W Krzczowicach zachował się stary park z okazałymi drzewami, wśród których na szczególną uwagę zasługuje kilkusetletni orzech kaukaski. Zabytkowy park jest w niezadowalającym stanie i wymaga uporządkowania i konserwacji zabytkowych drzew. Drugim potencjałem, który należy wykorzystać w procesie rewitalizacji jest zbiornik wodny Landa na rzece Mlecza w Kańczudze. Zagospodarowanie brzegów tego zbiornika poprzez zaprojektowanie i urządzenie zieleni, ścieżek spacerowych i rowerowych, siłowni napowietrznych byłby ważnym punktem spotkań, rekreacji z przestrzenią o nowej jakości na obszarze rewitalizacji. Poprawa nawet fragmentu przestrzeni miasta wpłynie pozytywnie na znacznie większy obszar wokół niego, gdyż zachęca mieszkańców do dbania o wspólną przestrzeń i wzmacnia zmiany społeczne planowane w procesie rewitalizacji.

Problemowy obszar tematyczny: zaniedbane tereny zielone, konieczność zagospodarowania miejsc do rekreacji i integracji mieszkańców

Sfera przestrzenno-funkcjonalna w obszarze rewitalizacji

W obszarze rewitalizacji zauważalna jest niewystarczająca liczba zagospodarowanych miejsc przeznaczonych do aktywnego spędzania wolnego czasu, który jest postrzegany przez lokalne społeczeństwo jako bardzo ważny czynnik określający standard życia. Place zabaw, miejsca do rozwijania kultury i poszanowania tradycji podniosą jakość przestrzeni publicznej Gminy Kańczuga, a co z tym związane będą stanowiły istotną przesłankę do rozwoju agroturystyki, a także będą czyniły gminę miejscem atrakcyjnym dla mieszkańców. W zakresie dostępności terenów zielonych do rekreacji i wypoczynku zarówno Kańczuga, jak i Krzczowice charakteryzują się wskaźnikiem niższym aniżeli średnia dla gminy (odpowiednio 3,9% i 0,8%). Mieszkańcy Kańczugi podkreślali, iż powierzchnie zielone w mieście to głównie obszary zieleni niezagospodarowanej, wymagające uporządkowania. W trakcie partycypacji społecznej mieszkańcy zwracali uwagę na kwestię niewystarczającego zagospodarowania terenów publicznych, w tym zielonych, a także na niską estetykę przestrzeni publicznych i konieczność ich zagospodarowania (ławki, mała architektura i in.), co mogłyby w istotny sposób wpłynąć na poziom integracji społecznej i umożliwienie osobom młodym i starszym wspólnego spędzania wolnego czasu, także poprzez organizację spotkań i zajęć w zagospodarowanych częściach zabytkowego parku w Krzczowicach i parku miejskiego w Kańczudze, rynku w Kańczudze czy przy zbiorniku wodnym Landa. Mieszkańcy obszaru wskazywali rodziny jako pożądaną grupę docelową adresowanych przedsięwzięć

rewitalizacyjnych. Jest to spójne z planowanymi działaniami w ramach programu rewitalizacji i polityki społecznej, mającej na celu stworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny, tj. pomoc w zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży czy tworzenie warunków do organizowania aktywnego wypoczynku dla rodzin. W zakresie infrastruktury przestrzenno-funkcjonalnej koniecznym projektem rewitalizacyjnym, wskazywanym przez mieszkańców i wynikającym z braku miejsca do integracji społecznej, a także imprez kulturalnych i rozwijania zainteresowań mieszkańców jest zagospodarowanie przestrzeni rynku miejskiego, która może pełnić ważne funkcje budowania tożsamości lokalnej. Kwestia dostępności infrastruktury sportowej była także przedmiotem wniosków zgłaszanych przez mieszkańców Kańczugi i Krzeczowic, np. w formie siłowni zewnętrznych czy ścieżek rowerowych, ale także poprzez zagospodarowanie zbiornika wodnego Landa. Mieszkańcy zwracali także uwagę na niezadowalający stan techniczny budynków mieszkalnych i konieczność wyeliminowania niskiej emisji poprzez remonty i termomodernizację budynków, w tym także komunalnych.

Kolejnym ważnym elementem, który należy uwzględnić w procesie rewitalizacji jest kolej wąskotorowa, której właścicielem jest Powiatowy Zarząd dróg w Przeworsku. Trasa przeworskiej kolei wąskotorowej uznawanej za jedną z najpiękniejszych w Polsce z uwagi na zmienność krajobrazu przebiega przez cały wyznaczony obszar rewitalizacji, ze stacjami w Kańczudze i Krzeczowicach. Remontu wymaga zabytkowy budynek stacji w Kańczudze wpisany rejestru zabytków nieruchomości pod numerem rejestru A-463 z 30.09.1991 oraz linia kolejowa. Miasto i Gmina Kańczuga wraz z powiatem Przeworskim, podejmuje działania mające na celu modernizację kolei wąskotorowej, co wpisuje się w działania rewitalizacyjne, zwiększenie atrakcyjności turystycznej obszaru rewitalizacji, co z kolei powinno doprowadzić do powstania nowych usług, a co się z tym wiąże miejsc pracy. Należy pamiętać, iż wraz tymi działaniami powinna zostać ożywiona centralna tkanka Miasta Kańczuga, tj. stary rynek i targowisko, które powinny być atrakcyjnymi poprzez oferowanie produktów lokalnych i tradycyjnych ziemi kańczuckiej.

Problemowy obszar tematyczny: niewystarczające warunki do integracji społecznej, konieczność podniesienia jakości przestrzeni wspólnych, wzmocnienie walorów turystycznych gminy

Istotność obszaru rewitalizacji z punktu widzenia rozwoju lokalnego

Kańczuga pełni **funkcje mieszkaniowe, rekreacyjne, administracyjne i handlowo-usługowe**. Z punktu widzenia rozwoju lokalnego gminy jest obszarem kluczowym, w którym powinny zostać podjęte działania rewitalizacyjne we wszystkich sferach życia gminy, tj. społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Kańczuga stanowi jednocześnie ośrodek życia gminy i ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, budowania tożsamości oraz miejsc integracji społecznej. Na wyznaczonym obszarze znajdują się m.in.: Urząd Miasta i Gminy, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Nadleśnictwo

Kańczuga, Miejski Klub Sportowy i stadion, urząd pocztowy, bank, kościół pw. św. Michała Archanioła, apteka, sklepy, żłobek, przedszkole, szkoła podstawowa, gimnazjum, szkoła muzyczna, park, rynek i staw Landa. Kańczuga została wskazana przez mieszkańców w trakcie partycypacji społecznej jako miejsce, w którym pożądane jest prowadzenie procesu rewitalizacji jako centrum życia społeczno-kulturalnego gminy.

Krzeczowice, stanowią drugi po Kańczudze, ośrodek życia społeczno-gospodarczego gminy. Podobnie jak Kańczuga, Krzeczowice były wskazywane przez mieszkańców jako miejsce do rewitalizacji z propozycjami konkretnych działań do podjęcia. Krzeczowice pełnią funkcje mieszkaniowe, a także handlowo-usługowe. We wsi znajduje się parafia rzymskokatolicka p.w. św. Andrzeja Boboli, szkoła, agencja pocztowa, sklepy. Wieś znana jest również z osiągnięć sportowych, ponieważ od ponad 60 lat funkcjonuje tu „Cresovia” Krzeczowice z zapleczem sportowo rekreacyjnym, wymagającym rozbudowy. Krzeczowice są obszarem rolniczym, a walory przyrodnicze predestynują wieś do pełnienia roli ośrodka agroturystycznego. Ma to istotne znaczenie z punktu widzenia możliwości podejmowania zatrudnienia i tworzenia nowych miejsc pracy.

Problemy zidentyfikowane w ramach diagnozy stanu są istotne z punktu widzenia rozwoju społeczno-ekonomicznego gminy i zostały także podjęte w „Strategii Rozwoju Miasta

i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022”, a projekty zaplanowane do realizacji są komplementarne z zamierzeniami strategicznymi gminy.

Wskaźniki dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji spełniają kryteria zawarte w „Instrukcji przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020”, tj. obszar rewitalizacji charakteryzuje także minimum 4 wskaźniki, dla których wartości oszacowane dla tego obszaru są mniej korzystne niż wartości referencyjne dla województwa podkarpackiego.

Wybrane wskaźniki wskazują na zdiagnozowane problemy w obszarze rewitalizacji. Obszar rewitalizacji charakteryzuje się problemami z zakresu bezrobocia mieszkańców (kategoria: rynek pracy), co jest powiązane ze stosunkowo niską aktywnością gospodarczą mieszkańców (kategoria: podmioty gospodarcze). Występowanie tych negatywnych zjawisk może doprowadzić do zwiększenia liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz „dziedziczenia biedy”. Istotnym problemem w obszarze rewitalizacji jest także niska aktywność społeczna mieszkańców, co przejawia się w liczbie działających organizacji pozarządowych (kategoria: integracja społeczna). Usuwanie braków w sferze funkcjonalno-przestrzennej przyczyni się do powodzenia projektów rewitalizacyjnych i może stanowić wkład w realizację komplementarnych działań z zakresu kapitału społecznego, dlatego też kolejnym wskaźnikiem istotnym z punktu widzenia obszaru rewitalizacji był stan techniczny i wiek budynków (kategoria: uwarunkowania przestrzenne).

Tabela nr 21 Zestawienie wskaźników, których wartości dla obszaru rewitalizacji są mniej korzystne niż średnia dla województwa podkarpackiego.

Nazwa wskaźnika	obszar rewitalizacji	wartość referencyjna dla województwa
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania	17%	10,20% (2014 r.)
Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania	0,21	0,33 (2013 r.)
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania - ogółem	5,6	7,6 (2014 r.)
Liczba budynków mieszkalnych zamieszkałych, wybudowanych przed rokiem 1989 w relacji do ogólnej liczby budynków mieszkalnych zamieszkałych	80,95%	76,36% (2011 r.)
Liczba wskaźników z przekroczeniem	4	

Wybór wskaźników został podyktowany zdiagnozowanymi kluczowymi problemami występującymi w obszarze rewitalizacji, tj. bezrobociem, niski poziom przedsiębiorczości i niska aktywność społeczna mieszkańców oraz poprawa jakości infrastruktury funkcjonalno-przestrzennej oraz technicznej. Mając na uwadze powyższe, w wyniku analiz wskaźników

ilościowych i jakościowych, zdefiniowanych jako potrzeby rewitalizacyjne, zgłaszane przez interesariuszy, stwierdzono, iż obszar Kańczugi oraz Krzeczwice posiada wszystkie cechy obszaru rewitalizacji i dlatego powinien stanowić tenże obszar.

Działania podejmowane w obszarze rewitalizacji umożliwią wykorzystanie **potencjału gminy**, jaki stanowią jego mieszkańcy, atrakcyjne położenie gminy, bogactwo walorów krajobrazowo-przyrodniczych, posiadanie terenów z przeznaczeniem pod inwestycje, produkty lokalne i tradycyjne ziemi kańczuckiej (m.in. drożdżowe wyroby, ciasta, tradycyjne nalewki), dobre warunki zagospodarowania przestrzennego gminy i korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa. W opinii mieszkańców atutem jest dobrze rozwinięta infrastruktura edukacyjna i sportowa.

Jednocześnie wśród słabych stron, które według mieszkańców wymagają poprawy, najczęściej wymieniane były: słabo rozwinięta działalność kulturalno-artystyczna, zbyt mała oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży, słabo rozwinięta opieka społeczna dla osób starszych, niewystarczająca ilość chodników i miejsc parkingowych, niezadowolający stan dróg zaniedbane przystanki autobusowe, brak miejsc do spędzania wolnego czasu, w tym tras i ścieżek rowerowych oraz konieczność doposażenia instytucji kultury w stosunku do istniejących potrzeb mieszkańców.

Granice obszaru rewitalizacji zostały przedstawione na mapie, stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszego dokumentu. Integralną częścią *Programu* jest mapa gminy w skali 1:5000 w formie elektronicznej.

5. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji, jest zgodna z wizją rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga i przyjmuje następujące brzmienie:

Kańczuga i Krzeczowice to miejsca przyjazne dla mieszkańców, w których wspierana jest aktywność społeczna i gospodarcza, zapewniające dostęp do wysokiej jakości infrastruktury i szanujące środowisko naturalne.

Tak sformułowana wizja będzie realizowana przez trzy główne cele strategiczne oraz odpowiadające im kierunki działań i konkretne zadania, stanowiące odpowiedź na diagnozę stanu, wyniki partycypacji społecznej i potrzeby rewitalizacyjne, zgłaszane przez mieszkańców.

Działania rewitalizacyjne ukierunkowane będą na wspieranie integracji społecznej oraz włączenie społeczne, pozwalające zmniejszać problem poziomu bezrobocia i ubóstwa. Obszar rewitalizacji będzie miejscem, zapewniającym mieszkańcom atrakcyjne warunki do życia, aktywności społecznej i zawodowej oraz integracji. Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji pozytywnie wpłynie na całą społeczność gminy. Zakładana organizacja przestrzeni publicznych powinna zachęcić wszystkie grupy społeczne, tj. rodziny, dzieci i młodzież, seniorów, osoby niepełnosprawne do integracji społecznej poprzez udział w formach aktywności proponowanych na terenie gminy, tj. imprezy kulturalne, sportowe i rekreacyjne.

W sferze gospodarczej nastąpi aktywizacja gospodarcza mieszkańców, a obszar rewitalizacji będzie miejscem, gdzie istnieją korzystne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej funkcjonującym i potencjalnym podmiotom gospodarczym, wykorzystującym potencjał gminy.

W sferze środowiskowej gmina będzie dążyła do jakościowej poprawy terenów zielonych i rekreacyjnych, przechodzenia w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, pozwalającej na zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy dwutlenkiem węgla, a także usuwania wyrobów zawierających azbest z budynków.

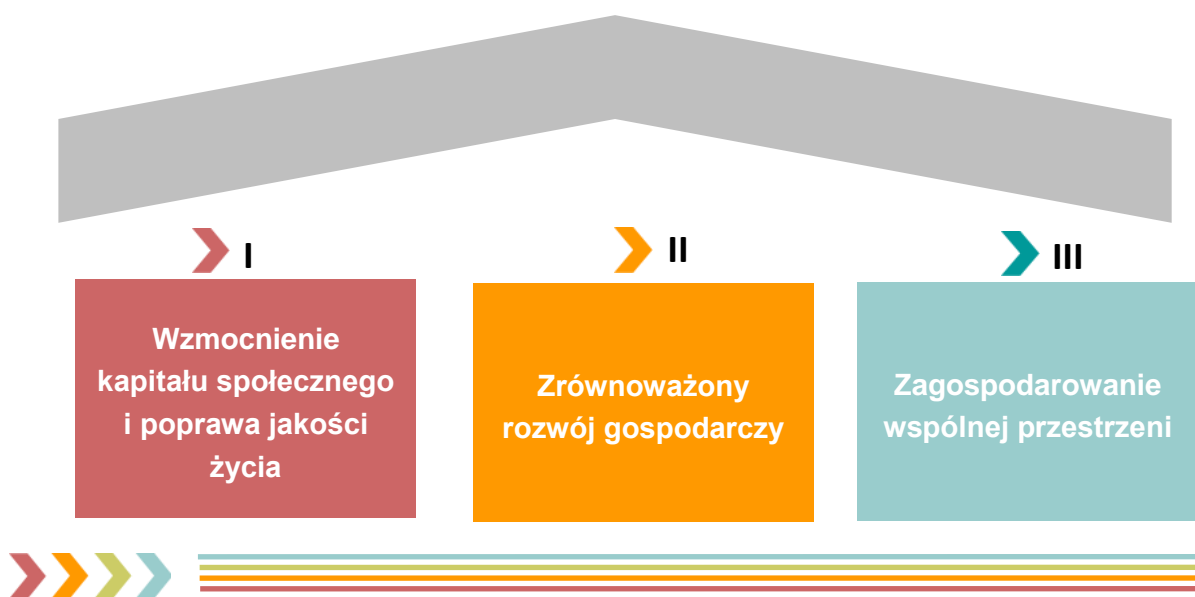
W sferze przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej gmina będzie cechowała się wysokiej jakości strukturą przestrzenną, nastąpi poprawa stanu obiektów mieszkalnych i zabytkowych, estetyki przestrzeni, infrastruktury drogowej oraz zagospodarowania przestrzeni publicznej. Odnowione obszary będą atrakcyjne dla mieszkańców i podmiotów gospodarczych, a odnowiona przestrzeń i infrastruktura będzie stanowiła podstawę do podejmowania działań, zmierzających do poprawy estetyki pozostałych obszarów gminy.

6. Cele rewitalizacji i kierunki działań

Głównym celem prowadzenia procesu rewitalizacji jest społeczne i gospodarcze ożywienie zdegradowanych obszarów Miasta i Gminy Kańczuga z jednoczesną poprawą sytuacji środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.

W oparciu o przeprowadzoną diagnozę stanu w zakresie sytuacji społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, a także z wykorzystaniem wniosków i postulatów zebranych w ramach partycypacji społecznej w formie ankietyzacji, warsztatów oraz spacerów studyjnych w celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji oraz ustalenia hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych i uwzględnieniu celów i kierunków wyznaczonych w dokumentach programowych Miasta i Gminy wyznaczone zostały cele rewitalizacji.

Cele rewitalizacji, stanowiące odpowiedź na problemy zidentyfikowane przy opracowaniu diagnozy i będące przełożeniem wizji stanu obszaru po rewitalizacji oraz wynikiem aktywnej partycypacji społecznej, zostały zdefiniowane jako:

Uwzględniając postulat spójności działań, programowanie rewitalizacji jest komplementarne z planowaniem przestrzennym i gminną polityką społeczną, a także z zadaniami z zakresu edukacji, sportu oraz z polityką kulturalną gminy. Postawione cele stanowią przełożenie wizji we wszystkich kluczowych obszarach tematycznych i obejmujących rozwój społeczny, przestrzenny i gospodarczy na obszarze rewitalizacji, a także wspierającym dążenie do polepszenia warunków w pozostałych obszarach gminy.

Każdemu z celów rewitalizacji przyporządkowano kierunki działań, umożliwiające osiągnięcie pożądaných efektów w zakresie rozwiązywania problemów w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

I. Wzmocnienie kapitału społecznego i poprawa jakości życia

1. Aktywne przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego, w tym bezrobociu i ubóstwu, poprzez m.in. aktywizację osób powracających na rynek pracy, wsparcie rodzin, prowadzenie szkoleń i kursów doszkalających, itp.
2. Motywowanie i wspieranie mieszkańców do podejmowania działań na rzecz lokalnej społeczności.
3. Tworzenie przestrzeni wspólnych, miejsc do spotkań, umożliwiających integrację mieszkańców i wzmocnianie spójności społecznej.
4. Budowanie tożsamości lokalnej w oparciu o kulturę i edukację.

II. Zrównoważony rozwój gospodarczy

1. Aktywizacja zawodowa mieszkańców.
2. Wsparcie rozwoju działalności gospodarczej.

III. Zagospodarowanie wspólnej przestrzeni

1. Poprawa stanu technicznego i jakości wyposażenia obiektów użyteczności publicznej, kulturalnych, sakralnych i sportowych, w tym zabytkowych.
2. Zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznej.
3. Poprawa stanu technicznego budynków mieszkalnych i gospodarczych oraz wykorzystanie rozwiązań zwiększających efektywność energetyczną.
4. Dbalność o estetykę obiektów budowlanych i małej architektury.
5. Poprawa jakości systemu komunikacyjnego, w tym dróg i ciągów pieszo-rowerowych.
6. Zagospodarowanie terenów zielonych na potrzeby rekreacyjne mieszkańców.

Zależności pomiędzy zdiagnozowanymi problemami a postawionymi celami i zdefiniowanymi kierunkami działań rewitalizacyjnych w Gminie Kańczuga zostały przedstawione w tabeli nr 22. Wskazano, które z kierunków działania odpowiadają na problemy i potrzeby gminy w zakresie rewitalizacji. Dla każdego ze zdiagnozowanych problemów zaadresowano odpowiedni kierunek działań rewitalizacyjnych, a dla większości problemów adekwatne są kierunki działań z różnych celów rewitalizacji, co umożliwia podjęcie kompleksowej interwencji.

Tabela nr 22 Cele i kierunki działań stanowiące odpowiedź na problemy zidentyfikowane w obszarze rewitalizacji

Problemowy obszar tematyczny / Kierunek działań	I.1	I.2	I.3	I.4	II.1	II.2	III.1	III.2	III.3	III.4	III.5	III.6
starzejąca się społeczność,		X	X									
reintegracja społeczna	X	X	X	X	X	X		X				X
oferta dla starszych mieszkańców		X	X									
długotrwale bezrobotni	X	X		X	X	X						
brak miejsc pracy	X	X		X	X	X						
stosunkowo niski poziom bezpieczeństwa ruchu drogowego			X	X				X			X	
brak ciągów pieszo-rowerowych			X	X				X			X	
konieczność modernizacji chodników i ścieżek			X					X			X	
stosunkowo niski poziom aktywności społecznej	X	X	X									
potrzeba nowych miejsc integracji społecznej		X	X	X				X				
stosunkowo niski poziom aktywności gospodarczej mieszkańców	X	X		X	X	X						
brak odpowiedniej infrastruktury do prowadzenia do działalności gospodarczej	X	X			X	X						
poprawa stanu technicznego budynków i nawierzchni drogowych							X	X	X	X	X	
zaniedbane tereny zielone			X					X				X
konieczność podniesienia jakości przestrzeni wspólnych		X	X	X			X	X	X	X	X	X
wzmocnienie walorów turystycznych gminy	X		X	X			X	X	X	X	X	X

7. Lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z harmonogramem realizacji

Rewitalizacja to narzędzie społecznego i gospodarczego ożywiania obszarów zdegradowanych, a wynikiem działań, mających na celu wyprowadzenie obszarów ze stanu kryzysowego, powinien być rozwój kapitału społecznego na rewitalizowanym obszarze. Istotne jest więc podejmowanie działań aktywizujących i sprzyjających budowaniu tożsamości lokalnej i tworzeniu więzi międzyludzkich. Silne poczucie tożsamości i więzi daje pozytywne efekty zarówno w kontaktach międzyludzkich, prowadzących do działań na rzecz lokalnej społeczności, ale także w sferze przestrzeni publicznej, wyrażające się podejmowaniem inicjatyw na rzecz poprawy jakości otoczenia, zwiększenia poczucia bezpieczeństwa i zmniejszenia poziomu wykluczenia społecznego.

W niniejszym *Programie* zaplanowane zostały **projekty zintegrowane**, rozumiane jako sekwencje powiązanych ze sobą działań, mających na celu wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanów kryzysowych, łączące aspekty społeczne z przedsięwzięciami infrastrukturalnymi jako zapewniającymi całościowe podejście do procesu rewitalizacji Gminy. Kompleksowość ujęcia projektów zapewni osiągnięcie trwałych efektów rewitalizacji, przyczyniających się do odnowy i rozwoju obszaru, a w konsekwencji także jego otoczenia. Każdy z interesariuszy posiadał możliwość zgłaszania projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych do ujęcia w *Programie*. Założenia niniejszego *Programu* będą realizowane poprzez konkretne projekty rewitalizacyjne.

Lista podstawowych projektów rewitalizacyjnych nie stanowi zamkniętego katalogu działań, ale będzie podlegała corocznemu monitoringowi i aktualizacji, w tym także w szczególności w odniesieniu do harmonogramu realizacji projektów i możliwości pozyskania finansowania z różnych źródeł. Zestawienie projektów stanowi tzw. indykatywną listę projektów kluczowych. Indykatywny charakter list oznacza, iż podane w nich informacje dotyczące poszczególnych projektów mają charakter orientacyjny, są odzwierciedleniem najlepszej wiedzy w momencie tworzenia listy. Dopuszczalne są więc modyfikacje zakresu projektów, wartości i harmonogramu, a realizacja poszczególnych zadań będzie uzależniona od możliwości finansowych podmiotów i instytucji odpowiedzialnych za ich wdrażanie.

Cele rewitalizacji nie powinny być rozpatrywane rozłącznie, gdyż mają charakter komplementarny, a ich realizacja w ramach projektów zintegrowanych umożliwi zrealizowanie wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji. W zamierzeniach zaplanowane działania wspierają dążenie do spójności społecznej obszaru rewitalizacji, ale także całego obszaru gminy.

Projekt nr 1: RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ

Sfera	Spoleczna
Podmioty realizujące	Miasto i Gmina Kańczuga
Zakres zadań	<p>Zwiększenie aktywności zawodowej i reintegracja społeczna niepracujących kobiet i mężczyzn poprzez kompleksowe wsparcie realizowane w oparciu o indywidualną ścieżkę reintegracji.</p> <p>Indywidualna ścieżka reintegracji zostanie wypracowana poprzez wywiad środowiskowy, diagnozę psychologiczną i bilans kompetencji.</p> <p>Każdy uczestnik będzie pod opieką mentora-pracownika socjalnego.</p> <p>Warsztaty rozwoju umiejętności psychospołecznych, grupy wsparcia, spotkania z psychologiem, poradnictwo psychologiczne.</p> <p>Kursy zawodowe zakończone certyfikatem.</p> <p>Warsztaty nt. aktywnego poszukiwania pracy, indywidualne pośrednictwo pracy, staż zawodowy, umożliwiający zdobycie doświadczenia zawodowego i umiejętności adaptacji w miejscu pracy.</p> <p>Włączenie osób bezrobotnych, powyżej 29 r.ż.</p> <p>Aktywizacja społeczno-zawodowa osób powyżej 50 r.ż., kobiet, niepełnosprawnych i osób o niskich kwalifikacjach zawodowych.</p> <p>Działania towarzyszące w ramach POPŻ 2014-2020.</p>
Beneficjenci	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji
Lokalizacja	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kańczudze
Szacowana wartość	200 000 zł
Okres realizacji	2018-2023
Potencjalne źródła finansowania	RPO WP 2014-2020, działanie 8.1. Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym lub środki własne
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Prognozowanymi rezultatami powadzonych działań będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ aktywizacja społeczna i zawodowa, ✓ włączenie społeczne osób wykluczonych i zagrożonych ubóstwem, ✓ budowanie gospodarki opartej na wiedzy, ✓ wzrost poczucia własnej wartości, ✓ zmniejszenie poziomu bezrobocia. <p>Wskaźniki produktu: liczba osób objętych wsparciem w programie; Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji, pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu aktywizacji społeczno-zawodowej – 10 os.</p>
Spójność z celami i kierunkami rewitalizacji	<p>I. Wzmocnienie kapitału społecznego i poprawa jakości życia</p> <p>I.1. Aktywne przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego, w tym bezrobociu i ubóstwu, poprzez m.in. aktywizację osób powracających na rynek pracy, wsparcie rodzin, prowadzenie szkoleń i kursów doszkalających, itp.</p> <p>II. Zrównoważony rozwój gospodarczy.</p> <p>II.1. Aktywizacja zawodowa mieszkańców.</p>
Powiązanie z projektami rewitalizacyjnymi	Projekt nr 4: Tworzenie warunków do rozwoju nowych miejsc pracy

Projekt nr 2: INTEGRACJA PRZEZ WSPÓLNE DZIAŁANIE

Sfera	Spoleczna
Podmioty realizujące	Miasto i Gmina Kańczuga we współpracy z organizacjami pozarządowymi
Zakres zadań	Wykorzystanie zasobów społecznych, kulturalnych, sportowych, środowiskowych i lokalowych Kańczugi i Krzczowic poprzez wspólne i aktywne spędzanie wolnego czasu całych rodzin, integracji międzypokoleniowej i społecznej. Wykorzystanie odnowionych i przygotowanych miejsc do imprez społecznych, podnoszących jakość życia mieszkańców.
Beneficjenci	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji
Lokalizacja	Krzzowice, Kańczuga
Szacowana wartość	50 000 zł
Okres realizacji	2018-2023
Potencjalne źródła finansowania	PROW 2014-2020, działanie M.19. Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER; lub Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Edukacja Kulturalna”; Fundusz dla Organizacji Pozarządowych - Obywatele dla Demokracji, w ramach funduszy norweskich i EOG lub środki własne
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowanymi rezultatami powadzonych działań będzie: <ul style="list-style-type: none"> ✓ podwyższenie poziomu integracji sąsiedzkiej, ✓ wzrost tożsamości regionalnej, ✓ aktywizacja lokalnej społeczności, ✓ postawy obywatelskie, ✓ świadomość historyczna, ✓ zachowanie dziedzictwa kulturowego, ✓ aktywizacja osób starszych, ✓ włączenie młodych w życie gminy. Wskaźniki produktu: liczba osób objętych biorących udział w imprezach społeczno-kulturalnych – 100 osób
Spójność z celami i kierunkami rewitalizacji	I. Wzmocnienie kapitału społecznego i poprawa jakości życia I.2. Motywowanie i wspieranie mieszkańców do podejmowania działań na rzecz lokalnej społeczności. I.4. Budowanie tożsamości lokalnej w oparciu o kulturę i edukację.
Powiązanie z projektami rewitalizacyjnymi	Projekt nr 3: Podniesienie jakości przestrzeni wspólnych i nadanie im nowych funkcji społecznych. Projekt nr 5: Odnowienie rynku i poprawa bezpieczeństwa komunikacji.

Projekt nr 3: PODNIESIENIE JAKOŚCI PRZESTRZENI WSPÓLNYCH I NADANIE IM NOWYCH FUNKCJI SPOŁECZNYCH

Sfera	Spoleczna; środowiskowa; funkcjonalno-przestrzenna
Podmioty realizujące	Miasto i Gmina Kańczuga
Zakres zadań	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rewaloryzacja parku miejskiego w Kańczudzie poprzez przebudowę zieleni, nasadzenie drzew, remont ścieżek spacerowych, zakup ławek i koszy, remont oświetlenia parkowego, wymianę opraw. 2. Zagospodarowanie terenów wokół zbiornika wodnego Landa w Kańczudzie poprzez odmulenie zbiornika, zagospodarowanie przestrzeni przy zbiorniku, prace ziemne, montaż małej infrastruktury

Projekt nr 3: PODNIESIENIE JAKOŚCI PRZESTRZENI WSPÓLNYCH I NADANIE IM NOWYCH FUNKCJI SPOŁECZNYCH

	<p>rekreacyjno-wypoczynkowej.</p> <p>3. Przebudowa zieleni miejskiej w Kańczudze poprzez pielęgnację zieleni, zmianę architektury, nasadzenia.</p> <p>4. Rewaloryzacja zabytkowego parku w Krzeczowicach poprzez przebudowę zieleni, nasadzenie drzew, budowa ścieżek spacerowych, zakup ławek i koszy, budowa oświetlenia parkowego, ogrodzenie, konserwacja zabytkowych drzew, renowację zbiornika wodnego.</p> <p>5. Zagospodarowanie zieleni w Krzeczowicach poprzez pielęgnację zieleni, zmianę architektury, nasadzenia.</p>
Beneficjenci	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji
Lokalizacja	<p>1. Kańczuga, dz. ew. 181405_0015,1594</p> <p>2. Kańczuga, dz. ew. 181405_0015, 1810/1, 1890/1, 1890/2, 1819/10</p> <p>3. Kańczuga – dz. ew. 181405_0015, 1699, 1490/2, 1594</p> <p>4. Krzeczowice – dz. ew. 181405_0003.1028/1</p> <p>5. Krzeczowice - dz. ew. 181405_0003.</p>
Szacowana wartość	<p>1. 250 000 zł</p> <p>2. 200 000 zł</p> <p>3. 200 000 zł</p> <p>4. 250 000 zł</p> <p>5. 150 000 zł</p>
Okres realizacji	2018-2020
Potencjalne źródła finansowania	PROW 2014-2020, działanie M.07. Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich; dotacje Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków; środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie lub środki własne
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Prognozowanymi rezultatami powadzonych działań będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ podwyższenie poziomu integracji sąsiedzkiej; ✓ miejsce spotkań dla mieszkańców; ✓ włączenie osób wykluczonych; ✓ aktywizacja społeczna mieszkańców; ✓ podniesienie jakości przestrzeni publicznej; ✓ nowe miejsca pracy przy realizacji zadania. <p>Wskaźniki produktu: liczba osób korzystających z miejsc wspólnego spędzania wolnego czasu i organizowanych imprez – 100 osób</p>
Spójność z celami i kierunkami rewitalizacji	<p>I. Wzmocnienie kapitału społecznego i poprawa jakości życia</p> <p>I.2. Motywowanie i wspieranie mieszkańców do podejmowania działań na rzecz lokalnej społeczności.</p> <p>I.4. Budowanie tożsamości lokalnej w oparciu o kulturę i edukację.</p> <p>III. Zagospodarowanie wspólnej przestrzeni.</p> <p>III.2. Zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznej.</p> <p>III.6. Zagospodarowanie terenów zielonych na potrzeby rekreacyjne mieszkańców.</p>
Powiązanie z projektami rewitalizacyjnymi	Projekt nr 2: Integracja przez wspólne działanie Projekt nr 6: Rekreacja i wypoczynek w gminie

Projekt nr 4: TWORZENIE WARUNKÓW DO ROZWOJU NOWYCH MIEJSC PRACY

Sfera	Społeczna; gospodarcza; funkcjonalno-przestrzenna
Podmioty realizujące	Miasto i Gmina Kańczuga
Zakres zadań	<p>1. Przebudowa placu targowego w Kańczudzie poprzez utwardzenie placu kostką brukową, rozbudowę oświetlenia, monitoring, ogrodzenie, budowę wiat.</p> <p>2. Uzbieranie terenów pod inwestycje w Kańczudzie poprzez uzbranie wolnych niezagospodarowanych terenów pod przyszłe działania inwestycyjne, doprowadzanie mediów.</p> <p>3. Uzbieranie terenów pod inwestycje w Krzeczowicach poprzez uzbranie wolnych niezagospodarowanych terenów pod przyszłe działania inwestycyjne, doprowadzanie mediów.</p>
Beneficjenci	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji
Lokalizacja	<p>1. Kańczuga, dz. ew. 181405_0015, 1198</p> <p>2. Kańczuga, dz. ew. 181405_0015</p> <p>3. Krzeczowice, dz. ew. 181405_0003</p>
Szacowana wartość	<p>1. 1 000 000 zł</p> <p>2. 500 000 zł</p> <p>3. 200 000 zł</p>
Okres realizacji	2019-2021
Potencjalne źródła finansowania	RPO WP 2014-2020, działanie 1.3. Promowanie przedsiębiorczości; PROW 2014-2020, działanie 7.4. Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej lub środki własne
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Prognozowanymi rezultatami powadzonych działań będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców, ✓ nowe miejsca pracy przy uzbraniu terenu, ✓ podniesienie jakości kapitału społecznego, ✓ podniesienie jakości przestrzeni publicznej, ✓ podwyższenie aktywności gospodarczej mieszkańców, ✓ włączenie społeczne osób wykluczonych, ✓ zagospodarowanie przestrzeni, ✓ zmniejszenie poziomu bezrobocia poprzez stworzenie nowych miejsc pracy, ✓ zmniejszenie poziomu bezrobocia i ubóstwa. <p>Wskaźniki produktu: liczba osób, które znalazły źródła dochodów – 75 osób</p>
Spójność z celami i kierunkami rewitalizacji	<p>I. Wzmocnienie kapitału społecznego i poprawa jakości życia</p> <p>I.1. Aktywne przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego, w tym bezrobociu i ubóstwu, poprzez m.in. aktywizację osób powracających na rynek pracy, wsparcie rodzin, prowadzenie szkoleń i kursów doszkalających, itp.</p> <p>II. Zrównoważony rozwój gospodarczy.</p> <p>II.1. Aktywizacja zawodowa mieszkańców.</p> <p>II.2. Wsparcie rozwoju działalności gospodarczej.</p> <p>III. Zagospodarowanie wspólnej przestrzeni.</p> <p>III.1. Poprawa stanu technicznego i jakości wyposażenia obiektów użyteczności publicznej, kulturalnych, sakralnych i sportowych, w tym zabytkowych.</p>

Projekt nr 4: TWORZENIE WARUNKÓW DO ROZWOJU NOWYCH MIEJSC PRACY

	III.2. Zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznej.
Powiązanie z projektami rewitalizacyjnymi	Projekt nr 1: Razem możemy więcej Projekt nr 2: Integracja przez wspólne działanie

Projekt nr 5: ODNOWIENIE RYNKU I POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA KOMUNIKACJI

Sfera	Spoleczna; gospodarcza; funkcjonalno-przestrzenna
Podmioty realizujące	Miasto i Gmina Kańczuga
Zakres zadań	<ol style="list-style-type: none"> 1. Modernizacja przestrzeni publicznej w rynku w Kańczudze poprzez rozbudowę małej infrastruktury (kosze ławki), remont chodników, utworzenie miejsc parkingowych, zagospodarowanie zieleni miejskiej, wymianę oświetlenia ulicznego, rozbudowa monitoringu, tworzenie stref free wi-fi. 2. Modernizacja chodników, zatok, tras rowerowych i ścieżek spacerowych w Kańczudze poprzez remont, budowę, modernizację chodników przy ulicach gminnych na terenie miejscowości, poprawę parametrów technicznych, wymianę nawierzchni z płyt betonowych na kostkę brukową, wymianę krawężników, poszerzenie chodników i budowę tras rowerowych. 3. Modernizacja chodników, zatok, tras rowerowych i ścieżek spacerowych w Krzeczowicach poprzez remont, budowę, modernizację chodników przy ulicach gminnych na terenie miejscowości, poprawę parametrów technicznych, wymianę nawierzchni z płyt betonowych na kostkę brukową, wymianę krawężników, poszerzenie chodników i budowę tras rowerowych. 4. Poprawa oznakowania ulic w Kańczudze poprzez zakup i montaż nowych znaków informacyjnych, zwiększenie ich liczby. 5. Rozbudowa monitoringu w Kańczudze monitoring o dodatkowe punktu w centrum miejscowości, rozbudowa serwerowni, sieci. 6. Wymiana starych koszy i ławek na nowe, dostawa stojaków na rowery w Kańczudze.
Beneficjenci	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji
Lokalizacja	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kańczuga, dz.ew. 181405_0015.1699, 1488/5, 1490/2 2. Kańczuga, dz. ew. 181405_0015 3. Krzeczowice, dz. ew. 18140_0003 4. Kańczuga, dz. ew. 181405_0015 5. Kańczuga, dz. ew. 1699, 1490/2, 1594, 1620/3 6. Kańczuga, dz. ew. 181405_0015
Szacowana wartość	<ol style="list-style-type: none"> 1. 500 000 zł 2. 1 000 000 zł 3. 500 000 zł 4. 50 000 zł 5. 150 000 zł 6. 50 000 zł
Okres realizacji	2018-2021
Potencjalne źródła finansowania	PROW 2014-2020, działanie 7.1. Inwestycje związane z tworzeniem, ulepszaniem i lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, lub

Projekt nr 5: ODNOWIENIE RYNKU I POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA KOMUNIKACJI

	środki własne
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Prognozowanymi rezultatami powadzonych działań będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ miejsce spotkań dla mieszkańców, ✓ organizacja wystaw, konkursów dla dzieci i młodzieży oraz imprez, ✓ włączenie osób wykluczonych, ✓ aktywizacja społeczna mieszkańców, ✓ podniesienie jakości przestrzeni publicznej, ✓ poprawa bezpieczeństwa publicznego, ✓ nowe miejsca pracy przy zagospodarowaniu rynku. <p>Wskaźniki produktu: liczba osób, korzystających z miejsc wspólnego spędzania czasu – 100 osób Liczba monitorowanych miejsc - 3</p>
Spójność z celami i kierunkami rewitalizacji	<p>I. Wzmocnienie kapitału społecznego i poprawa jakości życia</p> <p>I.1. Aktywne przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego, w tym bezrobociu i ubóstwu, poprzez m.in. aktywizację osób powracających na rynek pracy, wsparcie rodzin, prowadzenie szkoleń i kursów doszkalających, itp.</p> <p>II. Zrównoważony rozwój gospodarczy.</p> <p>II.2. Wsparcie rozwoju działalności gospodarczej.</p> <p>III. Zagospodarowanie wspólnej przestrzeni.</p> <p>III.2. Zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznej.</p> <p>III.4. Dbalność o estetykę obiektów budowlanych i małej architektury.</p> <p>III.5. Poprawa jakości systemu komunikacyjnego, w tym dróg i ciągów pieszo-rowerowych.</p>
Powiązanie z projektami rewitalizacyjnymi	<p>Projekt nr 1: Razem możemy więcej</p> <p>Projekt nr 2: Integracja przez wspólne działanie</p> <p>Projekt nr 3: Podniesienie jakości przestrzeni wspólnych i nadanie im nowych funkcji społecznych.</p> <p>Projekt nr 6: Rekreacja i wypoczynek w gminie</p>

Projekt nr 6: REKREACJA I WYPOCZYNEK W GMINIE

Sfera	Spoleczna; środowiskowa; funkcjonalno-przestrzenna
Podmioty realizujące	Miasto i Gmina Kańczuga
Zakres zadań	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozbudowa siłowni plenerowej w Kańczudze o nowe elementy małej infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej, utwardzenie placu, budowa oświetlenia, monitoringu, rozwój zieleni, ogrodzenie. 2. Budowa siłowni zewnętrznej w Krzczowicach wyposażonej w elementy małej infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej, utwardzenie placu, budowa oświetlenia, monitoringu, rozwój zieleni, ogrodzenie. 3. Budowa placów zabaw w Kańczudze składających się z licznej ilości elementów małej infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej (nawierzchnia z piasku, trawy lub na bazie gum kauczukowych, bezpieczna dla dzieci, wszystkie urządzenia posiadające certyfikaty bezpieczeństwa), ogrodzenie, oświetlenie, monitoring. 4. Budowa placów zabaw w Krzczowicach składających się z licznej ilości elementów małej infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej (nawierzchnia z piasku, trawy lub na bazie gum kauczukowych, bezpieczna dla dzieci, posiadające certyfikaty bezpieczeństwa),

Projekt nr 6: REKREACJA I WYPOCZYNEK W GMINIE

	ogrodzenie, oświetlenie, monitoring. 5. Remont, modernizacja trybun na stadionie w Kańczudze, budowa zadaszenia i dodatkowych miejsc siedzących.
Beneficjenci	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji
Lokalizacja	1. Kańczuga, dz. ew. 181405_0015, 1620/1 2. Krzeczowice, dz. ew. 181405_0003.540 3. Kańczuga, dz. ew. 181405_0015, 1620/1, 1594, 1010/65 4. Krzeczowice, dz. ew. 181405_0003.540, 734 5. Kańczuga, dz. ew. 181405_0015, 1571
Szacowana wartość	1. 100 000 zł 2. 100 000 zł 3. 300 000 zł 4. 200 000 zł 5. 200 000 zł
Okres realizacji	2018-2020
Potencjalne źródła finansowania	Rządowy Program Budowy Otwartych Stref Aktywności (OSA), Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, działanie M07 - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich, Poddziałanie - Inwestycje w tworzenie, ulepszanie lub rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury oraz powiązanej infrastruktury, lub środki własne
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowanymi rezultatami powadzonych działań będzie: <ul style="list-style-type: none"> ✓ podwyższenie poziomu integracji sąsiedzkiej ✓ budowanie lokalnej wspólnoty ✓ miejsce spotkań dla mieszkańców, całych rodzin, ✓ zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży, ✓ włączenie osób wykluczonych ✓ aktywizacja społeczna mieszkańców ✓ podniesienie jakości przestrzeni publicznej ✓ nowe miejsca pracy przy realizacji zadania Wskaźniki produktu: liczba osób, korzystających z miejsc wspólnego spędzania czasu – 50 osób
Spójność z celami i kierunkami rewitalizacji	I. Wzmocnienie kapitału społecznego i poprawa jakości życia I.3. Tworzenie przestrzeni wspólnych, miejsc do spotkań, umożliwiających integrację mieszkańców i wzmacnianie spójności społecznej. II. Zrównoważony rozwój gospodarczy. II.2. Wsparcie rozwoju działalności gospodarczej. III. Zagospodarowanie wspólnej przestrzeni. III.2. Zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznej. III.4. Dbalność o estetykę obiektów budowlanych i małej architektury.
Powiązanie z projektami rewitalizacyjnymi	Projekt nr 1: Razem możemy więcej Projekt nr 2: Integracja przez wspólne działanie Projekt nr 3: Podniesienie jakości przestrzeni wspólnych i nadanie im nowych funkcji społecznych.

Projekt nr 7: POPRAWA ESTETYKI I STANU BUDYNKÓW KOMUNALNYCH

Sfera	Społeczna; środowiskowa; funkcjonalno-przestrzenna
Podmioty realizujące	Miasto i Gmina Kańczuga
Zakres zadań	Remont, modernizacja, przebudowa elewacji, termomodernizacja, zmiana pokryć dachowych, montaż OZE, wymiana stolarki okiennej, malowanie, zagospodarowanie przestrzeni przy budynkach.
Beneficjenci	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji
Lokalizacja	Kańczuga, dz. ew. 181405_0015, 1620/3, 1605/1, 1581/1, 1582/2, 1488/5, 1478/6, 1776, 1777, 1774, 798/4, 1571
Szacowana wartość	1 000 000 zł
Okres realizacji	2018-2021
Potencjalne źródła finansowania	RPO WP 2014-2020, działanie 3.2. Modernizacja energetyczna budynków, lub środki własne
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowanymi rezultatami powadzonych działań będzie: <ul style="list-style-type: none"> ✓ poprawa stanu technicznego budynków ✓ poprawa jakości środowiska ✓ wzrost aktywności społecznej ✓ podniesienie jakości przestrzeni ✓ włączenie osób wykluczonych ✓ nowe miejsca pracy przy realizacji zadania ✓ zagospodarowanie przestrzeni Wskaźniki produktu: liczba wyremontowanych budynków – 10.
Spójność z celami i kierunkami rewitalizacji	II. Zrównoważony rozwój gospodarczy. II.2. Wsparcie rozwoju działalności gospodarczej. III. Zagospodarowanie wspólnej przestrzeni. III.2. Zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznej. III.3. Poprawa stanu technicznego budynków mieszkalnych i gospodarczych oraz wykorzystanie rozwiązań zwiększających efektywność energetyczną. III.4. Dbalność o estetykę obiektów budowlanych i małej architektury.
Powiązanie z projektami rewitalizacyjnymi	Projekt nr 1: Razem możemy więcej Projekt nr 3: Podniesienie jakości przestrzeni wspólnych i nadanie im nowych funkcji społecznych.

Projekt nr 8: WSPIERANIE SENIORÓW I RODZIN W CODZIENNYM ŻYCIU

Sfera	Społeczna
Podmioty realizujące	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kańczudze
Zakres zadań	Indywidualna diagnoza potrzeb, zapewnienie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, zapewnienie usług specjalistycznych w miejscu zamieszkania, zapewnienie opieki w miejscu zamieszkania, zapewnienie wsparcia psychologicznego faktycznym opiekunom, nabycie i wzmocnienie kompetencji z zakresu opieki nad osobami starszymi, niesamodzielnymi.
Beneficjenci	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji
Lokalizacja	Kańczuga, dz. ew. 181405_0015.1233

Projekt nr 8: WSPIERANIE SENIORÓW I RODZIN W CODZIENNYM ŻYCIU

Szacowana wartość	975 436 zł
Okres realizacji	2018-2019
Potencjalne źródła finansowania	RPO WP 2014-2020, działanie 8.2. Aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym prowadzona przez ośrodki pomocy społecznej/powiatowe centra pomocy rodzinie lub środki własne
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowanymi rezultatami prowadzonych działań będzie: <ul style="list-style-type: none"> ✓ poprawa jakości życia osób starszych i samotnych po 60 roku życia, ✓ włączenie społeczne osób wykluczonych ✓ wzrost i wzmocnienie kompetencji w zakresie ochrony zdrowia, ✓ promocja rodziny i wartości. Wskaźniki produktu: liczba osób biorących udział w programie – 20 osób.
Spójność z celami i kierunkami rewitalizacji	I. Wzmocnienie kapitału społecznego i poprawa jakości życia I.1. Aktywne przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego, w tym bezrobociu i ubóstwu, poprzez m.in. aktywizację osób powracających na rynek pracy, wsparcie rodzin, prowadzenie szkoleń i kursów doszkalających, itp. II. Zrównoważony rozwój gospodarczy. II.2. Wsparcie rozwoju działalności gospodarczej.
Powiązanie z projektami rewitalizacyjnymi	Projekt nr 3: Podniesienie jakości przestrzeni wspólnych i nadanie im nowych funkcji społecznych.

Projekt nr 9: PRZEWORSKA KOLEJ DOJAZDOWA

Sfera	Spoleczna; gospodarcza; funkcjonalno-przestrzenna
Podmioty realizujące	Powiat Przeworski
Zakres zadań	<ol style="list-style-type: none"> 1. Remont budynku stacji Kańczuga poprzez prace konserwatorskie przy budynku stacji, prace remontowe, wykonanie instalacji. 2. Modernizacja zabytkowej linii Przeworskiej Kolei Dojazdowej, tj. prace remontowe, polegające na ułożeniu nawierzchni torowej, oznakowania szlaku kolejowego i budowie przejazdów kolejowych. 3. Remont obiektów inżynierskich, tj. przyczółki kamienne/betonowe, elementy stalowe przęseł, łożyska, nawierzchnię kolejową i elementy wyposażenia.
Beneficjenci	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji
Lokalizacja	W obszarze rewitalizacji: <ol style="list-style-type: none"> 1. Kańczuga, dz. ew. 181405_0015.1838/1 2. dz. 170 ob. 0003, 12 ob. 0014, dz.1835/1 ob.0015, dz.150 ob.0005, dz.5 ob.0006, dz.2168/2 ob.0011, dz.2878 dz. 0006, dz. 77/2 ob. 0007. 3. km 10,605; km 15,538; km 15,872; km 21,118
Szacowana wartość	<ol style="list-style-type: none"> 1. 1 483 807 zł 2. 17 980 460 zł 3. 1 475 069 zł
Okres realizacji	2020-2023
Potencjalne źródła finansowania	RPO WP 2014-2020, działanie 5.3. Infrastruktura kolejowa, środki własne Powiatu Przeworskiego

Projekt nr 9: PRZEWORSKA KOLEJ DOJAZDOWA

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Prognozowanymi rezultatami powadzonych działań będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ aktywizacja społeczna mieszkańców, ✓ czynnik rozwoju obszaru objętego inwestycją ✓ korzyści społeczne, gospodarcze i przestrzenne z realizacji spójnego terytorialnie przedsięwzięcia ✓ nowe miejsca pracy przy realizacji zadania. ✓ ochrona i zachowanie materialnego dziedzictwa kulturowego Przeworskiej Kolei Dojazdowej, ✓ podniesienie jakości przestrzeni publicznej, ✓ poprawa istniejących powiązań komunikacyjnych regionu ✓ ukazanie społeczności lokalnej możliwości zmian jakości życia ✓ włączenie osób wykluczonych, ✓ wydłużenie sezonu turystycznego i nowe miejsca pracy, <p>Wskaźniki produktu: liczba osób korzystających – 200 osób.</p>
Spójność z celami i kierunkami rewitalizacji	<p>I. Wzmocnienie kapitału społecznego i poprawa jakości życia</p> <p>I.1. Aktywne przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego, w tym bezrobociu i ubóstwu, poprzez m.in. aktywizację osób powracających na rynek pracy, wsparcie rodzin, prowadzenie szkoleń i kursów doszkalających, itp.</p> <p>II. Zrównoważony rozwój gospodarczy.</p> <p>II.2. Wsparcie rozwoju działalności gospodarczej.</p> <p>III. Zagospodarowanie wspólnej przestrzeni.</p> <p>III.1. Poprawa stanu technicznego i jakości wyposażenia obiektów użyteczności publicznej, kulturalnych, sakralnych i sportowych, w tym zabytkowych.</p> <p>III.2. Zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznej.</p> <p>III.5. Poprawa jakości systemu komunikacyjnego, w tym dróg i ciągów pieszo-rowerowych.</p>
Powiązanie z projektami rewitalizacyjnymi	<p>Projekt nr 3: Podniesienie jakości przestrzeni wspólnych i nadanie im nowych funkcji społecznych.</p> <p>Projekt nr 6: Rekreacja i wypoczynek w gminie.</p>

Projekty infrastrukturalne stanowią uzupełnienie planowanych do realizacji projektów społecznych (tabela nr 23).

Tabela nr 23 Zestawienie podstawowych projektów rewitalizacyjnych

Projekt społeczny	Powiązanie z projektem infrastrukturalnym
Projekt nr 1: Razem możemy więcej.	<p>Włączenie osób bezrobotnych w realizację projektów, umożliwiające im zdobywanie nowych doświadczeń i kwalifikacji w ramach projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Projekt nr 3: Podniesienie jakości przestrzeni wspólnych i nadanie im nowych funkcji społecznych. ➤ Projekt nr 5: Odnowienie rynku i poprawa bezpieczeństwa komunikacji. ➤ Projekt nr 6: Rekreacja i wypoczynek w gminie. ➤ Projekt nr 7: Poprawa estetyki i stanu budynków komunalnych. ➤ Projekt nr 9: Przeworska Kolej Dojazdowa <p>Ponadto tworzenie miejsc pracy w ramach przebudowy placu targowego w Kańczudze oraz uzbrojenia terenów w Kańczudze i Krzeczowicach w ramach projektu podstawowego nr 4: Tworzenie warunków do rozwoju</p>

Projekt społeczny	Powiązanie z projektem infrastrukturalnym
Projekt nr 2: Integracja przez wspólne działanie.	<p data-bbox="544 271 1412 304">nowych miejsc pracy.</p> <p data-bbox="544 315 1412 555">Aktywna integracja społeczna ma szanse powodzenia, jeżeli dostępne będą miejsca, w których społeczność lokalna będzie miała okazję do spotkań, organizacji imprez kulturalnych, prowadzenia działań edukacyjnych, budowania tożsamości regionalnej i dzielenia się wiedzą przez starszych mieszkańców z osobami młodszymi. Wobec braku wystarczającej infrastruktury i miejsc do wspólnego spędzania wolnego czasu niezbędnym jest jej budowa, przebudowa lub modernizacja w ramach projektów infrastrukturalnych, tj.</p> <ul data-bbox="544 562 1412 763" style="list-style-type: none"> <li data-bbox="544 562 1412 622">➤ Projekt nr 3: Podniesienie jakości przestrzeni wspólnych i nadanie im nowych funkcji społecznych. <li data-bbox="544 629 1412 689">➤ Projekt nr 5: Odnowienie rynku i poprawa bezpieczeństwa komunikacji. <li data-bbox="544 696 1412 730">➤ Projekt nr 6: Rekreacja i wypoczynek w gminie. <li data-bbox="544 736 1412 763">➤ Projekt nr 9: Przeworska Kolej Dojazdowa.
Projekt nr 8: Wspieranie seniorów i rodzin w codziennym życiu.	<p data-bbox="544 779 1412 1019">Wspieranie rodzin i zapewnianie im godnego poziomu życia jest związane z posiadaniem możliwości zarobkowania. Istotą jest zmniejszanie poziomu bezrobocia i ubóstwa poprzez umożliwianie osobom chcącym powrócić na rynek pracy posiadanie możliwości zatrudnienia, a osobom starszym i samotnym opieki. Działania te powinny prowadzić do włączenia społecznego i integracji międzypokoleniowej mieszkańców gminy. Są one powiązane z następującymi projektami:</p> <ul data-bbox="544 1025 1412 1223" style="list-style-type: none"> <li data-bbox="544 1025 1412 1086">➤ Projekt nr 3: Podniesienie jakości przestrzeni wspólnych i nadanie im nowych funkcji społecznych. <li data-bbox="544 1093 1412 1153">➤ Projekt nr 5: Odnowienie rynku i poprawa bezpieczeństwa komunikacji. <li data-bbox="544 1160 1412 1193">➤ Projekt nr 6: Rekreacja i wypoczynek w gminie. <li data-bbox="544 1200 1412 1223">➤ Projekt nr 9: Przeworska Kolej Dojazdowa

8. Uzupełniające rodzaje przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Uzupełniające rodzaje przedsięwzięć rewitalizacyjnych stanowią projekty, które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania trudno jest zidentyfikować indywidualnie, a są oczekiwane ze względu na realizację celów programu rewitalizacji. Włączenie projektów uzupełniających w ramach obszarów tematycznych pozwoli na wsparcie wyników uzyskanych w związku z realizacją projektów kluczowych i podstawowych. Polegają one na szeroko rozumianej aktywizacji społeczności lokalnej i stanowią istotny element realizacji *Programu*. Lista przedsięwzięć pozostałych wraz z kierunkami ich działań mających na celu eliminację bądź ograniczenie zjawisk powodujących sytuację kryzysową obejmuje następujące zadania:

1. **Organizacje pozarządowe.** W ramach działań wspierana będzie działalność organizacji pozarządowych, akcje informacyjne i edukacyjne wśród mieszkańców do podejmowania działań na rzecz lokalnej społeczności, sprzyjająca włączeniu społecznemu, wzrostowi aktywności społecznej i wzrostowi poczucia tożsamości i więzi lokalnej w ramach celu, jakim jest wzmocnienie kapitału społecznego i poprawa jakości życia. Projekt jest komplementarny z projektem podstawowym nr 2: Integracja przez wspólne działanie, projektem podstawowym nr 3: Podniesienie jakości przestrzeni wspólnych i nadanie im nowych funkcji społecznych oraz projektem podstawowym nr 5: Rekreacja i wypoczynek w gminie.
2. **Poprawa efektywności kształcenia.** W ramach działań wspierane będą projekty, których celem będzie realizacja zajęć dodatkowych, rozwijających uzdolnienia, kółka zainteresowań, np. fotograficzne, filmowe, plastyczne, sportowe, muzyczne, teatralne, itp. Działania te służyć będą m.in. kształtowaniu już w młodym wieku umiejętności i postaw przydatnych i ułatwiających funkcjonowanie na rynku pracy, a także stanowiących podstawę i kształtujących nawyk uczenia się przez całe życie. W zakresie kształcenia kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy wspierane będą projekty w zakresie porozumiewania się w językach obcych, kompetencji matematyczno-przyrodniczych, kompetencji informatycznych oraz właściwych postaw i umiejętności, tj. kreatywności, innowacyjności, umiejętności pracy zespołowej czy postaw przedsiębiorczych. Poprawa efektywności kształcenia będzie pozytywnie wpływała na jakość wykształcenia i zdobyte doświadczenia, co będzie służyło wsparciu zmniejszania poziomu bezrobocia, a co za tym idzie ubóstwa i prowadzić do włączenia społecznego w ramach celu, jakim jest wzmocnienie kapitału społecznego i poprawa jakości życia. Projekt jest komplementarny z projektem podstawowym nr 1: Razem możemy więcej.
3. **Budowanie tożsamości lokalnej w oparciu o kulturę i edukację.** W ramach działania podejmowane będą inicjatywy, mające na celu zainteresowanie historią, kulturą i lokalnymi tradycjami. Planuje się także realizację zajęć sportowo-rekreacyjnych. Działania będą realizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi w ramach celu, jakim jest wzmocnienie kapitału społecznego i poprawa jakości życia. Projekt jest komplementarny z projektem podstawowym nr 2: Integracja przez wspólne działanie, projektem podstawowym nr 3: Podniesienie jakości

przestrzeni wspólnych i nadanie im nowych funkcji społecznych oraz projektem podstawowym nr 6: Rekreacja i wypoczynek w gminie.

4. **Rozwój agroturystyki z wykorzystaniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy** jako wynik realizacji projektu podstawowego nr 1: Razem możemy więcej będzie się przyczyniał do zmniejszenia bezrobocia i poziomu ubóstwa, a także włączenia społecznego w wyniku realizacji celu, jakim jest zrównoważony rozwój gospodarczy. Będzie stanowił istotne wsparcie realizacji projektów podstawowych, tj. nr 3: Podniesienie jakości przestrzeni wspólnych i nadanie im nowych funkcji społecznych, nr 6: Rekreacja i wypoczynek w gminie oraz nr 9: Przeworska Kolej Dojazdowa.
5. **Poprawa stanu technicznego budynków mieszkalnych i gospodarczych.** W ramach planowanych przedsięwzięć zakłada się poprawę stanu budynków mieszkalnych, remonty, naprawy, modernizacje, wyposażenie w infrastrukturę techniczną, w tym termomodernizacje obiektów oraz ograniczanie niskiej emisji poprzez wymianę pieców węglowych na ekologiczne źródła ciepła w gospodarstwach domowych. Projekt realizuje cele postawione w ramach zagospodarowania wspólnej przestrzeni.
6. **Rozbudowa sieci wodociągowej** oraz podłączenie nowych odbiorców w ramach realizacji celu, jakim jest zagospodarowanie wspólnej przestrzeni prowadzące do wzmocnienia kapitału społecznego i poprawa jakości życia
7. **Modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego.** W ramach działań wykonana zostanie modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne, rozbudowa oświetlenia ulicznego z wykorzystaniem energooszczędnych lamp oświetleniowych, prowadząca do efektywniejszego zużycia energii i wdrażania gospodarki niskoemisyjnej w ramach realizacji celu, jakim jest zagospodarowanie wspólnej przestrzeni.

9. Indykatywne ramy finansowe

Zestawienie projektów stanowi tzw. indykatywną listę projektów kluczowych. Indykatywny charakter list oznacza, iż podane w nich informacje dotyczące poszczególnych projektów mają charakter orientacyjny, są odzwierciedleniem najlepszej wiedzy w momencie tworzenia listy. Dopuszczalne są więc modyfikacje zakresu projektów, wartości i harmonogramu, a realizacja poszczególnych zadań będzie uzależniona od możliwości finansowych podmiotów i instytucji odpowiedzialnych za ich wdrażanie.

Wybór możliwości finansowania przedsięwzięć dokonany zostanie z zachowaniem zasady dodatkowości. Niezbędna jest więc koordynacja możliwości wykorzystania środków pomocowych funduszy europejskich ze środkami przewidzianymi w ramach polityk sektorowych i instrumentów krajowych. Zaangażowane więc powinny zostać środki publiczne pochodzące z budżetu państwa, budżetu gminy, ale także środki pozostałych interesariuszy *Programu* i realizujących przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

Tabela nr 24 Zestawienie wartości i terminów realizacji podstawowych projektów rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa projektu	Planowany termin realizacji	Szacunkowa wartość	Indykatywne ramy finansowe
1	Razem możemy więcej	2018-2023	200 000 zł	RPO WP 2014-2020, działanie 8.1 - 170 000 zł; środki własne Gminy – 30 000 zł lub środki własne w przypadku nie uzyskania dofinansowania – 100 %
2	Integracja przez wspólne działanie	2018-2023	50 000 zł	PROW 2014-2020, działanie M19 – 50 000 zł lub Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Edukacja Kulturalna” – 50 000 zł lub Fundusz dla Organizacji Pozarządowych - Obywatele dla Demokracji, w ramach funduszy norweskich i EOG – 50 000 zł lub środki własne w przypadku nie uzyskania dofinansowania – 100 %
3	Podniesienie jakości przestrzeni wspólnych i nadanie im nowych funkcji społecznych	2018-2020	1 050 000 zł	PROW 2014-2020 działanie M07 – 668 115 zł, środki własne – 381 885 zł; dla zabytkowego parku – dotacje Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków; środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie – 100 000 zł lub środki własne w przypadku nie uzyskania dofinansowania – 100 %
4	Tworzenie warunków do rozwoju nowych	2019-2021	1 700 000 zł	RPO WP 2014-2020 działanie 1.3. –

Lp.	Nazwa projektu	Planowany termin realizacji	Szacunkowa wartość	Indykatywne ramy finansowe
	miejsc pracy			1 615 000 zł, środki własne – 85 000 zł lub PROW 2014-2020 działanie 7.4 – 1 081 710 zł, środki własne – 618 290 zł lub środki własne w przypadku nie uzyskania dofinansowania – 100 %
5	Odnowienie rynku i poprawa bezpieczeństwa komunikacji	2019-2023	2 250 000 zł	PROW 2014-2020, działanie 7.1. Inwestycje związane z tworzeniem, ulepszaniem i lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury - 1 272 600 zł, Środki własne – 977 400 zł, lub środki własne w przypadku nie uzyskania dofinansowania – 100 %
6	Rekreacja i wypoczynek w gminie	2018-2020	900 000 zł	Rządowy Program Budowy Otwartych Stref Aktywności (OSA) – 200 000 zł, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, działanie M07 - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich, Poddziałanie - Inwestycje w tworzenie, ulepszanie lub rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury oraz powiązanej infrastruktury – 445 000 zł, środki własne gminy – 255 000 zł lub środki własne w przypadku nie uzyskania dofinansowania – 100 %
7	Poprawa estetyki i stanu budynków komunalnych w Kańczudze	2018-2021	1 000 000 zł	RPO WP 2014-2020, działanie 3.2. 850 000 zł, środki własne – 150 000 zł lub środki własne w przypadku nie uzyskania dofinansowania – 100 %
8	Wspieranie seniorów i rodzin w codziennym życiu	2018-2019	975 436 zł	RPO WP 2014-2020, działanie 8.2 – 829 120 zł, środki własne – 146 316 zł lub środki własne w przypadku nie uzyskania dofinansowania – 100 %
9	Przeworska Kolej Dojazdowa	2020-2023	20 939 336 zł	RPO WP 2014-2020, działanie 5.3 – 17 798 000 zł, środki własne – 3 141 336 zł

10. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji

Wymogiem koniecznym dla wspierania projektów rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności w różnych wymiarach:

- przestrzennej, oznaczającej konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji *Programu* wzajemnych powiązań pomiędzy projektami i przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi realizowanymi na obszarze rewitalizacji i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar rewitalizacji,
- problemowej, oznaczającej konieczność realizacji projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wzajemnie dopełniających się tematycznie, sprawiając, że *Program* będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich aspektach, tj. społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym i technicznym,
- proceduralno-instytucjonalnej, tj. konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania *Programem*, który umożliwi efektywne współdziałanie różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur,
- międzyokresowej, czyli konieczności dokonania rozeznania, analizy i oceny oraz sformułowania wniosków odnośnie dotychczasowego sposobu wspierania procesów rewitalizacji, jego skuteczności, osiągnięć i problemów wdrażania *Programu*,
- źródeł finansowania zakłada, iż projekty rewitalizacyjne, wynikające z *Programu* zakładają konieczność uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania.

Komplementarność przestrzenna

Celem zapewnienia komplementarności przestrzennej projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest efektywne oddziaływanie *Programu* na cały obszar, dotknięty stanem kryzysowym, tak aby poszczególne projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne wzajemnie się dopełniały przestrzennie oraz by zachodził między nimi efekt synergii. Prowadzone działania nie powinny skutkować przenoszeniem problemów na inne obszary, ani wystąpieniem negatywnych efektów społecznych. Wyznaczony obszar rewitalizacji charakteryzuje się natężeniem problemów społecznych, a także niezadowolającym stanem obiektów mieszkalnych i zabytkowych, estetyki przestrzeni, infrastruktury drogowej oraz zagospodarowania przestrzeni publicznej. W *Programie* zaplanowano do realizacji projekty, które są ukierunkowane na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej oraz funkcjonalno-przestrzennej. Zakłada się, że ich realizacja w obszarze rewitalizacji pozytywnie wpłynie na jego otoczenie i docelowo pozytywne efekty realizacji obejmą swym zasięgiem obszar gminy. Istotnym jest podniesienie, iż prawidłowe funkcjonowanie sfery społecznej nie jest możliwe bez odpowiedniego urzędnienia i zagospodarowania sfery przestrzenno-funkcjonalnej.

Realizacja przedsięwzięć w granicach obszaru rewitalizacji, zarówno w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej prowadzącej do zwiększenia aktywności społecznej oraz adresowanie działań do grup społecznych zagrożonych wykluczeniem powoduje, że oczekiwane jest kompleksowe oddziaływanie na obszar rewitalizacji. Zakłada się, iż wyprowadzenie obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego doprowadzi w dłuższej perspektywie czasowej do przenoszenia pozytywnych wzorców na inne obszary Miasta i Gminy Kańczuga.

Ponadto zaplanowano do realizacji szereg komplementarnych projektów, których celem jest dopełnienie osiągnięcia zamierzonej wizji rewitalizacji. Zasięg oddziaływania projektów dotyczących szeroko pojętej integracji społecznej oraz aktywizacji zawodowej mieszkańców może wykraczać poza obszar rewitalizacji, obejmując swym zakresem także osoby wykluczone, zamieszkujące poza wyznaczonym obszarem.

Komplementarność problemowa

Celem zapewnienia komplementarności problemowej jest przeciwdziałanie fragmentaryzacji działań, przy jednoczesnej koncentracji na całościowym spojrzeniu na przyczyny występowania kryzysu na danym obszarze. Konieczne jest więc określenie pożądanego stanu realizacji projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz ich parametryzacja, ułatwiająca dobór mierników osiągania celów *Programu*. Skuteczna komplementarność problemowa prowadzi do powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy na innych polach działania, co skutkuje lepszą koordynacją tematyczną i organizacyjną działań jednostki samorządu terytorialnego.

Wszystkie zaplanowane działania w ramach *Programu* zostały zaprojektowane w taki sposób, aby się wzajemnie dopełniały tematycznie (tabela nr 23). Projekty rewitalizacyjne stanowią odpowiedź na problemy zdiagnozowane w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, które przyczyniły się do powstania obszarów zdegradowanych na terenie Gminy (tabela nr 25). Całościowe spojrzenie na przyczyny wystąpienia sytuacji kryzysowej prowadzi do kompleksowej realizacji projektów przewidzianych w ramach *Programu*, zarówno projektów zintegrowanych, jak i projektów komplementarnych.

Tabela nr 25 Komplementarność problemowa podstawowych projektów rewitalizacyjnych

Problemowy obszar tematyczny / Podstawowy projekt rewitalizacyjny	nr 1	nr 2	nr 3	nr 4	nr 5	nr 6	nr 7	nr 8	nr 9
starzejąca się społeczność		X	X			X		X	
reintegracja społeczna	X	X	X	X		X		X	
oferta dla starszych mieszkańców		X	X			X		X	
długotrwale bezrobotni	X	X	X	X					X
brak miejsc pracy	X		X	X					X

Problemowy obszar tematyczny / Podstawowy projekt rewitalizacyjny	nr 1	nr 2	nr 3	nr 4	nr 5	nr 6	nr 7	nr 8	nr 9
stosunkowo niski poziom bezpieczeństwa ruchu drogowego					X	X			X
brak ciągów pieszo-rowerowych					X	X			
konieczność modernizacji chodników i ścieżek					X	X		X	
stosunkowo niski poziom aktywności społecznej		X	X			X		X	X
potrzeba nowych miejsc integracji społecznej		X	X		X	X		X	X
stosunkowo niski poziom aktywności gospodarczej mieszkańców	X			X	X				X
brak odpowiedniej infrastruktury do prowadzenia do działalności gospodarczej	X			X					X
poprawa stanu technicznego budynków i nawierzchni drogowych					X	X	X		
zaniedbane tereny zielone		X	X			X		X	
konieczność podniesienia jakości przestrzeni wspólnych		X	X	X	X	X	X		X
wzmocnienie walorów turystycznych gminy	X	X	X		X	X	X		X

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne, ujęte w *Programie*, charakteryzują się komplementarnością problemową. Zgłoszone projekty stanowią połączenie działań ze sfery przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej z działaniami społecznymi, co zostało wykazane w charakterystyce planowanych przedsięwzięć oraz w tabeli nr 23. Warta podkreślenia jest komplementarność problemowa pomiędzy realizowanymi projektami, tj. poprawa jakości życia oraz kapitału społecznego, poprawa infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz wykorzystanie potencjału środowiska naturalnego. Wymienione projekty wykazują ścisły związek z przedsięwzięciami w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

W celu zapewnienia komplementarności proceduralno-instytucjonalnej konieczne jest umiejscowienie systemu zarządzania *Programem* rewitalizacji w przyjętym w Mieście i Gminie Kańczuga systemie zarządzania procesami. W zakresie komplementarności proceduralno-instytucjonalnej należy podkreślić ważną rolę wszystkich interesariuszy rewitalizacji na etapie opracowania i wdrażania *Programu*. Zaprojektowane procedury wdrażania *Programu* wymagają współdziałania w ramach Zespołu ds. Rewitalizacji, którego trzon stanowić będą pracownicy Urzędu Miasta i Gminy Kańczuga.

Komplementarność międzyokresowa

Zachowanie ciągłości programowej, polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności 2007-2013, ma w procesach rewitalizacji kluczowe znaczenie. Istotnym jest, aby przedsięwzięcia zrealizowane w latach poprzednich dopełnić projektami komplementarnymi, realizowanymi w ramach polityki spójności 2014-2020. Projekty zaplanowane do realizacji w ramach *Programu* są komplementarne z dotychczas zrealizowanymi. Poniżej zestawiono najważniejsze działania o charakterze rewitalizacyjnym zrealizowane w ramach perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2007-2013 w Mieście i Gminie Kańczuga.

Tabela nr 26 Zestawienie projektów zrealizowanych przez Miasto i Gminę Kańczuga w latach 2007-2014

Lp.	nazwa zrealizowanego projektu	numer umowy	data	wartość projektu	komplementarność z projektem rewitalizacyjnym
1	Zakup samochodu ratowniczo - gaśniczego dla jednostki OSP w Kańczudze	UDA-RPPK.04.04.00-18-010/09-00	30.04.2010	690 539	Projekt nr 5: Odnowienie rynku i poprawa bezpieczeństwa komunikacji.
2	Budowa zbiornika retencyjnego w miejscowości Krzeczowice	UDA-RPPK.04.02.00-18-001/10-00	25.05.2011	317 889	Projekt nr 3: Podniesienie jakości przestrzeni wspólnych i nadanie im nowych funkcji społecznych.
3	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Sietesz II etap i miejscowości Chodakówka	UDA-RPPK.04.01.00-18-008/11-00	12.12.2011	1 809 562	Projekt uzupełniający nr 6
4	Termomodernizacja budynków komunalnych użyteczności publicznej na terenie Miasta i Gminy Kańczuga	UDA-RPPK.02.02.00-18-055/12-00	19.04.2013	1 015 442	Projekt nr 7: Poprawa estetyki i stanu budynków komunalnych.
5	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Pantalowice-Bóbrka Kańczucka oraz odcinka tranzytowego w Krzeczowicach	00073-6921-UM0900035/09	10.12.2009	3 135 534	Projekt uzupełniający nr 6
6	Remont i adaptacja budynku na Centrum Informacyjno-Kulturalne	00102-6922-UM0900083/09	27.08.2009	439 148	Projekt nr 1: Razem możemy więcej. Projekt nr 2: Integracja przez wspólne działanie.
7	Modernizacja systemu ogrzewania w budynku Biblioteki Publicznej w	00068-6930-UM0930075/10	29.10.2010	41 479	Projekt nr 2: Integracja przez wspólne działanie.

Lp.	nazwa zrealizowanego projektu	numer umowy	data	wartość projektu	komplementarność z projektem rewitalizacyjnym
Kańczudze					
8	Budowa oświetlenia uliczno-parkowego, placu oraz ścieżek spacerowych przy zbiorniku wodnym w Łopuszce Małej	00119-6922-UM0900099/10	05.05.2011	200 509	Projekt nr 3: Podniesienie jakości przestrzeni wspólnych i nadanie im nowych funkcji społecznych.
9	Remont obiektów miejskiego stadionu sportowego w Kańczudze - etap I	00245-6930-UM0930040/11	15.02.2012	91 953	Projekt nr 2: Integracja przez wspólne działanie.
10	Remont budynku Domu Kultury w miejscowości Pantalowice	00231-6930-UM0930043/11	01.02.2012	65 782	Projekt nr 2: Integracja przez wspólne działanie.
11	Remont budynku Domu Kultury w miejscowości Rączyna	00239-6930-UM0930042/11	08.02.2012	74 957	Projekt nr 2: Integracja przez wspólne działanie.
12	Adaptacja budynku na Centrum Informacji Turystycznej w miejscowości Bóbrka Kańczucka - I etap	00170-6930-UM0930216/10	03.11.2011	95 666	Projekt nr 1: Razem możemy więcej. Projekt nr 2: Integracja przez wspólne działanie.
13	Rozbudowa istniejącej komunalnej oczyszczalni ścieków w Krzeczowicach	00091-6921-UM0900010/11	22.08.2012	3 520 379	Projekt uzupełniający nr 6
14	Wykonanie chodnika w miejscowości Krzeczowice z przeznaczeniem na ścieżkę rowerową oraz szlak pieszy Nordic Walking	00325-6930-UM0930102/12	12.10.2012	92 995	Projekt nr 5: Odnowienie rynku i poprawa bezpieczeństwa komunikacji.
15	Rewitalizacja miejskiego rynku w Kańczudze	00438-6930-UM0930053/13	26.06.2013	174 967	Projekt nr 2: Integracja przez wspólne działanie.
16	Zakup wyposażenia meblowego do budynków komunalnych pełniących funkcje społeczno-kulturalne na terenie Miasta i Gminy Kańczuga	00556-6930-UM0930022/14	23.06.2014	50 799	Projekt nr 2: Integracja przez wspólne działanie.
17	Wykonanie chodnika w miejscowości Rączyna z przeznaczeniem na ścieżkę rowerową oraz szlak pieszy Nordic Walking	00555-6930-UM0930024/14	23.06.2014	121 917	Projekt nr 5: Odnowienie rynku i poprawa bezpieczeństwa komunikacji. Projekt nr 6: Rekreacja i wypoczynek w gminie.
18	Zagospodarowanie przestrzeni publicznych poprzez budowę placów	00645-6930-UM0930136/14	10.12.2014	63 442	Projekt nr 6: Rekreacja i wypoczynek w

Lp.	nazwa zrealizowanego projektu	numer umowy	data	wartość projektu	komplementarność z projektem rewitalizacyjnym
	zabaw w m. Bóbrka Kańczucka, Łopuszka Mała i Kańczuga				gminie.

Źródło: dane Urzędu Miasta i Gminy Kańczuga

Komplementarność źródeł finansowania

Istotna jest zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania. Koordynacja i synergia projektów rewitalizacyjnych finansowanych w szczególności w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego jest konieczna dla uzyskania korzystnych efektów dla obszarów rewitalizacji. W związku z powyższym na liście projektów podstawowych i komplementarnych ujętych w *Programie*, znajdują się przedsięwzięcia dotyczące sfery społecznej i przestrzenno-funkcjonalnej, zapewniając tym samym koncentrację celów, ich wzajemne powiązanie i synergię. Należy podkreślić, że ujęte w *Programie* przedsięwzięcia zakładają spełnienie wymogu komplementarności źródeł finansowania, tj. wykorzystanie zewnętrznych, wspólnotowych mechanizmów finansowania, tj. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny i Fundusz Spójności, funduszy publicznych krajowych, np. Bank Gospodarstwa Krajowego S.A., ale również zaangażowanie środków własnych Gminy i funduszy prywatnych zarówno osób fizycznych, prawnych, jak i organizacji pozarządowych, w tym formuły partnerstwa publiczno-prywatnego.

11. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów w proces rewitalizacji

Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 wskazują na potrzebę określenia stopnia realizacji zasady partnerstwa i partycypacji w odniesieniu do programu rewitalizacji, zarówno na etapie jego przygotowania, jak również na etapach wdrażania i oceny jego efektów.²⁴

Prowadzenie procesu rewitalizacji wiąże się z zaangażowaniem lokalnej społeczności do działania na różnych poziomach: wytyczania kierunków, współpracy partnerskiej, realizacji przedsięwzięć i utrzymanie efektów wprowadzanych zmian. Organizowanie społeczności lokalnej to proces wspierania ludzi w podejmowaniu wspólnych działań na rzecz ulepszenia własnego środowiska, a także metoda działania, którego celem jest mobilizowanie społeczności do podejmowania niezbędnych wysiłków zmierzających do poprawy jej sytuacji.

Istotną rolę w procesie tworzenia i realizacji programu rewitalizacji odgrywa partycypacja społeczna, która obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający udział interesariuszy. Katalog interesariuszy obejmuje m.in.²⁵

- mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz właścicieli, użytkowników wieczystych nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdujące się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i товариства будownицтва społecznego,
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą,
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne,
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
- organy władzy publicznej i inne podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział wszystkich interesariuszy. Zgodnie z ustawą przygotowanie, prowadzenie i ocena rewitalizacji polegają w szczególności na:

- poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami,
- prowadzeniu działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji oraz o przebiegu tego procesu,
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji,

²⁴ Wytyczne Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, op. cit.

²⁵ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, op. cit.

- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji,
- wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji programu rewitalizacji,
- zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.²⁶

Niniejszy *Program* został wypracowany przy współudziale interesariuszy przez samorząd gminny i poddany dyskusji w oparciu o diagnozę stanu w zakresie sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej. Zakładana jest współpraca wszystkich interesariuszy w trakcie realizacji i aktualizacji *Programu* z uwzględnieniem różnych poziomów ich zaangażowania – od informowania poprzez konsultacje aż do pełnej partycypacji oznaczającej aktywne uczestnictwo.

Interesariusze zostali zaangażowani we wszystkich etapach opracowania *Programu*.

Opracowanie *Programu*

Punktem wyjściowym jest zaangażowanie interesariuszy w ramach procesu wspierania zmiany zachowań, który jest niezbędnym uzupełnieniem działań przyjętych w „Programie rewitalizacji Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2017-2023”, a także gwarantem powodzenia jego realizacji, zarządzania i monitorowania. Interesariuszami są wszystkie strony, które są zainteresowane wdrażaniem *Programu*, mają wpływ na jego realizację, a także odnoszą korzyści z jego wdrażania.

Interesariusze zostali włączeni w proces opracowania diagnozy stanu, jak również wyboru obszaru rewitalizacji, mieli możliwość wskazania problemów, które występują w gminie, a także wskazania pożądanego kierunku działań w celu wyprowadzenia zdiagnozowanych obszarów z sytuacji kryzysowej. Celem konsultacji było poznanie potrzeb oraz oczekiwań wszystkich interesariuszy, jak również wypracowanie spójnych działań w procesie rewitalizacji gminy.

Przygotowano ankiety, które zostały rozdyskrebowane wśród interesariuszy. Ankiety były dostępne w formie papierowej i elektronicznej w okresie 5 maja do 10 czerwca, do 9 czerwca można było zgłosić projekt rewitalizacyjny, zgodnie z przygotowaną fiszką projektową. Na etapie opracowania diagnozy stanu były również prowadzone wywiady pogłębione z interesariuszami dotyczące problemów występujących na terenie Gminy i sugerowanych przez nich projektach rewitalizacyjnych z jednoczesną diagnozą identyfikowanych przez mieszkańców potrzeb rewitalizacyjnych. Konsultacje z mieszkańcami oraz spacer studyjny odbyły się w dniu 6 czerwca, podczas których poza procesem

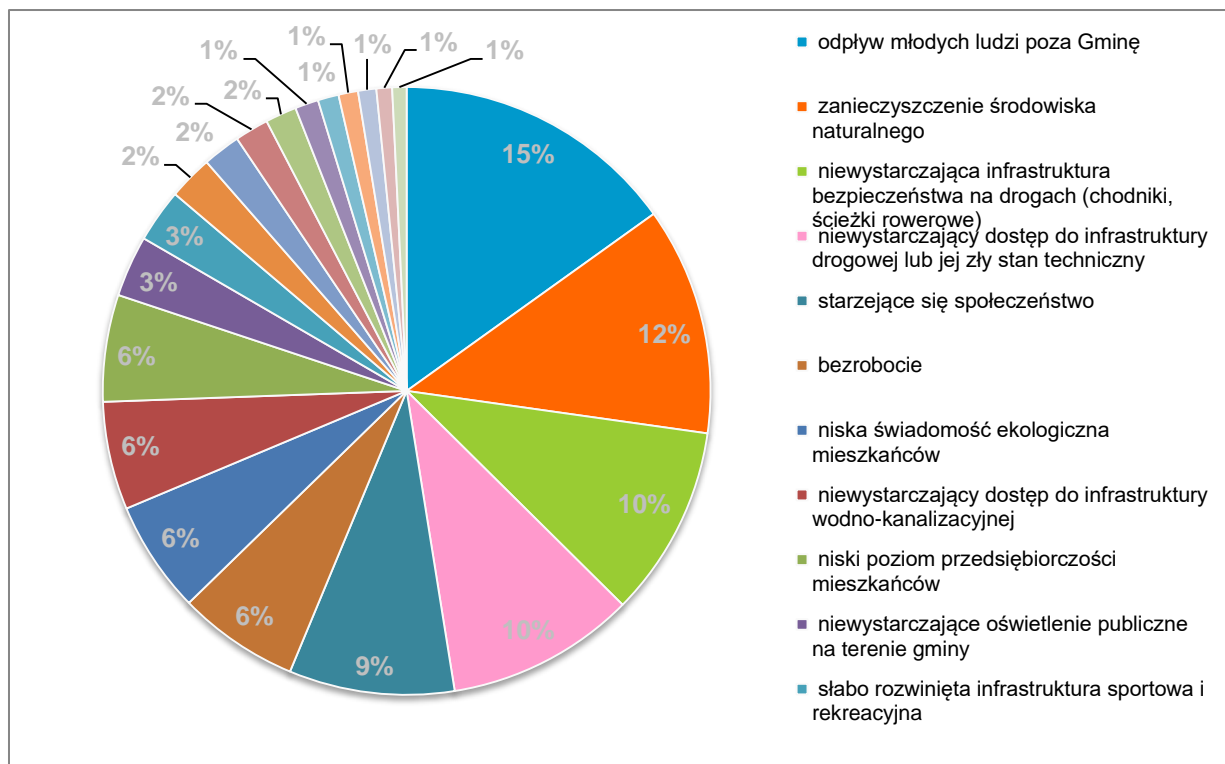
²⁶ Tamże

ankietyzacji zostały wskazane atuty i słabe strony gminy oraz potrzeby w zakresie rewitalizacji. Informacje zebrane w trakcie konsultacji społecznych wskazały na konieczność zaklasyfikowania Kańczugi i Krzeczowic jako obszaru rewitalizacji. W trakcie prowadzenia akcji ankietyzacyjnej wpłynęło 56 ankiet, zarówno w formie papierowej, jak i elektronicznej. Najwięcej ankiet wpłynęło od interesariuszy zamieszkałych w jednostkach Kańczuga i Krzeczowice (łącznie 44 ankiety). Z pozostałych jednostek wpłynęło łącznie 12 ankiet. Przygotowany został Raport z partycypacji społecznej Programu rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2017-2023. Dokument został udostępniony na stronie Urzędu Miasta i Gminy w Kańczudze pod linkiem - http://www.kanczuga.pl/asp/pliki/92_aktualnosci_2018/raport_partycypacja_spoeczna_gmina_kanczuga.pdf

Ponad 78% ankiet zostało wypełnionych przez mieszkańców Kańczugi i Krzeczowic jako bezpośrednio zainteresowanych prowadzeniem procesu rewitalizacji na tym obszarze. Jednocześnie mieszkańcy wskazywali, iż jest to dla nich miejsce pracy, ale także lokalne centrum i miejsce wypoczynku. Dlatego istotne jest podjęcie działań, zarówno likwidujących problemy społeczne na tym obszarze, jak również przywrócenie bądź nadanie obszarowi funkcji oczekiwanej przez mieszkańców, tj. miejsca wypoczynku i lokalnego centrum.

Dla 15% ankietowanych najbardziej istotnym negatywnym zjawiskiem jest odpływ młodych mieszkańców z gminy. Kolejne 12% wskazało zanieczyszczenie środowiska naturalnego, a dla 10% istotnym problemem jest niewystarczający dostęp do infrastruktury drogowej lub jej niezadowalający stan techniczny oraz niewystarczająca infrastruktura bezpieczeństwa na drogach (chodniki, ścieżki rowerowe) (wykres nr 14).

Wykres nr 14 Problemy zdiagnozowane przez mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga

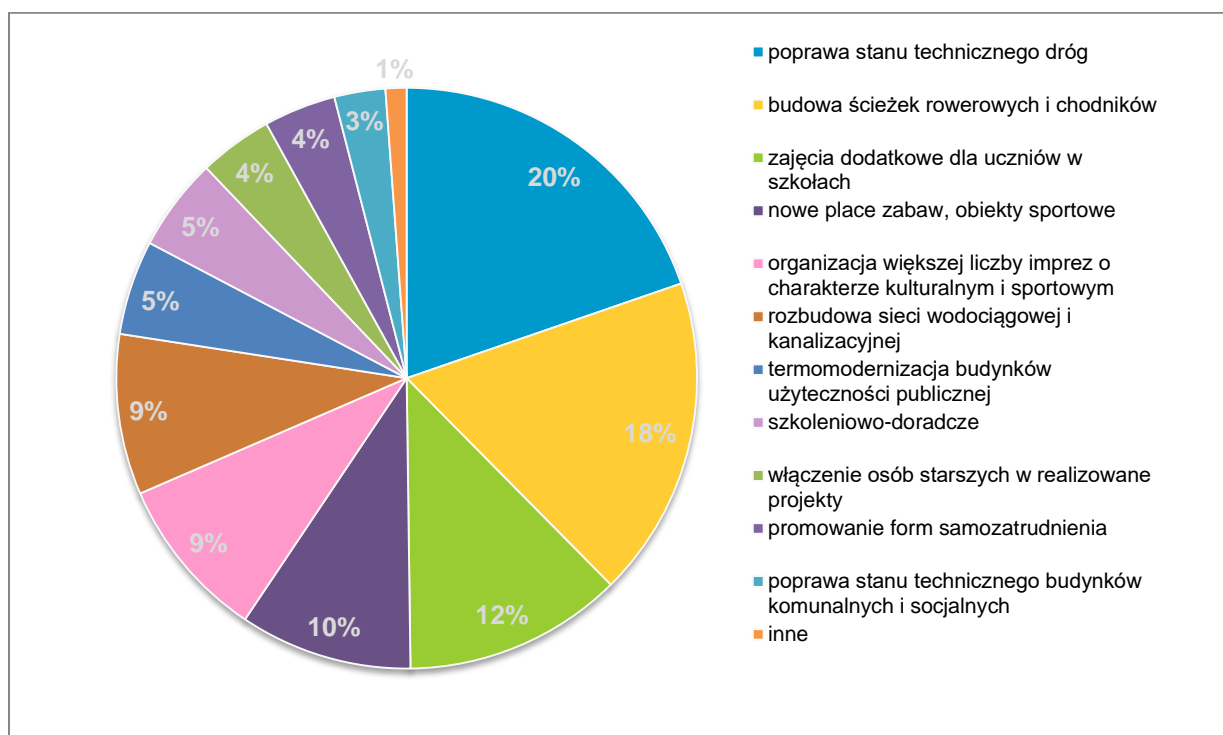

9% ankietowanych wskazało na problem starzejącego się społeczeństwa, a 6% na zjawisko bezrobocia. Mieszkańcy stwierdzili w trakcie spotkań, iż konieczne jest dedykowanie działań starszym mieszkańcom miasta. Ważnym czynnikiem jest dla mieszkańców kwestia niskiej świadomości ekologicznej, co było podnoszone w ramach spotkań, zwłaszcza dotycząca niskiej emisji i stosowanych nośników ciepła, a także azbestowych pokryć dachowych. Podnoszone były również kwestie dostępności do wodociągów i kanalizacji. Jako istotny problem uznano niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców. Zwrócono ponadto uwagę na słabo rozwiniętą infrastrukturę sportową i rekreacyjną. Wszystkie problemy zgłoszone przez mieszkańców zostały uwzględnione przy opracowaniu diagnozy stanu, co znalazło odzwierciedlenie zarówno przy określaniu zjawisk negatywnych, jak i pożądanym kierunków działań i opracowaniu przedsięwzięć.

Kierunki rewitalizacji pożądanym przez mieszkańców to przede wszystkim poprawa stanu technicznego dróg oraz budowa ścieżek rowerowych i chodników, poprawiających stopień bezpieczeństwa na drogach. Mieszkańcy zidentyfikowali także potrzebę dodatkowych zajęć dla dzieci i młodzieży, rozwijających ich zainteresowania i podnoszących umiejętności. Nowe place zabaw i obiekty sportowe mają znaczenie dla interesariuszy rewitalizacji jako miejsc wspólnego spędzania wolnego czasu i integracji, w tym międzypokoleniowej. Mieszkańcy identyfikowali także potrzebę zagospodarowania przestrzeni wspólnych, miejsc zieleni urządzonej, a także możliwości bezpiecznego poruszania się, tj. ciągi pieszo-rowerowe czy poprawa bezpieczeństwa przez rozbudowę monitoringu i oznakowania ulic. Jest to także związane ze wskazaną potrzebą organizowania imprez o charakterze kulturalnym i sportowym, zapewniającym mieszkańcom możliwość wspólnego i aktywnego spędzania

wolnego czasu. Niezbędnym jest wobec tego modernizacja i budowa odpowiedniej infrastruktury temu służącej, tj. budowa boisk, zapewnienia infrastruktury sportowej, siłowni zewnętrznych. Poprawa stanu środowiska była istotnym elementem zgłaszanym przez mieszkańców, zwłaszcza w odniesieniu do poprawy stanu technicznego i termomodernizacji budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej, co w istotny sposób w opinii mieszkańców wpłynie także na estetykę przestrzeni. Ważnym było zachowanie dziedzictwa kulturowego i remont przydrożnych kapliczek, ale również odnowienie zabytkowego parku i przywrócenie mu pierwotnych cech i przeznaczenia. Interesariusze wskazywali na pożądane dla nich prowadzenie działań szkoleniowo-doradczych, w tym różnego rodzaju kursów i spotkań. W cały proces rewitalizacji powinny zostać zaangażowane osoby starsze, co było wskazywane przez mieszkańców. Jednocześnie mieszkańcy podkreślali, iż działania, mające na celu poprawę jakości kapitału społecznego powinny być dedykowane przede wszystkim rodzinom. Działaniem, które mogłoby wspomóc proces zmniejszania bezrobocia, było podnoszone przez mieszkańców promowanie form samozatrudnienia i zakładania własnej działalności gospodarczej, istotne zwłaszcza w obliczu zidentyfikowanego niskiego stopnia przedsiębiorczości mieszkańców.

Wykres nr 15 Pożądanego przez interesariuszy kierunki przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Dla większości ankietowanych atutem Miasta i Gminy Kańczuga jest atrakcyjne położenie, walory przyrodniczo-krajobrazowe, jak również historia. Ma to znaczenie w perspektywie budowania tożsamości lokalnej i więzi społecznych. Mieszkańcy wskazywali na życzliwość i poczucie sąsiedzkiego zainteresowania, są to postawy, które należy wzmacniać i które będą stanowiły istotny aspekt wychodzenia ze stanu kryzysowego. Wśród aspektów, które wymagają poprawy bądź zmiany mieszkańcy wskazywali na brak aktywności społecznej, który ich zdaniem wynika także z braku miejsc do integracji i wspólnego spędzania wolnego czasu, braku miejsc rozrywkowo-kulturalnych, zieleni urządzonej, niezadowolającego stanu dróg na terenie gminy, zanieczyszczenia środowiska, braku ścieżek rowerowych, braku miejsc pracy.

W trakcie konsultacji zorganizowane zostały warsztaty i spotkania informacyjne dla mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji pozarządowych i innych interesariuszy. W warsztatach i spotkaniach wzięli udział: przedstawiciele Urzędu Miasta i Gminy Kańczuga, przedstawiciele Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, nauczyciele, sołtysi, osoby prowadzące działalność gospodarczą na terenie gminy oraz mieszkańcy.

Istotny element działań komunikacyjnych w ramach prac nad *Programem* stanowiły działania edukacyjne, dotyczące istoty procesu rewitalizacji, kierunków jej prowadzenia, a także możliwych do podjęcia działań rewitalizacyjnych i zasad ich prowadzenia. Wykorzystane zostały materiały tekstowe, prezentacje multimedialne oraz infografiki. Celem przeprowadzenia warsztatów dla interesariuszy było omówienie i ocena propozycji

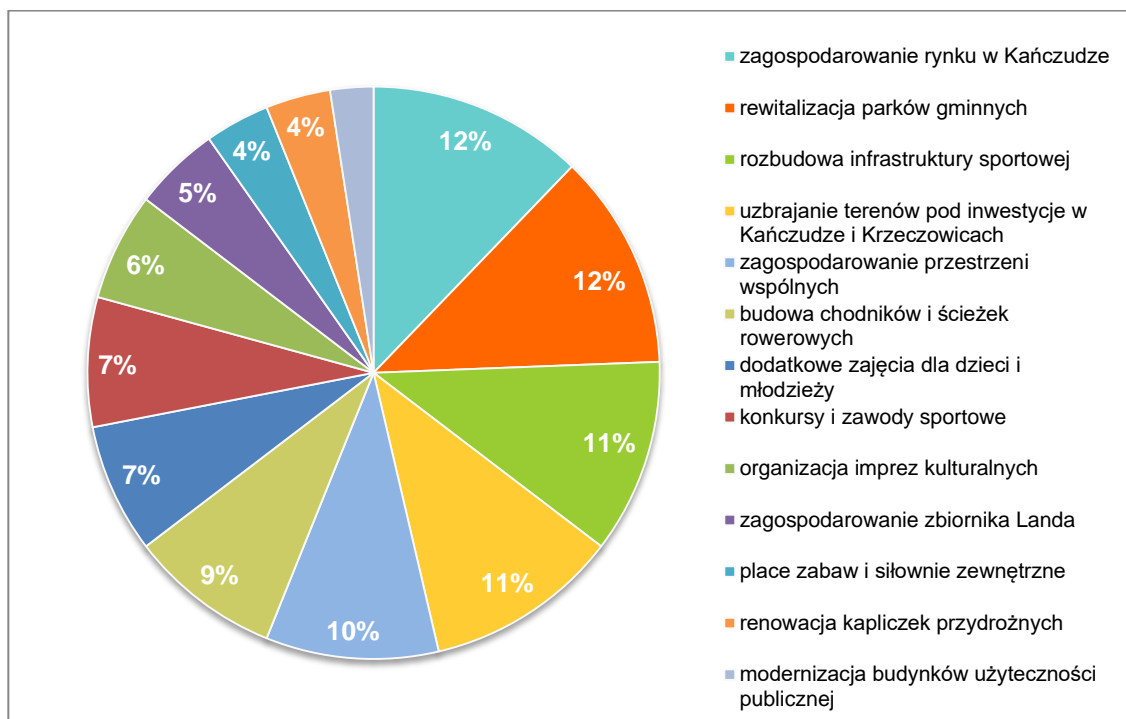
wyznaczenia obszaru rewitalizacji gminy, a także wyrażenie opinii, zgłaszanie propozycji i uwag, a także zgłaszania propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

W trakcie warsztatów przeprowadzono także wywiady pogłębione. W ramach wywiadów pogłębionych interesariusze mieli możliwość wskazania potencjału gminy i jej atutów, które mogłyby wspierać proces rewitalizacji. W trakcie spotkań potwierdzona została przez interesariuszy istotność wyboru Kańczugi i Krzeczowic jako obszaru rewitalizacji, jednocześnie wskazano na atrakcyjne położenie gminy. Dziedzictwo kulturowe stanowiło ważny element w odniesieniach do dbałości o zabytkowe budynki, ich stan techniczny i zagospodarowane okolice. Ważnym ponadto była świadomość historyczna interesariuszy i konieczność jej upowszechniania wśród młodszych mieszkańców, także w ramach organizowanych wydarzeń kulturalnych czy innych propozycji aktywnego, wspólnego spędzania wolnego czasu, wspomagającego budowę więzi społecznych. Jednocześnie interesariusze proszeni o wskazanie aspektów, wymagających ich zdaniem poprawy, podnosili głównie zagadnienia związane z brakiem pracy oraz jakością infrastruktury drogowej (głównie w odniesieniu do braku chodników, ścieżek rowerowych i ławek w ciągach komunikacyjno-piesznych) i społecznej, a także zagospodarowaniem terenów publicznych.

Kluczowym elementem programu rewitalizacji jest lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych, realizujących kierunki działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową. Wszyscy zainteresowani zapisami *Programu* zostali zaproszeni do składania propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych do ujęcia w „Programie rewitalizacji Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2017-2023”. Wskazano, iż zgłaszane pomysły powinny się przyczyniać do ożywienia społeczno-gospodarczego i poprawy warunków i jakości życia w gminie, a projekty mogą dotyczyć kwestii społecznych, gospodarczych i infrastrukturalnych oraz odpowiadać na potrzeby lokalnej społeczności. Informację o możliwości zgłaszania projektów rewitalizacyjnych, uwag i wniosków rozpowszechniono również za pośrednictwem plakatów, które zostały rozwieszone na tablicach informacyjnych Urzędu Miasta i Gminy, na tablicach informacyjnych we wszystkich sołectwach oraz w wybranych budynkach użyteczności publicznej.

W ramach partycypacji społecznej w sprawie wyznaczenia obszaru rewitalizacji na terenie Miasta i Gminy Kańczuga zorganizowany został spacer studyjny po obszarze zdegradowanym przewidzianym do rewitalizacji w gminie. W trakcie spaceru można było zapoznać się z obszarem wybranym do rewitalizacji oraz wyrazić opinie, co do miejsc wymagających podjęcia działań interwencyjnych. Zbierane były także wnioski i uwagi, a także propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Interesariusze dostrzegli potrzebę budowy biblioteki i domu kultury jako miejsca zarówno do spotkań, jak i rozwijania zainteresowań mieszkańców obszaru rewitalizacji (wykres nr 16).

Wykres nr 16 Pożądanymi przez interesariuszy kierunkami przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zgłaszane w ramach wywiadów pogłębionych i spaceru studyjnego

Wnioski z partycypacji społecznej, zarówno ankiet, jak i kwestii podnoszonych w ramach wywiadów pogłębionych i spaceru studyjnego, zostały uwzględnione w opracowanym programie rewitalizacji, po przanalizowaniu ich spójności z celami oraz uwzględnieniu możliwości finansowania zgłaszanych projektów, a także ich znaczenia dla lokalnej społeczności obszaru rewitalizacji.

W trakcie opracowywania *Programu* wykorzystano następujące formy prowadzenia konsultacji społecznych:

- zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej,
- spotkania i warsztaty,
- spacerki badawcze w Kańczudze i Krzeczowicach,
- ankiety,
- wywiady,
- wykorzystanie grup przedstawicielskich,
- zbieranie uwag ustnych.

Wszelkie informacje odnośnie *Programu* zostały udostępnione na stronie internetowej gminy www.kanczuga.pl w zakładce „Rewitalizacja”. W połączeniu z akcją informacyjną zrealizowaną w trakcie opracowywania niniejszego dokumentu można przyjąć, iż kolejne działania podejmowane przez władze Miasta i Gminy Kańczuga będą się spotykały ze zrozumieniem interesariuszy. Na tym etapie udało się zbudować podstawę dla społecznego poparcia w procesie podejmowania strategicznych decyzji dotyczących wdrażania *Programu*.

Wdrażanie i okresowa ocena Programu

Istotnym elementem powodzenia realizacji procesu wyprowadzania obszarów ze stanów kryzysowych jest włączenie mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga na każdym etapie wdrażania i oceny okresowej postępów prac rewitalizacyjnych. Niezbędne jest zatem rozpoznanie realnych potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążenie do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami.

Interesariusze rewitalizacji zostaną zaangażowani w proces zarządzania Programem, a także w proces monitorowania realizacji jego zapisów, zgodnie z zasadami zarządzania i oceny. Szeroko rozumiana partycypacja społeczna stanowi kluczowy element w ramach aktualizacji działań i projektowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Proponowany katalog działań obejmuje m.in.:

- powołanie Zespołu ds. rewitalizacji,
- cykliczne spotkania Zespołu ds. rewitalizacji otwarte dla potencjalnych zainteresowanych postępowaniem prac,
- konsultacje społeczne dotyczące wyboru projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- opracowanie zakładki informacyjnej na stronie internetowej Miasta i Gminy Kańczuga,
- podnoszenie tematyki rewitalizacji w trakcie spotkań z mieszkańcami, także w ramach zebrań sołeckich,
- udostępnianie wniosków z posiedzeń Zespołu ds. rewitalizacji na stronie internetowej gminy, a co za tym idzie umożliwienie zapoznania się z postępowaniem prac wszystkim zainteresowanym,
- udział w realizacji projektów zgłoszonych przez podmioty sektora prywatnego,
- działalność organizacji pozarządowych i ich wsparcie dla podejmowanego procesu rewitalizacji, w tym w szczególności w ramach Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- podejmowanie zadań rewitalizacyjnych w trakcie imprez kulturalnych i sportowych organizowanych,
- organizację konkursów, wystaw, spotkań edukacyjnych,
- umieszczanie informacji o ogłaszanych przez odpowiednie jednostki naborach wniosków na realizację projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych na stronie internetowej Miasta i Gminy Kańczuga i w Biuletynie Informacji Publicznej,
- umieszczanie informacji na tablicach ogłoszeń w miejscach publicznie dostępnych.

Zaproponowane formy partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji obejmują zarówno działania informacyjne czy konsultacji planowanych i podejmowanych działań władz lokalnych, a także dążące do zaawansowanych metod partycypacji, takich jak współdecydowanie czy kontrola obywatelska, w szczególności w odniesieniu do zgłaszanych i realizowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

12. System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji

Zarządzanie procesem rewitalizacji ma na celu wdrażanie działań, aby możliwe było wyprowadzenie obszaru ze stanu degradacji, a tym samym poprawa jakości życia mieszkańców, przy zaangażowaniu interesariuszy i środków finansowych, pochodzących z różnych źródeł. Niniejszy *Program* będzie realizowany w strukturach organizacyjnych Urzędu Gminy. Odpowiedzialnym za realizację „Programu rewitalizacji Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2017-2023” w zakresie obszaru administracyjnego gminy jest Burmistrz Miasta i Gminy Kańczuga.

We wdrażanie „Programu rewitalizacji Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2017-2023” zaangażowane zostaną następujące podmioty:

- Urząd Miasta i Gminy Kańczuga,
- jednostki organizacyjne gminy, w tym Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- mieszkańcy i sołtysi,
- przedsiębiorcy, prowadzący działalność gospodarczą na terenie Miasta i Gminy,
- Ochotnicze Straże Pożarne i inne organizacje pozarządowe i społeczne, działające na terenie Miasta i Gminy,
- inne podmioty zainteresowane procesem rewitalizacji.

Zaangażowanie różnych podmiotów we wdrażanie *Programu* prowadzi do wzajemnego uzupełniania się działań różnych instytucji zarówno na etapie opracowywania programu, jak i jego wdrażania i monitorowania postępów prac.

W ramach zarządzania działaniami, zaprojektowanymi w *Programie*, zarządzeniem Burmistrza zostanie powołany zespół programowo-doradczy, tj. **Zespół ds. Rewitalizacji** ze wskazanym zakresem odpowiedzialności, co do przygotowania i przeprowadzenia naboru propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, opiniowanie zgłoszonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, weryfikacji kierunków działań, konsultacji zapisów dokumentów strategicznych, zamówień publicznych i finansowania realizacji *Programu*, a także jego promocji. Funkcjonowanie Zespołu jest oparte na partycypacyjnym modelu współpracy pomiędzy przedstawicielami samorządu gminnego oraz interesariuszami procesu rewitalizacji. Decyzje w ramach prac Zespołu będą podejmowane większością głosów. Uprawnieni do głosowania są wszyscy członkowie zespołu rewitalizacji.

W skład Zespołu ds. Rewitalizacji wejdą delegowani przedstawiciele Urzędu Miasta i Gminy Kańczuga (3-5 osób), zajmujący się problematyką gospodarki komunalnej, edukacji, kultury, planowania przestrzennego, ochrony środowiska, zamówień publicznych oraz finansów, a także przedstawiciele jednostek organizacyjnych, które mają wpływ na realizację zadań własnych gminy oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i mieszkańców (3-5 osób). Przy powoływaniu członków Zespołu zostanie zachowana zasada równowagi i proporcji poszczególnych grup społecznych, przedstawicieli Miasta i Gminy oraz

partnerów społecznych i gospodarczych. Kadencja komitetu trwać będzie 5 lat, członek komitetu nie może pełnić swojej kadencji dłużej niż 2 kadencje. Uczestnictwo w komitecie ma charakter społeczny. Skład komitetu powołuje zarządzeniem Burmistrza. W przypadku gdy z jakiejś kategorii członków nie zgłosi się żaden kandydat, zostanie ponownie przeprowadzony nabór, informacje o naborze umieszczone zostaną na stronie urzędu Miasta i Gminy Kańczuga, Burmistrz powoła zespół w skład, którego wejdą przedstawiciele podmiotów, których kandydaci zostali zgłoszeni. Jeżeli liczba kandydatów będzie większa niż zakładana, ocenie będzie podlegała merytoryczna ocena formularzy zgłoszeniowych kandydatów, które spełniły kryteria oceny formalnej. Formularz zgłoszeniowy będzie w zarządzeniu Burmistrza Miasta i Gminy Burmistrza. Wszelkie zmiany w komitecie będą podejmowane w drodze zarządzenia Burmistrza.

Zarządzanie projektem jest bezkosztowe, gdyż odbywać się będzie w ramach zadań własnych gminy, a członkowie komitetu pełnią swoje funkcje społecznie.

Wyniki prac Zespołu ds. Rewitalizacji będą przedmiotem analizy w ramach cyklicznych spotkań, odbywających się raz na kwartał w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Kańczuga. W ramach zespołu wybrany zostanie koordynator. Główne zadania **Koordynatora Zespołu ds. Rewitalizacji** z ramienia Urzędu Miasta i Gminy będą obejmowały:

- organizowanie spotkań Zespołu ds. Rewitalizacji,
- przygotowanie sprawozdań i raportów kontrolnych dla Burmistrza Miasta i Gminy Kańczuga,
- współpraca z wszystkimi interesariuszami *Programu*,
- proponowanie aktualizacji zapisów dokumentu,
- koordynacja zarządzanie zgłaszaniem projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- działania informacyjne,
- działania edukacyjne.

Wyznaczenie Koordynatora Zespołu ds. Rewitalizacji w ramach struktur Urzędu Miasta i Gminy wynika z faktu, iż samorząd gminny koordynuje proces rewitalizacji jako zadanie własne gminy i będzie zaangażowany w realizację projektów rewitalizacyjnych. Istotną kwestią w realizacji wyznaczonych kierunków działań jest ich implementacja do uchwalanego prawa miejscowego oraz uwzględnienie w dokumentach strategicznych.

Działania podejmowane w związku z realizacją zapisów niniejszego *Programu* powinny być upublicznione z wykorzystaniem Biuletynu Informacji Publicznej Miasta i Gminy Kańczuga.

Komunikacja będzie się odbywała z wykorzystaniem dotychczas funkcjonujących kanałów informacyjnych, tj. w formie wymiany stanowisk, w tym w formie elektronicznej na uprzednio uzgodnione między interesariuszami adresy poczty elektronicznej, poprzez zamieszczenie odpowiednich informacji na tablicach informacyjnych w Urzędzie Miasta i Gminy Kańczuga, na stronie internetowej gminy („Program rewitalizacji Miasta i Gminy

Kańczuga na lata 2017-2023”, skład Zespołu ds. Rewitalizacji, formularz do zgłaszanie wniosków i uwag, informacje na temat wdrażania procesu rewitalizacji oraz zaproszenia na wydarzenia dotyczące rewitalizacji), elektroniczną skrynkę pocztową zespołu, a także w trakcie spotkań i wydarzeń, organizowanych przez Urząd Miasta i Gminy oraz organizacje pozarządowe.

13. System monitoringu skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu *Programu*

„Program rewitalizacji Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2017-2023” będzie podlegał ocenie aktualności i stopnia realizacji. W pierwszej kolejności sprawdzeniu będzie podlegało, czy zapisy *Programu* są aktualne, tj. czy odpowiadają stanowi faktycznemu w zakresie ustaleń, mających znaczenie dla realizacji *Programu*. Następnie zbadane zostanie, w jakim stopniu działania zaplanowane w *Programie* zostały zrealizowane zgodnie z przyjętym harmonogramem.²⁷

Kontrolne wyniki oceny realizacji *Programu* powinny być opracowywane co rok przez Zespół ds. Rewitalizacji jako **raport z podjętych działań**, który przedkładany będzie Burmistrzowi. Raport z podjętych działań będzie zawierał podsumowanie roczne oraz propozycje ewentualnych zmian do wprowadzenia. Uzyskane wyniki umożliwią ocenę skuteczności zaplanowanych działań rewitalizacyjnych w celu porównania aktualnych wartości wskaźników z wartościami bazowymi, opracowanymi przy diagnozowaniu stanu. Ocena realizacji *Programu* będzie zawierała odniesienie do danych porównawczych z obszaru gminy, pozwalających na ocenę procesu wychodzenia obszaru ze stanu kryzysowego. Analizie poddane zostaną wskaźniki rezultatu poszczególnych projektów. Proponowane wskaźniki monitorowania realizacji celów założonych w *Programie* zostały zestawione w tabeli nr 27 i odnoszą się do obszaru rewitalizacji.

Tabela nr 27 Wskaźniki monitorowania realizacji Programu rewitalizacji poprzez realizację projektów rewitalizacyjnych w odniesieniu do celów rewitalizacji

Lp.	Cel rewitalizacji	Wskaźnik	Tendencja
1		Liczba nowych inicjatyw społecznych samorząd/przedsiębiorcy	Rosnąca nie mniej niż 2 do 2023
2		Liczba projektów skierowanych do osób wykluczonych zrealizowanych przez samorząd	Rosnąca nie mniej niż 2 do 2023
3	Wzmocnienie kapitału społecznego i poprawa jakości życia	Liczba projektów skierowanych do osób wykluczonych zrealizowanych przez organizacje pozarządowe	Rosnąca nie mniej niż 1 do 2023
4		Liczba osób korzystających z przestrzeni, której nadano nowe funkcje w ramach projektów aktywizacyjnych	Rosnąca nie mniej niż 100 osób miesięcznie

²⁷ Ustawa o rewitalizacji. Praktyczny komentarz. Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa Departament Polityki Przestrzennej Warszawa, 2016. Dostępny: https://mib.gov.pl/files/0/1796888/Ustawaorewitalizacji_praktycznykomentarz.pdf

Lp.	Cel rewitalizacji	Wskaźnik	Tendencja
5		Liczba organizacji pozarządowych, organizujących zajęcia sportowe, edukacyjne i integracyjne dla mieszkańców [szt.]	Rosnąca nie mniej niż 1 do 2023
6		Liczba nowych MŚP na działkach uzbrojonych	Rosnąca nie mniej niż 5 do 2023
7	Zrównoważony rozwój gospodarczy	Liczba nowych MŚP korzystających z nowej infrastruktury i odnowionej przestrzeni	Rosnąca nie mniej niż 5 do 2023
8		Liczba nowych miejsc pracy	Rosnąca nie mniej niż 20 do 2023
9		Liczba budynków komunalnych, odnowionych	Rosnąca nie mniej niż 10 do 2023
10		Liczba odnowionych terenów zielonych	Rosnąca nie mniej niż 3 do 2023
11	Zagospodarowanie wspólnej przestrzeni	Długość nowych lub zmodernizowanych chodników	Rosnąca nie mniej niż 3 km do 2023
12		Długość nowych lub zmodernizowanych ścieżek rowerowych	Rosnąca nie mniej niż 5 km do 2023
13		Liczba nowych placów zabaw	Rosnąca nie mniej niż 2 do 2023
14		Liczba stref aktywności	Rosnąca nie mniej niż 2 do 2023

Monitorowanie osiągniętych wskaźników będzie się odbywało na podstawie danych, udostępnionych corocznie przez:

- wydziały Urzędu Miasta i Gminy,
- jednostki organizacyjne, w tym Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Powiatowy Urząd Pracy w Przeworsku,
- Komisariat Policji w Kańczudze,
- innych interesariuszy, którzy byli zaangażowani w realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela nr 28 Wskaźniki monitorowania realizacji *Programu*

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa (2017)	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych
1	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym	Kańczuga 20,0% Krzeczwice 30,4%	Kańczuga 17,0% Krzeczwice 26,5%	Powiatowy Urząd Pracy w Przeworsku Raz do roku
2	Odsetek długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	Kańczuga 49,3% Krzeczwice 49,7%	Kańczuga 39,5% Krzeczwice 39,8%	Powiatowy Urząd Pracy w Przeworsku Raz do roku
3	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Kańczuga 3,1 Krzeczwice 6,5	Kańczuga 2,5 Krzeczwice 4,8	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Raz do roku
4	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze Regon w przeliczeniu na 100 osób	Kańczuga 2,0 Krzeczwice 0,4	Kańczuga 2,5 Krzeczwice 1,0	Urząd Miasta i Gminy Kańczuga Raz do roku
5	Liczba organizacji pozarządowych, organizujących zajęcia sportowe, edukacyjne i integracyjne dla mieszkańców [szt.]	Kańczuga 3 Krzeczwice 1	Kańczuga 5 Krzeczwice 3	Urząd Miasta i Gminy Kańczuga Raz do roku

Procedura sporządzania oceny i została określona tak, aby zapewnić partycypacyjny charakter tego procesu. Po akceptacji raportu z podjętych działań i jego akceptacji przez Burmistrza, zostanie on upubliczniony poprzez jego publikację na stronie internetowej miasta oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. Zasadniczym celem polityki promocji, jest rozwój zaangażowania społeczności lokalnej w proces rewitalizacji, jej udziału w decyzjach oraz odpowiedzialności za powodzenie realizacji *Programu*. W założeniach polityka promocji *Programu* powinna przybliżać mieszkańcom korzyści, jakie mogą być osiągnięte dzięki procesowi rewitalizacji, udostępniać wszystkim zainteresowanym stronom rewitalizacji i partnerom informacje o celach i problemach rewitalizacji, pobudzać partnerów programu do wyrażania własnych opinii, zachęcać do przedstawiania własnych projektów.

Nowe przedsięwzięcia zgłaszane przez interesariuszy będą uwzględniane w *Programie*. Włączenie nowych inicjatyw do *Programu* jest uwarunkowane możliwościami finansowania, uwarunkowaniami formalnymi i faktycznymi, a także stopniem realizacji założenia celów rewitalizacji.

Aktualizacja zapisów niniejszego dokumentu w przypadku zmiany warunków wewnętrznych bądź zewnętrznych, mających wpływ na realizację zaplanowanych działań i wyników podejmowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wymaga zgłoszenia w formie raportu zmian do Burmistrza Miasta i Gminy Kańczuga przez Koordynatora Zespołu ds. Rewitalizacji. Opracowany projekt aktualizacji będzie poddany procesowi partycypacji

społecznej wraz z uwzględnieniem wymogów przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Wszelkie zmiany w dokumencie, zgłoszone Burmistrzowi, zostaną wprowadzone stosowną uchwałą Rady Miejskiej po wypełnieniu odpowiednich procedur i uzyskaniu opinii właściwych Organów. Zespół ds. rewitalizacji odpowiada za wszczęcie procedury aktualizacji i zmian *Programu*. Przedkłada raport do Burmistrza Miasta i Gminy Kańczuga, a burmistrz przedkłada projekt uchwały Radzie Miejskiej Kańczugi. Ocena realizacji celów Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kańczuga będzie odbywać się co 2 lata. Monitoring został tak zaplanowany, by jednocześnie możliwa była ocena realizacji wyznaczonych celów poprzez zaplanowane działania. Podczas oceny realizacji celów „Programu rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2017-2023” sprawdzana będzie tendencja. W celu zapewnienia kompleksowości zaplanowanych działań w *Programie* wyznaczone tendencje wskaźników dla poszczególnych celów powinny być przynajmniej w 50% zgodne z wyznaczonym planem.

14. Ocena oddziaływania na środowisko

Obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko programów rewitalizacji wynika z art. 46 oraz 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r., poz. 1405 ze zm.).

W ramach opracowania projektu *Programu* Burmistrz Miasta i Gminy Kańczuga pismami o znakach FZ.041.12.2016/03.2017.WS z 2 maja 2017 r. wystąpił do właściwych organów z wnioskiem o odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W odpowiedzi:

- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie pismem z dnia 13 czerwca 2017 r. znak WOOŚ.410.1.120.2017.PW.4 poinformował, iż nie jest wymagane przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.
- Podkarpacki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Rzeszowie pismem z dnia 11 maja 2017 r. znak SNZ.9020.1.121.2017.BW poinformował, iż właściwym do dokonania uzgodnień jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, który postanowił jak powyżej.

15. Wykorzystane źródła danych

Akty prawne

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, z 2017 r. poz. 1875 ze zm.
2. Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, Dz.U. z 2017 r. poz. 1023.
3. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, Dz.U. 2012 r., poz. 647 z późn. zm.
4. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, Dz.U. 2004 r., Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.
5. Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów, Dz.U. 2008, nr 223, poz. 1549 z późn. zm.
6. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, Dz. U. z 2017 r., poz. 1405 ze zm.
7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, Dz.U 2011, nr 209, poz. 1245.
8. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów, Dz. U. z 2014 r., poz. 1923.

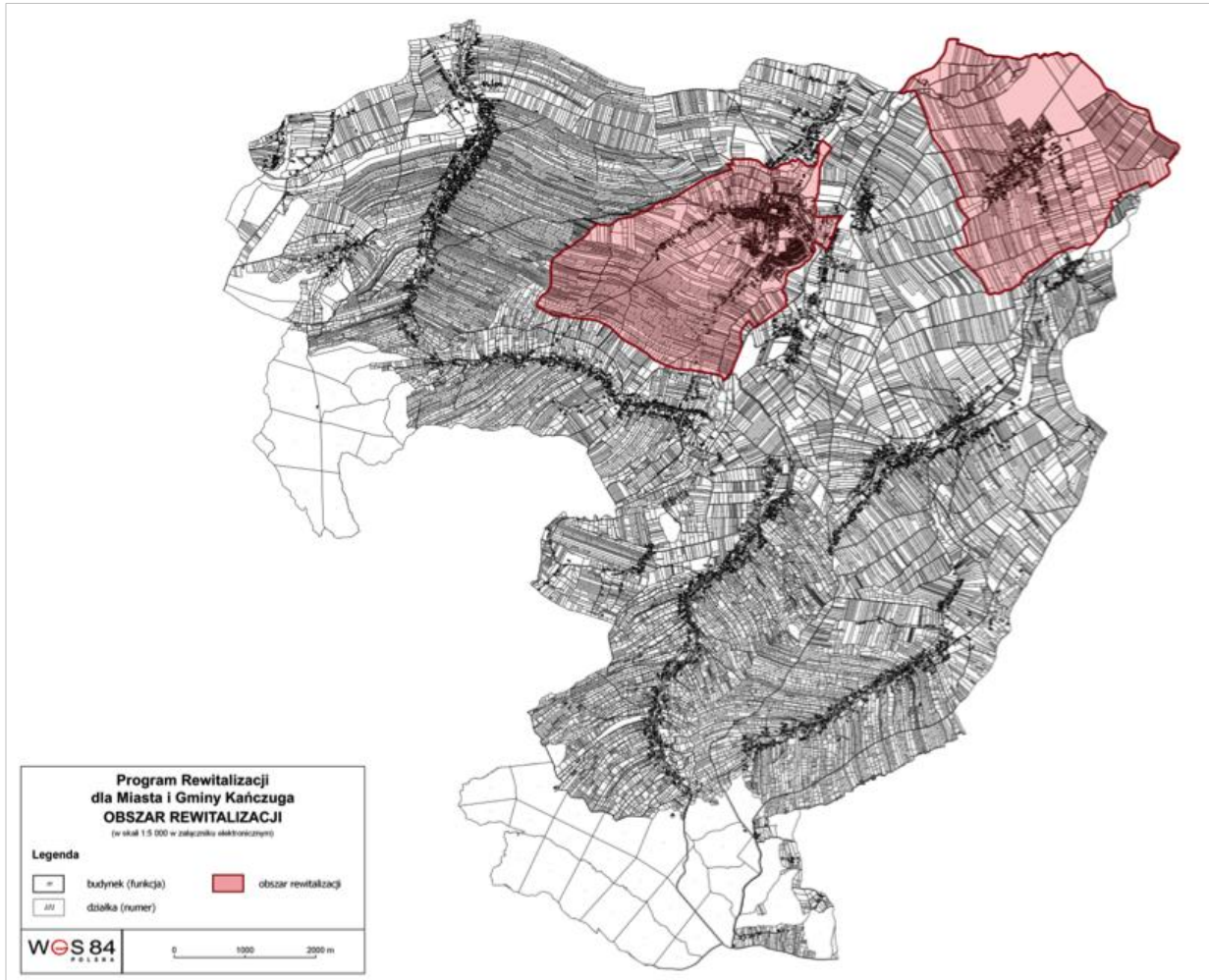
Pozostałe źródła

1. Dane Państwowej Komisji Wyborczej, dostępne: <http://pkw.gov.pl>.
2. Dane Banku Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, dostępne: www.stat.gov.pl
3. Demograficzne i społeczne uwarunkowania rewitalizacji miast w Polsce, praca pod red. Andrzeja Zborowskiego, Instytut Rozwoju Miast, tom 5, Kraków, 2009.
4. Geoserwis Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, <http://geoserwis.gdos.gov.pl>.
5. „Instrukcja przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020”, przyjęta uchwałą nr 296/5906/17 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 18 kwietnia 2017 r.
6. Uchwała Rady Miejskiej Uchwała Nr XIV/153/2016 z dnia 13 kwietnia 2016 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022.
7. Uchwała nr V/34/2000 z Rady Miejskiej w Kańczudze z dnia 27 października 2000 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Kańczuga, z późn. zm.
8. Uchwała Nr XIV/155/2016 z dnia 13 kwietnia 2016 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2022.
9. Uchwała Nr XV/168/2016 z dnia 30 maja 2016 roku w sprawie przyjęcia „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Kańczuga na lata 2016-2021”.

10. Parysek J. J., Wojtasiewicz L., 1979. Metody analizy regionalnej i metody planowania regionalnego, Studia KPZK PAN, t. 69, Państwowe Wydawnictwo Naukowe
11. Pluta W., 1986. Wielowymiarowa analiza porównawcza w modelowaniu ekonometrycznym, PWN, Warszawa.
12. Szymła Z., 2000. Determinanty rozwoju regionalnego. Zakład Narodowy imienia Ossolińskich, Wrocław.
13. Ubóstwo w Polsce w latach 2013 i 2014, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, 2015 [dostępne: <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/warunki-zycia/ubostwo-pomoc-spoeczna/ubostwo-w-polsce-w-latach-2013-i-2014,1,6.html>]
14. Ustawa o rewitalizacji. Praktyczny komentarz. Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa Departament Polityki Przestrzennej Warszawa, 2016. Dostępny: <https://mib.gov.pl/files/0/1796888/Ustawaorewitalizacijpraktycznykomentarz.pdf>
15. Wpływ potencjału demograficznego i gospodarczego miast wojewódzkich na kondycję województw, 2013, Mazowiecki Ośrodek Badań Regionalnych, Warszawa.
16. Wytyczne Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, dostępne: https://www.mr.gov.pl/media/23916/Wytyczne_dot_rewitalizacji_po_aktualizacji-zatwierdzone02082016clear.pdf
17. Zasady metodyczne statystyki rynku pracy i wynagrodzeń, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, 2008 [dostępne: <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/zasady-metodyczne-rocznik-pracy/zasady-metodyczne-statystyki-rynku-pracy-i-wynagrodzen,1,1.html>]

16. Załączniki

Załącznik nr 1 Granice obszaru rewitalizacji

Załącznik nr 2 Pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE**

Al. Józefa Piłsudskiego 38, 35-001 Rzeszów 38

WOOS.410.1.120.2017.PW.4

Rzeszów, dnia 13 czerwca 2017 r.

**Burmistrz Miasta i Gminy Kańczuga
ul. M. Konopnickiej 2
37 – 220 Kańczuga**

Odpowiadając na pismo z dnia 02 maja 2017 r., znak: FZ.041.12.2016/03.2017.WS w sprawie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn.: „Program rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kańczuga”, działając w trybie art. 47 i 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353, ze zm.), a także uwzględniając zakres i charakter działań w przedmiotowym projekcie dokumentu, informuję, co następuje.

Planowane działania, wynikające z przedmiotowego projektu dokumentu dotyczą m.in.: modernizacji przestrzeni publicznej w rynku w Kańczudze, rewitalizacji parku miejskiego w Kańczudze, renowacji zbiornika wodnego Landa w Kańczudze, budowy boisk sportowych w Kańczudze, rewitalizacji zabytkowego parku w Krzeczowicach, modernizacji chodników, zatok, ścieżek spacerowych w Kańczudze i Krzeczowicach oraz uzbrojenia terenów pod inwestycje w Kańczudze i Krzeczowicach.

Większość planowanych do zrealizowania projektów obejmuje przebudowę, rozbudowę i modernizację istniejących obiektów. Zadania obejmujące uzbrajanie terenów pod inwestycje, nie wskazują bezpośrednio terenów pod zainwestowanie, a jedynie ogólnie wymieniają całe miejscowości Kańczuga i Krzeczowice. Obszar Miasta i Gminy Kańczuga, a więc i tereny objęte projektem programu rewitalizacji (miejscowości Kańczuga i Krzeczowice), położony jest poza granicami wielkopowierzchniowych form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r., poz. 2134, ze zm.), w tym poza obszarami Natura 2000 oraz poza granicami głównych korytarzy ekologicznych wyznaczonych w Projekcie korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce (Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilo M., 2005; zaktualizowanym w latach 2010 – 2012 przez Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży.

W związku z powyższym wyrażam opinię, iż dla ww. projektu Programu nie jest wymagane przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Rzeszowie
Wojciech Wdowik
Wojciech Wdowik

Otrzymują:

1. Adresat

Do wiadomości:

1. WOOS ad acta

Załącznik nr 3 Pismo Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Rzeszowie

**PODKARPACKI
PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI
INSPEKTOR SANITARNY**
ul. Wierzbowa 16
35- 959 Rzeszów

**RZĄD MIASTA I GMINY
W KAŃCZUDZE**
ul. M. Konopnickiej 2

Wpłynęło
dnia **22. 05. 2017**

Nr zał.
Podpis

Rzeszów, dnia 11.05.2017 r.

P. W. Sopol

SNZ.9020.1.121.2017.BW

Burmistrz Miasta i Gminy Kańczuga

W związku ze złożeniem wniosku z dnia 04.05.2017 r. znak FZ.041.12.2016/04.2017.WS w sprawie stwierdzenia na podstawie art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.) konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. „Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Kańczuga”, Podkarpacki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny uprzejmie wyjaśnia, że organem właściwym do dokonywania uzgodnień przewidzianych w art. 47 przywołanej powyżej ustawy dla takiego rodzaju dokumentów jest wyłącznie regionalny dyrektor ochrony środowiska (art. 57 ust. 1 pkt 2).

PODKARPACKI PAŃSTWOWY
WOJEWÓDZKI INSPEKTOR SANITARNY

dr hab. Adam Sidor

Otrzymują:

1. Adresat
2. a/a

Spis załączników, tabel, wykresów i map**Spis załączników**

Załącznik nr 1 Granice obszaru rewitalizacji	99
Załącznik nr 2 Pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie	100
Załącznik nr 3 Pismo Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Rzeszowie.....	101

Spis tabel

Tabela nr 1 Jednostki urbanistyczne Miasta i Gminy Kańczuga	11
Tabela nr 2 Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie mieszkańców jednostek urbanistycznych Miasta i Gminy Kańczuga w wieku produkcyjnym w latach 2014-2016.....	17
Tabela nr 3 Odsetek długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	18
Tabela nr 4 Odsetek osób powyżej 55 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych	19
Tabela nr 5 Odsetek kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych.....	20
Tabela nr 6 Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców w latach 2014-2016.....	22
Tabela nr 7 Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 mieszkańców w latach 2014-2016	22
Tabela nr 8 Liczba osób objętych procedurą „Niebieskiej karty” w przeliczeniu na 100 osób w latach 2014-2016	24
Tabela nr 9 Liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 100 osób	24
Tabela nr 10 Zestawienie wskaźników delimitacyjnych wykorzystanych do diagnozy stanu w sferze społecznej	27
Tabela nr 11 Wartości wskaźników delimitacyjnych, charakteryzujących sferę społeczną Miasta i Gminy Kańczuga	28
Tabela nr 12 Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze Regon w przeliczeniu na 100 osób w latach 2014-2016.....	30
Tabela nr 13 Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze Regon w przeliczeniu na 100 osób w latach 2014-2016.....	31
Tabela nr 14 Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w latach 2014-2016	33
Tabela nr 15 Udział obszarów zielonych w powierzchni jednostki	34
Tabela nr 16 Liczba budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1989 r. w relacji do ogólnej liczby budynków mieszkalnych	37
Tabela nr 17 Zestawienie wskaźników wykorzystanych do diagnozy stanu w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej	39
Tabela nr 18 Wartości wskaźników, charakteryzujących sferę gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną Miasta i Gminy Kańczuga	40
Tabela nr 19a Jednostki urbanistyczne w stanie kryzysowym pod względem współwystępowania negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.....	41
Tabela nr 20 Liczba mieszkańców i powierzchnia obszaru rewitalizacji.....	44
Tabela nr 21 Zestawienie wskaźników, których wartości dla obszaru rewitalizacji są mniej korzystne niż średnia dla województwa podkarpackiego, dane dla roku 2014....	52
Tabela nr 22 Cele i kierunki działań stanowiące odpowiedź na problemy zidentyfikowane w obszarze rewitalizacji	57
Tabela nr 23 Zestawienie podstawowych projektów rewitalizacyjnych.....	68

Tabela nr 24 Zestawienie wartości i terminów realizacji podstawowych projektów rewitalizacyjnych	72
Tabela nr 25 Komplementarność problemowa podstawowych projektów rewitalizacyjnych	75
Tabela nr 26 Zestawienie projektów zrealizowanych przez Miasto i Gminę Kańczuga w latach 2007-2014.....	77
Tabela nr 27 Wskaźniki monitorowania realizacji Programu rewitalizacji poprzez realizację projektów rewitalizacyjnych w odniesieniu do celów rewitalizacji.....	92
Tabela nr 28 Wskaźniki monitorowania realizacji <i>Programu</i>	94

Spis wykresów

Wykres nr 1 Liczba ludności i Gminy Miasta Kańczuga w latach 1995-2016	13
Wykres nr 2 Struktura wiekowa mieszkańców gminy.....	13
Wykres nr 3 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym w Mieście i Gminie Kańczuga w latach 1995-2016.....	14
Wykres nr 4 Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym w poszczególnych jednostkach urbanistycznych gminy.....	15
Wykres nr 5 Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 mieszkańców .	15
Wykres nr 6 Przyrost naturalny w latach 2005-2015.....	16
Wykres nr 7 Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga w wieku produkcyjnym w latach 2005-2016.....	17
Wykres nr 8 Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej mieszkańców w latach 2010-2015.....	21
Wykres nr 9 Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w latach 2006-2014 w gminie Mieście i Gminie Kańczuga.....	26
Wykres nr 10 Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w 2014 r. w poszczególnych jednostkach urbanistycznych	26
Wykres nr 11 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru Regon w latach 2010-2016	30
Wykres nr 12 Nowo zarejestrowane podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru Regon w latach 2010-2016	31
Wykres nr 13 Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w latach 2005-2015.....	32
Wykres nr 14 Problemy zdiagnozowane przez mieszkańców Miasta i Gminy Kańczuga	82
Wykres nr 15 Pożądane przez interesariuszy kierunki przedsięwzięć rewitalizacyjnych	85
Wykres nr 16 Pożądane przez interesariuszy kierunki przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zgłaszane w ramach wywiadów pogłębionych i spaceru studyjnego	87

Spis map

Mapa nr 1 Gęstość zaludnienia w jednostkach urbanistycznych Miasta i Gminy Kańczuga... 12	
Mapa nr 2 Obszary w stanie kryzysowym pod względem występowania negatywnych zjawisk społecznych na terenie Miasta i Gminy Kańczuga	29
Mapa nr 3 Obszary zdegradowane na terenie Miasta i Gminy Kańczuga	41
Mapa nr 4 Obszar rewitalizacji.....	44
Mapa nr 5 Stan dróg na obszarze rewitalizacji.....	47

Uzasadnienie do Uchwały Nr XXXI/321/2018
Rady Miejskiej w Kańczudze
z dnia 24 stycznia 2018 r.

Podstawowym instrumentem tworzącym zakres i kierunki działań rewitalizacyjnych jest program rewitalizacji, który jest opracowany oraz przyjęty przez samorząd lokalny w drodze uchwały. Lokalny Program Rewitalizacji jest dokumentem planistycznym, zawierającym zespół działań rewitalizacyjnych. Działania te będą podejmowane w oparciu o zintegrowaną i zrównoważoną strategię, ograniczającą wysoką koncentrację problemów gospodarczych, przestrzennych i społecznych na wyznaczonych obszarach Miasta i Gminy Kańczuga. Celem głównym rozwoju przestrzennego oraz społeczno-gospodarczego Miasta i Gminy Kańczuga jest dążenie do uzyskania takiej jej struktury, która w zrównoważony i harmonijny sposób pozwoli na wykorzystanie jej zasobów dla poprawy warunków życia mieszkańców, przy zachowaniu i rewaloryzacji najcenniejszych elementów środowiska przyrodniczego i kulturowego.